

Broj 2/2020. - Godina CXXXIV - Sarajevo

VRHBOSNA

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:

Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

Nakladnik:

Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije

Odgovara:

Vinko kardinal Puljić
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:

Mladen Kalfić, kancelar

Grafička obrada:

MCVN

Tisak:

Suton - Široki Brijeg

Sadržaj

Poruka povodom Dana svećeničkog posvećenja.....139

SVETA STOLICA

Riječi zvanja.....142
 Poruka Svetog Oca Franje Urbi et orbi, Uskrs 2020. 144
 Poruka Papinskog vijeća za međureligijski dijalog muslimanima za mjesec Ramazan.....146
 Papina kateheza povodom 50. svjetskog dana Zemlje.....147
 Pismo Svetoga Oca Franje svim vjernicima za mjesec svibanj 2020. godine.....149
 Poruka pape Franje za 106. svjetski dan selilaca i izbjeglica.....151
 Poruka pape Franje za Svjetski dan misija 2020. 153
 Poruka pape Franje o 50. godišnjici proglašenja obreda posvećenja djevica.....155
 Poruka Svetoga Oca Franje za 4. svjetski dan siromaha.....156

CCEE

Vijeće biskupskih konferencija Europske unije upozorilo na ugrožavanje prava na slobodu vjeroispovijesti u pandemiji.....160
 Održan zajednički sastanak predsjedništava CCEE-a i COMECE-a.....161

BK BiH

Izjava Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine uoči Svete mise 16. svibnja 2020. u sarajevskoj katedrali.....162

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

Smjernice za slavljenje obreda Velikog tjedna i svetkovine Uskrsa 2020. u Vrhbosanskoj nadbiskupiji.....163
 Imenovanje upravnog odbora Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih *Ivan Pavao II.* 166
 Poziv na sjednicu Upravnog odbora NCM *Ivan Pavao II.* 166
 Dan molitve, posta i djela ljubavi.....167
 Novi termini slavlja sakramenta Svete Potvrde u 2020. godini.....168
 Raspored Krizmi u Vrhbosanskoj nadbiskupiji u 2020. godini.....169
 Svibanjsko hodočašće Gospi Kondžilskoj i Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije.....171
 Primanje kandidata u malo sjemenište i u bogosloviju.....172
 Izjava kardinala Puljića u povodu pete obljetnice apostolskog pohoda pape Franje Bosni i Hercegovini 173
 Imenovanja i premještaji.....175
 Dozvole 176
 Kronika Vinka kardinala Puljića od 1. ožujka 2020. do 31. svibnja 2020. 176

PRILOZI

Posveta Bezgrešnom Srcu Marijinu cijele Vrhbosanske crkve u vrijeme kušnje 184
 Molitva Posvete Bezgrešnom Srcu Marijinu i Molitva u vrijeme pandemije za Veliki petak.....185
 Misa u vrijeme Pandemije.....186

Izjava za javnost Uprave Bosne Srebrene u povodu Svete mise zadušnice za sve nevine žrtve stradale u Drugom i nakon Drugoga svjetskoga rata.....	187
Propovijed Vinka kardinala Puljića na svetkovinu Uskrsa u sarajevskoj katedrali.....	188
Propovijed Vinka kardinala Puljića na svetkovinu Božjeg milosrđa na Misi u sarajevskoj katedrali.....	190
Pozdravna riječ i propovijed Vinka kardinala Puljića na 75. obljetnicu stradanja na Blajburškom polju.....	192
Vlč. mr. sc. Božo Odošević: Svećenik i Riječ Božja.....	195
Propovijed mons. dr. sc. Tome Vukšića, nadbiskupa koadjutora.....	201

BILJEŽIMO

Mladi, mijenjajte svijet snagom vjere i pouzdanjem u Boga	203
Oni koji susretnu Isusa ne odvajaju se lako od Njega.....	205

Poruka povodom Dana svećeničkog posvećenja

?????

Draga braćo Misnici – i dijecezanski i redovnički!

U svom Pismu svećenicima za Veliki četvrtak upućenom 25. ožujka 1995. sveti papa Ivana Pavao II. nazvao je nadasve prikladnim „prijedlog Kongregacije za kler da bi se u svakoj biskupiji slavio *Dan svećeničkog posvećenja* prigodom blagdana Presvetog Srca Isusova ili drugoga dana koji bi više odgovarao potrebama ili pastoralnim običajima dotičnoga kraja“ te dodao da se pridružuje „tom prijedlogu želeći da taj Dan pomogne svećenicima živjeti u sve punijem skladu sa srcem Dobrog pastira“. Pred nadolazeću svetkovinu Presvetoga Srca Isusova i Dan svećeničkog posvećenja dobro je prisjetiti se Porukeovog svetog Pape za stotu obljetnicu posvete svijeta Božanskom Srcu Isusovu 1899.-1999. upućenog iz Varšave, 11. lipnja 1999., zatim Pisma pape Benedikta XVI. uz proglašenje Svećeničke godine povodom 150. obljetnice smrti arškog župnika sv. Ivana Marije Vianneya upućenog, 16. lipnja 2009. prigodom svetkovine Presvetog Srca Isusova „na dan koji je tradicionalno posvećen molitvi za posvećenje svećenika“ te Pisma pape Franje svećenicima prigodom „160. obljetnice smrti svetoga župnika arškog kojega je Pijo XI. postavio za zaštitnika svim župnicima svijeta“ upućenog iz Rima 4. kolovoza 2019.

Nakon što su stresnim vremenima nedavno-ga rata i poraća pridružile i kušnje povezane uz nedavnu hajku pojedinih osoba i medija usmjerenu protiv slobode Crkve na ovim prostorima, osjećam potrebnim uputiti vam svoju pastirsku riječ i zajedno s vama raspirivati milosni dar Božji koji je u meni po polaganju ruku sv. pape Ivana Pavla II. (usp. 2 Tim 1,6) i trajno taj dar stavljati na službu Božjem narodu.

ISUSOV POZIV

U svećeničkom životu svakoga od nas polako se nižu godine rada u vinogradu Gospodnjem i na njivi evangelizacije. Dok se trudimo posijati evanđeosko sjeme, uviđamo i snagu javnog mnijenja koje je zahvaćeno sve

većom sekularizacijom. Iz dana u dan svjedoci smo da sjeme riječi Božje vrlo često pada uz put pa ga pozobaju ptice ili na kamenito tlo pa se osuši ili u trnje pa ga uguše vremenite brige, a tek četvrto zrno pada u dobru zemlju i donosi obilat plod, kako to govori naš Gospodin u poznatoj prisposobi o kraljevstvu nebeskom (Mt, 13, 1-23). Naše ljudske slabosti i izostanak očekivanog ploda kod onih kojima naviještamo Božju riječ mogu biti uzrokom našeg razočaranja pa čak i frustracije zbog neostvarenih očekivanja. U takvim trenucima potrebno je da budemo duboko svjesni da smo poslani ostvarivati Božja a ne svoja očekivanja jer nas Gospodin šalje da radimo na njivi Gospodnjoj. U takvim trenucima Gospodin nam je osobito blizu pase prisjetimo njegovih riječi: „Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti. Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naći ćete spokoj dušama svojim. Uistinu, jaram je moj sladak i breme moje lako“ (Mt 11,28-30).

Proslava svetkovine Presvetoga Srca Isusova nuka me da sebe i vas pozovem da pođemo u školu božanskog Srca kako bi naša srca ponovo gorjela radosnim služenjem i kako bi oblikovali svoja srca prema njegovom Srcu koje je blago i ponizno. Želim da nam Duh Sveti uvijek iznova otvara oči te, poput učenika u Emausu, prepoznamo Isusa u lomljenju kruha i da nam gore srca dok slušamo i naviještamo njegovu riječ (usp. Lk 24, 31-32). Oholo i bahato srce širi ozračje nezadovoljstva i nije radosno te ne može širiti radosnu vijest spasenja. Imajući na umu da samo dobar učenik može postati dobar učitelj, želim sebi i vama ponovno prisvjestiti Gospodin poziv i naša obećanja da trajno budemo njegovi učenici i da svakoga dana o toj ljubavi učimo od njegova probodenog Srca kako bi mogli druge voditi tom izvoru vode žive. Molimo uskrslog Krista da i nama, kao i uplašenim apostolima, otvori pamet da razumijemo Pisma(usp. Lk 24,45), kako bi njegovu riječ mogli uvjerljivo prenositi onima za koje smo posvećeni i kojima smo poslani.

„Ostanite u mojoj ljubavi“ (Iv 15,9)

Kao Isusovi učenici otvorimo svoja srca Isusovoj riječi kojom nas poziva da ostanemo u njegovoj ljubavi. U prisposobi o trsu i lozi Gospodin nas poziva da budemo svjesni svoje ograničenosti te da naše sisanje Božje riječi ne može donijeti plodove bez njegove životne snage. Ucijepljeni smo u njega svetim krštenjem, a svetim redom smo opečaćeni za službu koju nam je povjerio. Kako bi mogli opravdati njegovo povjerenje, pozvani smo trajno živjeti taj izvor duhovne energije koja u nama struji tom dubokom vezom, a ta povezanost obnavlja se i hrani dnevnom molitvom, slavljenjem Euharistije i slušanjem njegoveriječi.

„Budete li čuvali moje zapovijedi, ostat ćete u mojoj ljubavi“ (Iv 15,10). Nije se lako odupirati duhu svijeta u kojem živimo i koji nam se narijetko agresivno nameće. Dan svećeničkog posvećenja doziva nam u svijest tko smo i u čije ime slavimo liturgijska slavlja, naviještamo evanđeosku riječ i vršimo poslanje svjedočenja Krista uskrsloga.

„Ne stidi se svjedočanstva za Gospodina našega“ (2 Tim 1,8)

Dok proživljavamo kušnje teškog poratnog vremena i nekorektne politike, koja često ne poštuje ljudska prava, čovjekovo dostojanstvo i vjerske slobode, poslušajmo riječi neumornog apostola Pavla koji potiče svoga učenika Timoteja da se ne stidi dati svjedočanstvo „za Gospodina našega“ i piše mu: „Poradi toga podsjećam te: raspiruj milosni dar Božji koji je u tebi po polaganju mojih ruku“ (2 Tim 1,6).

Sluga Božji Josip Stadler u svojoj poslanici svećenicima upućenoj 8. kolovoza 1885. navodi riječi Isusa Krista: „Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga, i učeci ih čuvati sve što sam vam zapovjedio“ (Mt 28,19-20). Zatim nadbiskup Stadler podsjeća da je Gospodin poslao svećenike da uče narode držati sve što je Gospodine zapovjedio te pita: „Ali braćo moja, ako smo dužni sve istine navieštati svojemu puku, koje god je naš Gospodin objavio, zar nije onda s tom dužnošću ujedno skopčana i druga, da mi sami moramo prije poznavati tu objavu i sve istine, što su u njoj?“. Potom stavlja misnicima za uzor sv. Timoteja koji je

„izučen u školi sv. Pavla“ postao toliko vješt „u svih vjerskih stvarih te je zaslužio zamjerne hvale od svojega učitelja“. Svatko od nas osobno i svim zajedno pozvani smo i danas, poput sv. Timoteja, raspirivati dar posvećenja i postajati sve više svjesni povjerenja koje nam je Isus darovao svetim redom šaljući nas da nosimonjegovu poruku spasenja. Uvjerljivi navjestitelji Božje riječi bit ćemo samo onda kada budemo vjerni Kristovi učenici.

Poticaj na jedinstvo

Sv. Pavao poručuje kršćanskoj zajednici u Efezu: „Zaklinjem vas dakle ja, sužanj u Gospodinu: sa svom poniznošću i blagošću, sa strpljivošću živite dostojno poziva kojim ste pozvani! Podnosite jedni druge u ljubavi; trudite se sačuvati jedinstvo Duha svezom mira!“ (Ef 4, 1-3). U duhu tih riječi napisanih i nama danas, slobodan sam uputiti sljedeće poticaje svim svećenicima koji žive i djeluju u Vrhbosanskoj nadbiskupiji ili su članovi našeg prezbiterija:

U ophođenju sa svojim vjernicima i sa svim ljudima čuvajmo duh plemenitosti, strpljivosti i ljubavi. Ako ne uspijemo pojedinima prenijeti i uvjeriti ih u evanđeosku poruku spasenja, izbjegavajmo riječi kojima možemo uvrijediti svoje sugovornike imajući na umu narodnu poslovicuda rane od jezika više bole i dulje zarastaju nego rane od mača.

Govorimo, radimo i živimo na način da naši vjernici ali i svi ljudi dobre volju mogu na nama „pročitati“ da volimo svoje zvanje, cijelu Crkvu katoličku i unutar nje posebno svoju Vrhbosansku nadbiskupiju. Imajmo na umu stare besjede: za ono što se voli, za to se i žrtvuje; za ono zašto se umire, to ne odumire; na muci se poznaju junaci. Nismo napustili ovu mjesnu Crkvu ni u ratnim godinama kada je krvarila, a ni u poratnim godinama kada su mnogi priječili da vidamo njezine rane pa nećemo je napustiti ni sada kada je napuštaju mnogi tražeći lakši i ugodniji život i kada su se pojedini nad njom nadvili poput ptica grabljivica. Duboko smo svjesni da nas Gospodin šalje biti pastiri onima, makar i manje brojnim, koji svim srcem vole ovu zemlju i ovu Crkvu i spremni su s njome i za nju živjeti i tu dijeliti dobro i zlo koje život donosi gdje god čovjek živio.

Čuvajmo dobar glas jedan o drugome i pomozimo jedan drugome da na najbolji način vršimo povjerene nam službe. Budimo svjesni svoga poslanja i težine svoje riječi posebno u trenucima kada smatramo potrebnim osobno, a pogotovo javno, iznijeti bilo kakvu kritiku upućenu bilo kome pa i onda kada ne spominjemo imena, a narod može zaključiti na koga se to odnosi. Posebno potičem župnike da, nakon što preuzmu novu župničku ili neku drugu službu, čuvaju dobar glas onih koji su prije njih u toj zajednici sijali sjeme Božje riječi i dijelili svete sakramente.

Izgrađujmo međusobnu solidarnost imajući na umu da se lakše nosi životni križ kada se podijeli sa svojim bratom u svećeništvu i da se podijeljena radost umnožava.

Uvijek budimo svjesni da je za nas u svakom trenutku i u svim životnim situacijama mjerilo iznad svih mjerila: evanđelje Gospodina našega Isusa Krista. Zato se čuvajmo mjerila ovog svijeta u kojem se nerijetko kao najviši cilj stavljajući za uživanjem, trošenjem i posjedovanjem. To nisu niti mogu ikada

biti kriteriji onih koji su pozvani i poslani raditi za spas duša.

Na kraju ove poruke želim od srca zahvaliti svakom svećeniku za otvorenost i suradnju sa mnom kao pastirom ove mjesne Crkve tijekom svih ovih godina. Mnogi od vas nisu ni svjesni koliko su me obradovali svojim osmijehom, stiskom ruke, riječju potpore i spremnošću da se stave na raspolaganje u brojnim inicijativama i projektima pokrenutim svih ovih godina. Neka Vam Gospodin bude nagrada!

Na sve svećenike, đakone, časne sestre, redovnike i na one koji se spremaju služiti Gospodinu u duhovnom zvanju te na sve članove kraljevskog svećenstva u našoj mjesnoj Crkvi, bilo da u njoj žive bilo da su je tuđom ili svojom voljom napustili i pronašli novo mjesto življenja i djelovanja, zazivam obilje Božje blagoslova i zazivam: Isuse blaga i ponizna Srca, učini srcanaša po Srcu svome!

O proslavi svetkovine Presvetog Srca Isusova naslovnika Vrhbosanske nadbiskupije, 21. lipnja 2020.

Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup metropolit vrhbosanski

??????????

Poruka pape Franje za 57. svjetski dan molitve za duhovna zvanja (3. svibnja 2020.)

Riječi zvanja

Draga braćo i sestre!

Dana 4. kolovoza prošle godine, na 160. obljetnicu smrti Arškog župnika, odlučio sam uputiti Pismo svećenicima koji svakodnevno posvećuju svoj život služenju Božjem narodu kao odgovor na Gospodinov poziv.

Tom prilikom odabrao sam četiri ključne riječi – *bol, zahvalnost, hrabrost i hvala* – kako bih zahvalio svećenicima i podupro ih u njihovoj službi. Vjerujem da se danas, na ovaj 57. Svjetski dan molitve za zvanja, te riječi mogu ponovno dozvati u svijest i uputiti čitavom Božjem narodu na temelju evanđeoskog odlomka koji nam govori o jedinstvenom iskustvu koje su doživjeli Isus i Petar tijekom olujne noći na Tiberijadskom jezeru (usp. Mt 14, 22-33).

Nakon umnažanja kruhova, koje je zadivilo mnoštvo, Isus je naredio svojim učenicima da uđu u lađu i prijeđu na drugu obalu, dok se on oprosti s narodom. Slika tog prelaska jezera na stanoviti način evocira naše ovozemaljsko putovanje. Lađa našega života, naime, polagano plovi, uvijek nemirna jer traži sigurno pristanište, spremna suočiti se s opasnostima i mogućnostima na moru, ali i željna da je kormilar konačno usmjeri kamo treba ići. Kadikad joj se, međutim, može dogoditi da zaluta, da dopusti da je zaslijepe opsjene umjesto da prati sjajni svjetionik koji je navodi prema sigurnoj luci ili pak da se njome poigravaju protivni vjetrovi teškoća, sumnji i strahova.

Isto se događa u srcu učenikâ koji, pozvani slijediti Učitelja iz Nazareta, moraju se odlučiti prijeći na drugu obalu hrabro se odlučujući napustiti vlastite sigurnosti i krenuti putom nasljedovanja Gospodina. Ta pustolovina nije laka: spušta se noć, puše protivni vjetar, lađu udaraju valovi, strah od neuspjeha i osjećaj da nisu dorasli tom pozivu prijeti da ih nadvlada.

U Evanđelju se, međutim, kaže da na tom izazovnom putovanju nismo sami. Gotovo poput svitanja zore u srcu noći, Gospodin hoda po nemirnim vodama i dolazi

učenicima; poziva Petra da mu dođe ususret na valovima, spašava ga kad ga vidi da tone i na kraju ulazi u lađu i zapovijeda vjetru da se umiri.

Prva riječ zvanja je, dakle, *zahvalnost*. Ploviti u pravome smjeru nije zadaća povjerena isključivo našim snagama niti ovisi isključivo o rutama kojim odlučimo putovati. Ostvarenje nas samih i naših planova u životu nije matematički rezultat onoga što odlučimo u stanovitom izoliranom "ja"; naprotiv, to je prije svega odgovor na poziv koji nam dolazi odozgor. Gospodin je taj koji nam pokazuje obalu prema kojoj trebamo ići i koji nam, još prije toga, daje hrabrost da uđemo u lađu. On je taj koji, pozivajući nas, postaje također naš kormilar, On nas prati i pokazuje nam put, sprječava nas da se nasučemo na hridi neodlučnosti i čak nam omogućuje hodati po uzburkanim vodama.

Svako zvanje rođeno je iz tog pogleda punog ljubavi kojim nam je Gospodin došao u susret, možda čak u času kad su nam se o lađu razbijali olujni valovi. »Više no naš vlastiti izbor to je odgovor na Gospodinov besplatni poziv« (*Pismo svećenicima*, 4. kolovoza 2019.). Uspjet ćemo ga otkriti i prigrliti kad otvorimo svoje srce zahvalnosti i osjetimo Božji prolazak u našem životu.

Kad učenici vide Isusa kako im prilazi koračajući po moru prvo misle da je to utvara i ispunjeni su strahom. Ali ih Isus odmah umiruje riječima koje bi nas trebale stalno pratiti u našem životu i na našem putu zvanja: »Hrabro samo! Ja sam! Ne bojte se!« (Mt 14, 27). Upravo to je druga riječ koju vam želim izručiti: *hrabrost*.

Ono što nas često ometa na našem putu, u našem rastu, u našem izboru puta koji Gospodin obilježava pred nama jesu određene utvare koje se klate u našem srcu. Kada smo pozvani ostaviti našu sigurnu obalu i prigrliti neko životno stanje – kao što je brak, zaređeno svećeništvo, posvećeni život – prvu reakciju često predstavlja "utvara nevjerice": nije

moguće da je taj poziv za mene; je li doista riječ o pravome putu? Traži li to Gospodin upravo od mene?

Malo po malo u nama se sve više roje one misli, ona opravdanja i one računice zbog kojih gubimo zanos i odlučnost, koje nas zbunjuju i ostavljaju nas nepomičnima na obali s koje smo krenuli. Mislimo da se možda varamo, da nismo tome dorasli ili da smo jednostavno ugledali utvaru koju treba otjerati.

Gospodin zna da temeljni životni izbor – poput braka ili posebnog posvećenja njegovoj službi – traži *hrabrost*. Zna pitanja, sumnje i teškoće koje ljuljaju barku našega srca i zato nas umiruje: “Ne boj se, ja sam s tobom”. Vjera u njegovu prisutnost, da nam ide u susret i da nas prati, pa i kada je oluja na moru, oslobađa nas one acedije koju sam nazvao »sladunjavom žalošću« (*Pismo svećenicima*, 4. kolovoza 2019.), to jest one nutarnje obeshrabrenosti koja nas koči i onemogućava nam osjetiti ljepotu našeg poziva.

U *Pismu svećenicima* govorio sam i o boli, ali ovdje bih želio taj izraz prevesti drugačije, kao *trud*. Svako zvanje sa sobom nosi i odgovornost. Gospodin nas poziva zato što nas želi osposobiti, kao Petra, “hodati po vodi”, to jest da svoj život uzmemo u svoje ruke i stavimo ga u službu evanđelja na konkretne i svakodnevne načine koje nam On pokazuje, a posebno u različitim oblicima laičkog, svećeničkog i posvećenog zvanja. Ali nalik smo Apostolu: imamo želju i zanos, ali u isti mah nas muče slabosti i strahovi.

Ako dopustimo da nas sasvim zaokupi misao o odgovornostima koje nas očekuju – bilo u bračnom životu, bilo u svećeničkoj službi – ili protivštinama koje će doći, brzo ćemo odvratiti pogled od Isusa i, poput Petra, naći ćemo se u opasnosti da potonemo. Naprotiv, usprkos našim krhkostima i siromaštvu, vjera nam omogućuje ići ususret Uskrslom Gospodinu i pobijediti također oluje. Kad nam zbog umora ili straha prijete opasnost da potonemo, On nam pruža ruku i daje poletnost

koja nam je potrebna kako bismo svoj poziv živjeli radosno i s oduševljenjem.

Kad Isus, na kraju, ulazi u lađu, vjetar prestaje i valovi se smiruju. To je prekrasna slika onoga što Gospodin izvodi u našem životu i u povijesnim previranjima. On zapovijeda protivnim vjetrovima da ušute i sile zla, straha i bezvoljnosti nemaju više moć nad nama.

U posebnom zvanju koje smo pozvani živjeti ti nas vjetrovi mogu iscrpsti. Tu mislim na one koji preuzimaju na sebe važne zadaće u građanskom društvu, na bračne parove koje rado nazivam “hrabrima” i posebno na one koji prihvaćaju posvećeni život i svećeništvo. Poznat mi je vaš trud, samoća koja katkada opterećuju srce, opasnost navike koja malo pomalo gasi žarki plamen poziva, breme nesigurnosti i neizvjesnosti našega doba, strah od budućnosti. Hrabro samo, ne bojte se! Isus je uz nas i ako ga priznamo jedinim Gospodarom našega života, On će ispružiti ruku, primiti nas i spasiti.

Dakle, i usred valova koje diže oluja, naš je život otvoren za *hvalu*. To je posljednja naša riječ što se tiče zvanja i želi biti također poziv da se njeguje unutarjni stav Blažene Djevice Marije: zahvalna što je Bog spustio svoj pogled na nju, predavši mu u vjeri svoje strahove i nemire, hrabro je prihvatila svoj poziv i od svog života učinila neprolaznu pjesmu hvale Gospodinu.

Predragi, posebno na ovaj dan, ali i u redovnom pastoralnom djelovanju naših zajednica, želim da Crkva nastavi promicati zvanja pomažući svakom pojedinom vjerniku da uzmogne u vlastitome srcu sa zahvalnošću otkriti poziv koji mu Bog upućuje, smoći hrabrosti reći “da” Bogu, nadvladati sav napor vjerom u Krista i, na kraju, svoj život učiniti pjesmom hvale za Boga, za braću i sestre i za čitav svijet. Neka nas Djevica Marija prati i zagovara.

*Rim, Sveti Ivan Lateranski,
8. ožujka 2020., Druga nedjelja korizme.*

Unutar Bazilike svetog Petra u Vatikanu, okružen samo svojim najbližim suradnicima, papa Franjo uputio je na Uskrs, 12. travnja 2020. tradicionalnu poruku Urbi et Orbi

Poruka Svetog Oca Franje Urbi et orbi, Uskrs 2020.

Danas u cijelome svijetu ponovno odzvanja naviještaj Crkve: "Isus Krist je uskrsnuo!" – "Doista je uskrsnuo!".

Kao novi plamen ova Radosna vijest upalila se u noći: noć jednoga svijeta već zahvaćenog velikim izazovima i k tome pritješnjenog pandemijom koja na tešku kušnju stavlja našu veliku ljudsku obitelj. U ovoj noći iznova je odjeknuo glas Crkve: „Ufanje mi uskrslo je, Krist, moj Gospod i sve moje!“ (Uskrsna posljednica).

To je drugačija "epidemija", koja se prenosi od srca k srcu – jer svako ljudsko srce iščekuje ovu Radosnu vijest. To je infekcija nade: "Ufanje mi uskrslo je, Krist, moj Gospod i sve moje!" Ne radi se o nekoj magičnoj formuli, koja bi učinila da problemi iščeznu. Ne, Kristovo uskrsnuće to nije. Naprotiv, ono je pobjeda ljubavi nad korijenom zla, pobjeda koja ne "preskače" patnju i smrt, nego je nadilazi otvarajući put u bezdanu, pretvarajući zlo u dobro: a to je posebni pečat Božje moći.

Uskrsli je Raspeti, ne netko drugi. Na svome proslavljenome tijelu nosi neizbrisive rane: rane koje su postale otvori nade. Njemu upućujemo naš pogled kako bi zacijelio rane ojađenog čovječanstva.

Moja misao danas ide osobito onima koji su izravno bili pogođeni korona-virusom: bolesnicima, onima koji su umrli i obiteljima koje plaču zbog gubitka njihovih dragih, kojima katkad nisu uspjeli iskazati ni posljednji pozdrav. Neka Gospodin života primi k sebi u svoje kraljevstvo pokojne i daruje utjehu i nadu onima koji su još uvijek u kušnji, osobito starijima i samcima. Neka ne uskrati svoje utjehe i neophodne pomoći onima koji se nalaze u uvjetima posebne ranjivosti, kao što su djelatnici u domovima za starije, ili onima koji žive u vojarnama ili zatvorima. Za mnoge, ovo je Uskrs samoće življene između žalovanja i mnogih teškoća koje pandemija uzrokuje, od fizičkih patnji do ekonomskih problema.

Ova pošast nije nam uskratila samo osjećaje, već također i mogućnost osobnog crpljenja utjehe koja izvire iz sakramenata, osobito iz sakramenta Euharistije i Pomirenja. U mnogim zemljama nije im bilo moguće pristupiti, ali Gospodin nas nije ostavio same! Ostajući ujedinjeni u molitvi, sigurni smo da je On stavio na nas ruku svoju (usp. *Ps 138,5*), ponavljajući snažno: ne boj se, »uskrsnuh i sada sam s tobom« (usp. *Rimski misal*)!

Isus, naša Pasha, neka dadne snagu i nadu liječnicima i medicinskim sestrama i tehničarima, koji posvuda pružaju svjedočanstvo brige i ljubavi prema bližnjemu sve do izmaka snaga i često žrtvujući vlastito zdravlje. Njima, kao također i onima koji ustrajno rade da bi jamčili temeljne usluge koje su potrebne za društveni suživot, snagama reda i vojsci koji su u mnogim zemljama doprinijeli otklanjanju poteškoća i patnje naroda: svima njima upućene su naše srdačne misli sa zahvalnošću.

Ovih tjedana, život milijuna osoba naglo je promijenjen. Za mnoge, ostati u kući bila je prigoda za razmišljanje, za zaustavljanje mahovitog ritma života, za biti sa svojim dragima i uživati u njihovom društvu. Međutim za mnoge je također vrijeme brige za budućnost koja je pokazuje neizvjesnom, za rizik od gubitka posla i za druge posljedice koje aktualna kriza nosi sa sobom. Ohrabrujem one koji imaju političku odgovornost da se aktivno zauzmu u korist zajedničkoga dobra građana, osiguravajući sredstva i instrumente koji su nužni da se svima omogući jedan dostojanstven život i koji će podržati, kad se stvore uvjeti, povratak uobičajenim svakodnevnim aktivnostima.

Ovo nije vrijeme ravnodušnosti, jer cijeli svijet pati i mora se iznova ujediniti u suočavanju s pandemijom. Uskrsli Isus neka daruje nadu svim siromašnim, onima koji žive na periferijama, izbjeglicama i beskućnicima.

Neka ova najslabija braća i sestre, koji nastanjuju gradove i periferije svih dijelova svijeta, ne budu ostavljeni sami. Ne uskrađujmo im najnužnija dobra, koja je sada još teže pronaći kada su zatvorene mnoge aktivnosti, kao također lijekovi i, osobito, mogućnost adekvatne zdravstvene zaštite. S obzirom na okolnosti, neka se ublaže također međunarodne sankcije koje zamrzavaju mogućnost zemalja koje su im podvrgnute da pruže odgovarajuću podršku svojim građanima i da se sve zemlje dovedu u situaciju, osobito najsiromašnije, sposobnosti suočavanja s najvećim potrebama ovoga trenutka, smanjujući, ako ne čak i opraštajući dug koji opterećuju njihove proračune.

Ovo nije vrijeme egoizama jer svima nam je zajednički izazov s kojim se suočavamo i ne čini razliku među osobama. Među mnogim područjima svijeta pogođenim korona-virusom, posebnu misao upućujem Europi. Nakon Drugoga svjetskog rata, ovaj ljubljani kontinent se mogao uzdignuti zahvaljujući konkretnom duhu solidarnosti koji mu je dopustio nadići suparništva iz prošlosti. Stoga je više nego ikada hitno, osobito u sadašnjim okolnostima, da ta suparništva iznova ne ojačaju, već da se svi prepoznaju dijelom jedne jedinstvene obitelji i da se međusobno potpomažu. Danas Europska Unija pred sobom ima epohalni izazov od kojega će ovisiti ne samo njezina budućnost, nego budućnost cijeloga svijeta. Neka se ne propusti prilika pružiti krajnji dokaz solidarnosti, pribjegavajući također inovativnim rješenjima. Alternativa je samo egoizam partikularnih interesa i napast povratka u prošlost, s rizikom stavljanja na tešku kušnju miran suživot i razvoj idućih generacija.

Ovo nije vrijeme podjela. Krist naš mir neka prosvijetli one koji imaju odgovornost u sukobima da imaju hrabrost pristupiti pozivu za globalni i neposredni prekid sukoba u svim kutovima svijeta. Ovo nije vrijeme u kojem

treba nastaviti proizvoditi oružje i prodavati oružje, trošeći znatna sredstva koja bi trebala biti korištena za liječenje osoba i spašavanje života. Neka ovo bude pak vrijeme u kojem će se napokon zaustaviti dugi rat koji je okrvavio Siriju, kao i sukobe u Jemenu i napetosti u Iraku, te u Libanonu. Neka ovo bude vrijeme u kojem će Izraelci i Palestinci ponovno započeti dijalog, kako bi našli stabilno i trajno rješenje koje će dopustiti oboma život u miru. Neka prestanu patnje naroda koji žive u istočnim dijelovima Ukrajine. Neka se zaustave teroristički napadi izvršeni protiv mnogih nevinih osoba u raznim afričkim zemljama.

Ovo nije vrijeme zaborava. Kriza s kojom se suočavamo neka nam ne smetne s uma mnoge druge krize koje nose sa sobom patnje mnogih osoba. Neka se Gospodin života pokaže bliskim narodima Azije i Afrike koji prolaze teške humanitarne krize, poput područja *Cabo Delgado* na sjeveru Mozambika. Zagrij srce mnogim izbjeglim i raseljenim osobama zbog rata, suše i gladi. Daruj zaštitu mnogim migrantima i izbjeglicama, od kojih su mnogi djeca koja žive u nepodnošljivim uvjetima, osobito u Libiji i na granici između Grčke i Turske. Dopusti da u Venezueli dođe do konkretnih i neposrednih rješenja, usmjerenih na dopuštanje međunarodne pomoći narodu koji pati zbog teške političke, socio-ekonomske i zdravstvene situacije.

Draga braćo i sestre, ravnodušnost, egoizam, podjela, zaborav doista nisu riječi koje želimo slušati u ovo vrijeme. Želimo ih protjerati iz svakog vremena! Čini se da one prevladavaju kad u nama pobjeđuje strah i smrt, to jest kad ne ostavljamo Gospodinu Isusu da pobjedi u našem srcu i u našem životu. On, koji je već pobijedio smrt otvorivši nam put vječnoga spasenja neka rasprši tamu našega siromašnoga čovječanstva i uvede nas u svoj slavni dan koji ne poznaje zalaska.

Poruka Papinskog vijeća za međureligijski dijalog muslimanima za mjesec Ramazan

Kršćani i muslimani: Zajedno radi zaštite mjesta za bogoštolje

Draga braćo i sestre muslimani,

Mjesec Ramazan je u središtu vaše vjere i zato vama toliko drag na osobnoj, obiteljskoj i društvenoj razini. To je vrijeme duhovnog ozdravljenja, rasta i darivanja siromašnih i jačanja veza s rodbinom i prijateljima.

Za nas, vaše prijatelje kršćane, to je prikladno vrijeme za učvršćenje naših odnosa s vama, preko pozdrava, susreta i, gdje je moguće, sudjelovanjem na iftaru. Ramazan i *'Id al-Fitr* su, dakle, posebne prigode za porast bratstva među kršćanima i muslimanima. U tom duhu Papinsko vijeće za međureligijski dijalog svima vama izražava najbolje molitvene želje i srdačne čestitke.

Nastavljajući nama dragu tradiciju, želimo s vama podijeliti nekoliko misli, koje se ove godine tiču zaštite mjesta za bogoštolje.

Znamo da mjesta za bogoštolje imaju veliku važnost u kršćanstvu i islamu, kao također u drugim religijama. Kako za kršćane, tako za muslimane crkve i džamije su prostori određeni za osobnu i zajedničku molitvu, sagrađeni i naslijeđeni na način da promiču tišinu, razmišljanje i razmatranje. One su prostori, gdje se može doći u dubine vlastitoga duha, olakšavajući tako, kroz šutnju, iskustvo Boga. Zato, mjesto za bogoštolje bilo koje religije je „kuća molitve“ (Izaija 56,7).

Mjesta bogoštolja su također mjesta *duhovnoga gostoprinstva*, u kojima se okupljaju sljedbenici drugih religija također radi posebnih obreda kao vjenčanja, sprovodi, proslave zajednice itd. Sudjelujući u tim događajima u šutnji i s dužnim poštovanjem prema vjerskim običajima sljedbenika neke posebne religije, oni uživaju njima poklonjeno gostoprinstvo. Taj običaj je osobito svjedočanstvo onoga što ujedinjuje vjernike, bez umanjivanja ili nijekanja onoga što ih razlikuje.

Pod tim vidom vrijedi podsjetiti na ono, što je papa Franjo rekao za vrijeme posjeta džamiji Heydar Aliyev, u Bakuu (Azerbajdžan), u nedjelju 2. listopada 2016.: „Velik je znak što

smo se susreli u bratskom prijateljstvu u ovom mjestu molitve, znak koji očituje sklad, koji religije zajedno mogu izgraditi, počevši od osobnih odnosa i dobre volje odgovornih.“

U kontekstu nedavnih napada na crkve, džamije i sinagoge, što su ih učinile zlobne osobe koje, čini se, vide mjesta za bogoštolje kao preferiran cilj njihova slijepog i besmislenog nasilja, dostojno je da bude naglašeno, što se nalazi u Dokumentu o „Ljudskom bratstvu radi svjetskoga mira i zajedničkoga suživota“, koji su potpisali papa Franjo i veliki imam Al-Azhara dr. Ahmad Al-Tayyeb, u Abu Dabiju, 4. veljače 2019.: „Zaštita mjesta za bogoštolje – hramova, crkava i džamija – je obveza koju garantiraju religije, ljudske vrednote, zakoni i međunarodni sporazumi. Svaki pokušaj napada na mjesta za bogoštolje ili ugroze atentatima ili eksplozijama ili razaranjima, osim što je jasna povreda međunarodnoga prava, je odstupanje od naučavanja religija.

Cijeneci napore, koje je učinila međunarodna zajednica na raznim razinama radi zaštite mjesta za bogoštolje u cijelom svijetu, naša je nada da uzajamno poštovanje, međusobno uvažavanje i suradnja mogu ojačati naše veze iskrenoga prijateljstva i omogućiti našim zajednicama zaštitu mjesta za bogoštolje radi osiguranja budućim generacijama temeljnoga prava na ispovijedanje vlastitih uvjerenja.

S ponovljenim poštovanjem i bratskim pozdravima, u ime Papinskoga vijeća za međureligijski dijalog, izražavamo prijateljske želje za plodan Ramazan i radostan *'Id al-Fitr*.

Iz Vatikana, 17. travnja 2020.

Kardinal Miguel Ángel Ayuso Guixot,

MCC predsjednik

Msgr. Indunil Kodithuwakku

Janakarathne Kankanamalage,

tajnik

Dodatna nota

Kao svake godine, Papinsko vijeće za međureligijski dijalog šalje islamskoj zajednici čestitarsku poruku u povodu mjeseca Ramazana i *'Id al-Fitra*, proslave kojom se završava.

Poruka ove godine, koja je pripremljena prije širenja pandemije COVID 19, razmišlja o temi poštovanja i zaštite mjestAza bogoštovlje.

Zato želim, kao predsjednik Papinskoga vijeća za međureligijski dijalog, dodati želju da kršćani i muslimani, ujedinjeni u duhu bratstva, pokažu solidarnost s čovječanstvom, koje je tako teško pogođeno i upute svoje molitve svemogućemu i milosrdnomu Bogu, da raširi svoju zaštitu na svako ljudsko biće, kako bi mogli biti nadvladani ovi tako teški trenuci.

Opća audijencija u srijedu 22. travnja 2020.

Papina kateheza povodom 50. svjetskog dana Zemlje

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas slavimo 50. svjetski dan Zemlje. To je prigoda za obnovu svoje opredijeljenosti da ljubimo svoj zajednički dom i brinemo se o njemu i najslabijim članovima naše obitelji. Kao što nam pokazuje tragična pandemija koronavirusa, samo zajedno i preuzimajući na sebe brigu za najslabije možemo prevladati globalne izazove. Enciklika *Laudato si* ima upravo taj podnaslov: „O brizi za zajednički dom“. Danas ćemo malo zajedno razmišljati o toj odgovornosti koja karakterizira „naše ovozemaljsko putovanje“ (LS, 160). Moramo rasti u svijesti o brizi za zajednički dom.

Stvoreni smo od *zemaljske materije*, a plodovi zemlje održavaju nas na životu. No, kao što nas podsjeća knjiga *Postanka*, mi nismo jednostavno „*zemaljski*“: nosimo također u sebi onaj životni dah koji dolazi od Boga (usp. *Post* 2, 4-7). Živimo, dakle, u zajedničkom domu kao jedna ljudska obitelj i u bioraznolikosti s drugim Božjim stvorenjima. Kao *imago Dei*, Božja slika, pozvani smo voditi brigu i poštivati sva stvorenja i gajiti ljubav i suosjećanje prema našoj braći i sestrama, posebno najslabijima, po uzoru na Božju ljubav prema nama samima koja se očitovala u njegovu Sinu Isusu, koji je postao čovjekom da s nama dijeli ovo stanje i spasi nas.

Svoju zadaću da budemo čuvari i upravitelji Zemlje nismo ispunili zbog sebičnosti. „Dovoljno je iskreno pogledati stvarnost pa da se uvidi kako je naš zajednički dom izložen propadanju“ (*ibid.*, 61). Onečistili smo ga, opustošili i time ugrozili svoj vlastiti život. Zato su osnovani razni međunarodni i lokalni pokreti ne bi li probudili savjesti. Iskreno cijenim te inicijative i bit će potrebno da nam djeca izađu na ulice kako bi nas naučila onome što je očito, odnosno da nam nema budućnosti ako uništimo okoliš od kojega živimo.

Nismo uspjeli čuvati zemlju, svoj dom i vrt, nismo uspjeli čuvati svoju braću. Sagriješili smo protiv zemlje, protiv bližnjega i, u konačnici, protiv Stvoritelja, dobrog Oca koji iskazuje svima svoju brižnu skrb i želi da živimo zajedno u zajedništvu i blagostanju. A kako reagira Zemlja? Ima jedna španjolska izreka koja je u ovome vrlo jasna a glasi: „Bog prašta uvijek; mi ljudi ponekad oprostimo, ponekad ne, a Zemlja ne oprašta nikada“. Zemlja ne oprašta: ako smo zemlju upropastili njezin odgovor nam se neće nimalo svidjeti.

Kako možemo uspostaviti skladan odnos sa zemljom i ostatkom čovječanstva? Skladan odnos... Mnogo puta gubimo viziju sklada: sklad je djelo Duha Svetoga. A kako obnoviti

taj sklad u zajedničkom domu, na zemlji, i u našem odnosu s ljudima, s bližnjim, s najsiromašnjima? Trebamo na nov način gledati naš zajednički dom. Da se razumijemo: to nije spremište zaliha koje treba iskoristiti. Za nas vjernike, prirodni svijet je „Evandjelje stvaranja“ koje izražava Božju moć stvaranja u oblikovanju ljudskog života i stvaranju svijeta zajedno s onim što sadrži radi čovjekova uzdržavanja. Biblijsko izvješće o stvaranju zaključuje se ovako: „I vidje Bog sve što je učinio, i bijaše veoma dobro“ (Post 1, 31). Kad vidimo ove prirodne tragedije koje su odgovor Zemlje na naše zlo postupanje, pomislim: „Ako sada pitam Gospoda što misli o tome, ne vjerujem da će mi reći da je to nešto za što bismo rekli da je veoma dobro“. Mi smo upropastili Gospodinovo djelo!

Slaveći danas *Svjetski dan Zemlje* pozvani smo ponovno otkriti osjećaj svetog poštivanja prema Zemlji zato što ona nije samo naš dom, nego i dom Božji. Iz toga se u nama rađa svijest da *stojimo na svetome tlu!*

Draga braćo i sestre, „probudimo iznova estetski i kontemplativni osjećaj koji je Bog stavio u nas“ (Apost. posin. pob. *Querida Amazonia*, 56). Proroštvo kontemplacije nešto je što prije svega učimo od urođeničkih naroda koji nas uče da se ne možemo brinuti za zemlju ako je ne volimo i ne poštujemo. Oni imaju tu mudrost potrebnu za „dobro življenje“, ne u smislu da se dobro zabavljaju, to ne, nego u smislu da žive u skladu sa zemljom. Oni taj sklad nazivaju „dobrim životom“.

Potrebno nam je, istodobno, ekološko obraćenje koje se izražava u konkretnim

djelima. Kao jednoj i međusobno ovisnoj obitelji potreban nam je zajednički plan kako bismo otklonili prijetnje našem zajedničkom domu. „Međuovisnost nas obvezuje da mislimo na samo jedan svijet, na zajednički projekt“ (LS, 164). Svjesni smo koliko je važno surađivati kao međunarodna zajednica u zaštiti našeg zajedničkog doma. Pozivam one koji imaju vlast u svojim rukama da vode proces koji će dovesti do dvije važne međunarodne konferencije: COP15 o *bioraznolikosti* u Kunmingu (Kina) i COP26 o klimatskim promjenama u Glasgowu (Ujedinjeno Kraljevstvo). Ova dva sastanka su vrlo važna.

Želim potaknuti organiziranje usklađenih intervencija također na nacionalnoj i mjesnoj razini. Dobro je da pripadnici svih društvenih slojeva djeluju složno i povezano te pokrenuti također pučki pokret „odozdo“. Sâm Svjetski dan Zemlje, koji danas slavimo, nastao je upravo tako. Svatko od nas može dati svoj vlastiti mali doprinos: „Ne smijemo misliti da ti naponi neće promijeniti svijet. Oni su na korist društvu i uvijek donose plodove, nama često nepoznate, jer u krilu ove zemlje rađaju dobro koje se, iako nevidljivo, neizbježno sve više širi“ (LS, 212).

U ovom uskrsnom vremenu obnove trudimo se ljubiti i cijeniti veličanstveni dar *zemlje*, našeg zajedničkog doma i brinuti se za sve članove ljudske obitelji. Kao braća i sestre uputimo zajedničku prošnju našem nebeskom Ocu: „Pošalji Duha svojega i obnovi lice zemlje“ (usp. Ps 104, 30).

Pismo Svetoga Oca Franje svim vjernicima za mjesec svibanj 2020. godine

SVETA STOLICA

Draga braćo i sestre,

Bliži se mjesec svibanj u kojem Božji narod osobito snažno izražava svoju ljubav i pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji. Tradicionalno se u tome mjesecu krunica moli kod kuće, u obitelji. Ograničenja nametnuta zbog pandemije »prisiljavaju« nas više cijeniti taj obiteljski vidik krunice, pa i u pogledu duhovnosti.

Želim, stoga, svima predložiti da ponovno otkriju ljepotu moljenja krunice kod kuće u mjesecu svibnju. To se može činiti zajedno, ili pak pojedinačno; vi sami odlučite već prema vlastitim prilikama, vrjednujući obje mogućnosti. U svakoj od njih stoji tajna te molitve, a to je jednostavnost. Lako je, pa i na internetu, pronaći dobre predloške koje ćete u molitvi moći slijediti.

Nudim vam, usto, dvije molitve Majci Božjoj koje možete izmoliti na kraju krunice, a koje ću i ja osobno, u duhovnome jedinstvu sa svima vama, moliti u mjesecu svibnju. Prilažem ih ovom pismu kako bi bile dostupne svima.

Draga braćo i sestre, zajedničko razmatranje Kristova lica srcem Marije, naše Majke još više će nas ujediniti u duhovnu obitelj te nam pomoći prevladati ovu kušnju. Ja ću moliti za vas, posebno za one koji najviše trpe, a vi, molim vas, molite za mene. Zahvaljujem vam i srdačno vas blagoslivljam.

*U Rimu, pri Svetomu Ivanu Lateranskom,
25. travnja 2020.
blagdan svetog Marka,
evanđelista FRANJO*

Prva molitva

O Marijo,
ti na našem putovanju
trajno blistaš kao znak spasenja i nade.
Povjeravamo se tebi, Zdravlju bolesnih,
koja si podno križa bila pridružena
Isusovoj boli,
ostavši stamena u svojoj vjeri.

Ti, Najvjernija zagovornice naša,
znaš što nam je potrebno;
sigurni smo da ćeš,
kao nekoć u Kani Galilejskoj,
providjeti da se nakon ovoga časa kušnje
vrate radost i slavlje.

Pomozi nam, Majko Božje ljubavi,
suobličiti se Očevoj volji
i činiti ono što nam kaže Isus,
koji je na sebe uzeo naša trpljenja
i preuzeo teret naših boli
da nas po križu dovede
k radosti Uskrsnuća. Amen.

Pod obranu se Tvoju utječemo,
sveta Bogorodice.
Ne odbij nam molbe u potrebama našim,
nego nas od svih pogibli uvijek oslobodi,
Djevice slavna i blagoslovljena.

Druga molitva

»Pod obranu se tvoju utječemo,
sveta Bogorodice.«
U ovim mučnim okolnostima,
bremenitim trpljenjima i tjeskobama,
koje zahvaćaju svijet,
utječemo se tebi, Majko Božja i Majko naša,
i pod tvojom zaštitom tražimo utočište.

Djevice Marijo,
svrni svoje milostive oči na nas
u ovoj posvudašnjoj zarazi;
ohrabri ustrašene i ožalošćene,
koji oplakuju svoje voljene koji su umrli
i koji su pokopani na način
koji ranjava dušu.
Budi na pomoć svima koje
obuzima tjeskoba zbog bolesnih
kojima, da bi se spriječilo širenje bolesti,
ne mogu biti blizu.
Vrati pouzdanje onima koji su u strahu
za neizvjesnu budućnost,
za posao i za posljedice u gospodarstvu.

Majko Božja i Majko naša, moli za nas Boga,
Oca milosrđa,
da se završi ova teška kušnja
i da nam ponovno svanu nada i mir.
Kao nekoć u Kani, zauzmi se kod
svojega božanskoga Sina
i zamoli ga da utješi obitelji
bolesnih i umrlih
i njihova srca otvori daru pouzdanja.

Zaštiti liječnike, medicinske sestre
i sve osoblje u zdravstvu,
dragovoljce koji su u ovim vremenima
velike i žurne potrebe
u neposrednoj opasnosti
i izlažu svoj život pogibelji
kako bi spasili živote drugih.
Prati njihove neustrašive napore
i podari im snagu, dobrotivost i zdravlje.

Budi uz one koji danonoćno dvore bolesne,
kao i uz svećenike koji s pastoralnom
brižnošću i evanđeoskom zauzetošću
nastoje svima pomoći i svima biti blizu.

Blažena Djevice,
daruj svjetlo uma ljudima u znanosti
da uzmognu pronaći prikladna rješenja
za svladavanje ove zaraze.

Pomozi odgovornima u državnoj vlasti
da djeluju mudro, brižno i velikodušno,
kako bi pritejali u pomoć onima koji su
lišeni osnovnih potreba za život,
te, zagledani u buduće i
vođeni duhom solidarnosti,
mogli pronalaziti prave putove
društvene i gospodarske obnove.

Marijo Presveta,
zahvati savjesti odgovornih
da golema sredstva koja se ulažu u razvoj
i usavršavanje oružja
budu preusmjerena na razvoj
znanstvenih istraživanja
koja bi u budućnosti
zapriječila slične nepogode.

Preljubljena Majko,
daj da u svijetu poraste osjećaj pripadnosti
zajedničkoj velikoj obitelji
i svijest o onome što nas ujedinjuje,
da bismo, vođeni duhom bratstva
i solidarnosti,
u tolikim oblicima siromaštva
i u bijedama života
mogli priteći u pomoć svim potrebitima.
Okrijepi nas da budemo čvrsti u vjeri,
ustrajni u služenju i postojani u molitvi.

Marijo, Utjeho žalosnih,
prigrli svu svoju nevoljnu djecu
i izmoli nam kod Gospodina
da ispruži svoju svemoćnu ruku
i oslobodi nas ove užasne pandemije,
kako bi život iznova zadobio
vedrinu redovitoga tijeka.

Pouzdamo se u tebe,
koja blistaš na našem putu
kao znak spasenja i nade,
o blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo.
Amen.

ktalika

Poruka pape Franje za 106. svjetski dan selilaca i izbjeglica, 27. rujna 2020.

Poput Isusa Krista, prisiljeni bježati. Prihvatiti, zaštititi, promicati i integrirati prognanike

Početak ove godine u svom obraćanju članovima Diplomatskog zbora akreditiranog pri Svetoj Stolici ubrojio sam među izazove našeg suvremenog svijeta tragediju prognanika (interno raseljenih osoba): »Usljed sukoba i izvanrednih humanitarnih prilika, pogoršanih klimatskim promjenama, povećava se broj raseljenih osoba i to se odražava na osobe koje već ionako grcaju u teškom siromaštvu. U mnogim zemljama u kojima vladaju takve prilike nedostaju odgovarajuće strukture koje omogućuju izaći ususret potrebama raseljenih osoba« (9. siječnja 2020.).

Zbog tih sam razloga odlučio posvetiti ovu Poruku drami prognanikâ, često nevidljivoj tragediji koju je globalna kriza izazvana pandemijom COVID-19 samo pogoršala. Zbog svoje siline, težine i geografske raširenosti ta je kriza, naime, utjecala na mnoge druge izvanredne humanitarne situacije kojima su pogođeni milijuni ljudi te se međunarodne inicijative i pomoć neophodni za spašavanje života svelo zapravo na nacionalne političke planove. Ali »ovo nije vrijeme zaborava. Kriza s kojom smo suočeni ne smije dovesti do toga da smetnemo s uma mnoge druge izvanredne situacije koje povlače za sobom patnje mnogih ljudi« (Poruka Urbi et Orbi, 12. travnja 2020.).

U svjetlu tragičnih zbivanja koja su obilježila 2020. godinu, želio bih da ova Poruka, iako je posvećena prognanicima, dopre do svih onih koji su prolazili i još uvijek prolaze kroz iskustvo oskudice, napuštenosti, marginaliziranosti i odbačenosti kao rezultat COVID-19.

Želio bih krenuti od slike koja je nadahnula papu Pija XII. pri sastavljanju apostolske konstitucije *Exsul familia* (1. kolovoza 1952.). Prilikom bijega u Egipat mali je Isus zajedno sa svojim roditeljima iskustio tragično stanje prognanikâ i izbjeglicâ »označeno strahom, nesigurnošću, nedaćama (usp. Mt 2, 13-15.19-23). Nažalost i danas se milijuni obitelji mogu prepoznati u toj tužnoj stvarnosti. Televizija i radio nam gotovo svakodnevno donose vijesti

o izbjeglicama koje bježe od gladi, ratova i drugih velikih opasnosti, u potrazi za sigurnošću i dostojanstvenim životom za sebe i svoje obitelji« (*Angelus*, 29. prosinca 2013.). U svakom od njih prisutan je Isus koji je prisiljen, kao u Herodovo vrijeme, bježati kako bi se spasio. Na njihovim smo licima pozvani prepoznati lice Krista gladna, žedna, gola, bolesna, stranca i utamničena koji treba našu pomoć (usp. Mt 25, 31-46). Ako ga prepoznamo u tim licima moći ćemo mu zahvaliti što smo ga uspješno upoznali, ljubiti i služiti mu u njima.

Raseljeni nam nude tu mogućnost da susret-nemo Gospoda, »iako je našim očima teško prepoznati ga takva: u poderanoj odjeći, prljavih stopala, nagrđena lica, izranjena tijela, nesposobna služiti se našim jezikom« (*Homilija*, 15. veljače 2019.). Na taj smo pastoralni izazov pozvani odgovoriti sa četiri glagola koje sam naznačio u svojoj Poruci za ovaj Dan 2018. godine: prihvatiti, zaštititi, promicati i integrirati. Njima bih sada želio dodati još šest parova glagola koji odgovaraju vrlo praktičnim radnjama međusobno povezanima jednim uzročno-posljedičnim odnosom.

Potrebno je *poznavati* da bi se *razumjelo*. Znanje je nužan korak prema razumijevanju drugih. Uči nas to sâm Isus u zgodi o učenicima iz Emausa: »I dok su tako razgovarali i raspravljali, približi im se Isus i pođe s njima. Ali prepoznati ga – bijaše uskraćeno njihovim očima« (*Lk 24, 15-16*). Kad govorimo o migrantima i raseljenim osobama prečesto se zaustavljamo na statističkim podacima. Ali ne radi se o brojevima, nego o stvarnim ljudima! Susret s njima pomoći će nam da ih upoznamo, a kad se upoznamo s njihovim pričama moći ćemo ih razumjeti. Moći ćemo, na primjer, shvatiti da je nesigurnost koju smo tako bolno iskustili uslijed ove pandemije konstantno prisutna u životima raseljenih osoba.

Potrebno je *biti bližnji* da bi se moglo *služiti*. To se može činiti samorazumljivim, ali često tomu nije tako. »Neki Samarijanac putujući

dođe do njega, vidje ga, sažali se pa mu pristupi i povije rane zalivši ih uljem i vinom. Zatim ga posadi na svoje živinče, odvede ga u gostinjac i pobrinu se za nj« (*Lk 10, 33-34*). Strahovi i predrasude – tolike predrasude – drže nas podalje od drugih i često nas priječe da im “budemo bližnji” i služimo im s ljubavlju. Približiti se bližnjemu često znači biti spremni izložiti se rizicima, kao što su nas posljednjih mjeseci lijepo poučili mnogi liječnici i medicinske sestre i tehničari. Ta spremnost da se približimo i služimo nadilazi puki osjećaj dužnosti. Najljepši primjer u tome dao nam je sâm Isus kad je oprao noge učenicima: svukao je sa sebe haljine, kleknuo i uprljao svoje ruke (usp. *Iv 13, 1-15*).

Da bismo se *jedni s drugima pomirili* potrebno je *slušati*. Uči nas tome sâm Bog koji je, poslavši svoga Sina u svijet, htio čuti bolne uzdisaje čovječanstva ljudskim ušima: »Uistinu, Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca [...] da se svijet spasi po njemu« (*Iv 3, 16-17*). Ljubav koja pomiruje i spašava započinje slušanjem. U današnjem se svijetu poruke množe, ali nestaje navike slušanja. Ali samo poniznim i pažljivim slušanjem možemo prispjeti istinskom međusobnom pomirenju. Godine 2020. na našim je ulicama tjednima vladala tišina. Dramatična i zabrinjavajuća tišina, ali tišina koja nam je pružila priliku da poslušamo vapaj ranjivih osoba, raseljenih osoba i našeg teško bolesnog planeta. To slušanje nam daje priliku za pomiriti se sa svojim bližnjima, s mnogim odbačenima, sa samima sobom i s Bogom, koji se nikada ne umara nuditi nam svoje milosrđe.

Da bi se *raslo*, potrebno je *dijeliti*. Dijeljenje je bilo od ključne važnosti u prvoj kršćanskoj zajednici. »U mnoštva onih što prigriše vjeru bijaše jedno srce i jedna duša. I nijedan od njih nije svojim zvaao ništa od onoga što je imao, nego im sve bijaše zajedničko« (*Dj 4, 32*). Bog nije htio da resursi našeg planeta budu na korist samo nekima. Ne, to nije bila Gospodina volja! Moramo naučiti dijeliti s drugima kako bismo rasli svi zajedno, bez iznimke. Pandemija nas je podsjetila kako smo svi u istom čamcu. Ponovno otkrivena svijest da imamo iste brige i strahove pokazala nam je još

jednom da se nitko ne spašava sâm. Da bismo uistinu rasli moramo rasti zajedno, dijeleći ono što imamo, poput dječaka koji je Isusu ponudio pet ječmenovih kruhova i dvije ribe... I bilo je to dovoljno za pet tisuća ljudi (usp. *Iv 6, 1-15*)!

Moramo *uključivati* da bismo *promicali*. Tako je, naime, Isus učinio sa ženom Samarijankom (usp. *Iv 4, 1-30*). Gospodin joj prilazi, sluša je, govori njezinu srcu, a zatim je vodi do istine te ona postaje blagovjesnicom Radosne vijesti: »Dodite da vidite čovjeka koji mi je kazao sve što sam počinila. Da to nije Krist?« (r. 29). Kadikad nam polet za služenje drugima onemogućuje vidjeti njihova stvarna bogatstva. Ako želimo uistinu promicati osobe kojima pružamo pomoć, moramo ih uključiti i učiniti ih protagonistima vlastitog otkupljenja. Pandemija nas je podsjetila na to koliko je suodgovornost bitna i da se samo s doprinosom svijetu – pa i kategorija koje se često podcjenjuje – možemo uhvatiti u koštac s ovom krizom. Moramo pronaći »hrabrost da se otvore prostori u kojima će se svi moći osjetiti pozvanima i omogućiti nove oblike gostoljubivosti, bratstva i solidarnosti« (*Meditacija na Trgu svetog Petra, 27. ožujka 2020.*).

Da bi se *gradilo* potrebno je *surađivati*. To je ono što Apostol Pavao poručuje korintskoj zajednici: »Zaklinjem vas, braćo, imenom Gospodina našega Isusa Krista: svi budite iste misli; neka ne bude među vama razdora, nego budite savršeno istog osjećanja i istog mišljenja« (*1 Kor 1, 10*). Izgrađivati Božje Kraljevstvo zajednička je dužnost svih kršćana i zato trebamo naučiti surađivati i pritom ne podleći napasti ljubomore, nesloge i podjela. I u sadašnjim prilikama treba ponoviti: »Ovo nije vrijeme egoizama, jer izazov s kojim se suočavamo svima nam je zajednički i ne razlikuje jedne od drugih« (*Poruka Urbi i Orbi, 12. travnja 2020.*). Da bismo sačuvali naš zajednički dom i postigli to da bude sve više u skladu s Božjim izvornim planom moramo se zalagati oko toga da se zajamči međunarodna suradnja, globalna solidarnost i založenost lokalne zajednice, ne isključujući nikoga.

Zaključit ću molitvom nadahnutom primjerom svetog Josipa, osobito u trenutku kad je bio prisiljen pobjeći u Egipat kako bi spasio dijete Isusa.

Oče, Ti si povjerio svetom Josipu ono što ti je bilo najdragocjenije: Dijete Isusa i njegovu majku kako bi ih zaštitio od opasnosti i prijetnji zlih ljudi.

Daj i nama iskusiti njegovu zaštitu i pomoć. Neka on, koji je i sam proživio patnje onih koji bježe zbog mržnje moćnih, utješi i zaštitu svu našu braću i sestre koje su rat, siromaštvo i nužda nagnali da napuste svoje domove i svoje zemlje te su se kao izbjeglice zaputili prema sigurnijim mjestima.

Pomози im, po njegovu zagovoru, da smognu snage ići dalje, naći utjehu u tuzi i hrabrost u toj kušnji.

Podari svima onima koji ih primaju nešto od nježnosti tog pravednog i mudrog oca koji je ljubio Isusa kao pravog sina i podupirao Mariju na svakom koraku.

Neka on, koji je zarađivao kruh radom svojih ruku, uzmogne osigurati onima kojima je oduzeto sve u životu dostojanstvo rada i mir vlastitoga doma.

To te molimo po Isusu Kristu, tvome Sinu, kojeg je sveti Josip spasio bijegom u Egipat i pouzdajući se u zagovor Djevice Marije koju je ljubio kao vjerni zaručnik u skladu s tvojom voljom.

Amen.

Rim, pri Svetomu Ivanu Lateranskom,
13. svibnja 2020.,
spomen Blažene Djevice Marije Fatimske.
Franjo

ktal/ika

Poruka pape Franje za Svjetski dan misija 2020., 18. listopada 2020.

»Evo me, mene pošalji!«

(Iz 6,8)

Draga braćo i sestre!

Želim izraziti svoju zahvalnost Bogu na predanosti kojom se u Crkvi diljem svijeta u listopadu prošle godine živio Izvanredni misijski mjesec. Uvjeren sam da je pridonio poticanju misijskog obraćenja u mnogim zajednicama na putu naznačenom temom: »Kršteni i poslani – Kristova Crkva u misiji u svijetu«.

U ovoj godini obilježenom patnjom i izazovima koje je sa sobom donijela pandemija Covid-19 taj misijski hod čitave Crkve nastavlja se u svjetlu riječi koju nalazimo u izvješću o pozivu proroka Izaije: »Evo me, mene pošalji!« (6, 8). To je uvijek novi odgovor na Gospodinovo pitanje: »Koga da pošaljem?« (ibid.). Taj poziv dolazi iz Božjega srca, od njegova milosrđa koje, u sadašnjoj svjetskoj krizi, predstavlja izazov na koji su Crkvu i čitav ljudski rod pozvani odgovoriti. »Poput učenikâ iz Evandjelja iznenada nas je zahvatila neočekivana i žestoka oluja. Shvatili smo da se nalazimo na istoj lađi, svi krhki i dezorijentirani, ali istodobno važni i potrebni, svi pozvani veslati zajedno, svi potrebni utjehe drugoga. Na toj lađi... svi se nalazimo. Poput tih učenika, koji jednoglasno i u tjeskobi kažu: "ginemo" (r. 38), tako smo i mi shvatili da ne možemo ići dalje svatko za sebe, već samo zajedno« (Meditacija na Trgu sv. Petra, 27.

ožujka 2020). Doista smo prestrašeni, dezorijentirani i uplašeni. Bol i smrt daju nam iskusiti našu ljudsku krhkost, ali istodobno uočavamo da svi imamo snažnu želju za životom i oslobođenjem od zla. U tome smislu poziv na poslanje, poziv da izidemo iz sebe samih iz ljubavi prema Bogu i bližnjemu pokazuje se kao prilika za solidarnost, služenje, posredovanje. Poslanje koje Bog povjerava svakome od nas pomaže nam osloboditi se straha i zaokupljenosti samima sobom i shvatiti da ponovno pronalazimo same sebe kad se darujemo drugima.

U žrtvi križa, gdje se do kraja ispunjava Isusovo poslanje (usp. Iv 19, 28-30), Bog objavljuje da ljubi sve i svakog pojedinog (usp. Iv 19, 26-27) i od svakoga od nas traži osobnu raspoloživost da budemo poslani, jer On je Ljubav koja nikada ne miruje nego je uvijek "u poslanju", uvijek izlazi iz sebe kako bi dala život. Iz ljubavi prema ljudima Bog Otac je poslao Sina Isusa (usp. Iv 3, 16). Isus je Očev misionar: njegova osoba i njegovo djelo su potpuna poslušnost Očevoj volji (usp. Iv 4, 34; 6, 38; 8, 12-30; Heb 10, 5-10). Isus, koji je raspet i uskrsnuo za nas, uključuje nas u svoje poslanje ljubavi i svojim Duhom, koji oživljava Crkvu, čini nas svojim učenicima i šalje nas u misiju u svijet i među narode.

»Misija, "Crkva koja izlazi", nije neki program, nego naum koji se ostvaruje snagom volje. Krist je taj koji daje Crkvi izići iz sebe same. U poslanju naviještanja evanđelja ti se krećeš jer te Duh Sveti tjera i nosi« (*Bez njega ne možemo ništa. Biti danas misionari u svijetu, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 2020., str. 14*). Bog uvijek prvi ljubi nas i tom nas ljubavlju susreće i poziva. Naš osobni poziv plod je činjenice da smo sinovi i kćeri Božje u Crkvi, njegova obitelj, braća i sestre u onoj ljubavi koju nam je Isus posvjedočio. Svi, međutim, imaju ljudsko dostojanstvo utemeljeno na Božjem pozivu da budu djeca Božja i da u sakramentu krštenja i slobodi vjere postanu ono što su oduvijek bili u Božjem srcu.

Sama činjenica da smo besplatno primili život podrazumijeva poziv da uđemo u dinamiku sebedarja: to je sjeme koje će kod krštenika poprimiti zreli oblik kao odgovor ljubavi u braku i u djevičanstvu za Kraljevstvo Božje. Ljudski se život rađa iz Božje ljubavi, raste u ljubavi i stremljenju ljubavi. Nitko nije isključen iz Božje ljubavi, a u sve-toj žrtvi Isusa Krista na križu Bog je pobijedio grijeh i smrt (usp. *Rim 8, 31-39*). Za Boga, zlo – pa čak i grijeh – postaju izazov ljubiti i to ljubiti još većom ljubavlju (usp. *Mt 5, 38-48; Lk 22, 33-34*). Zato u pashalnom otajstvu Božje milosrđe liječi praiskonsku ranu zadanu ljudskom rodu i izljuje se na cio svemir. Crkva, sveopći sakrament Božje ljubavi prema svijetu, nastavlja Isusovo poslanje u povijesti i šalje nas svukuda da bi Bog, po našem svjedočenju vjere i naviještanju evanđelja, mogao ponovno očitovati svoju ljubav i dotaknuti i preobraziti srca, umove, tijela, društva i kulture na svakome mjestu i u svakome vremenu.

Poslanje je slobodan i svjestan odgovor na Božji poziv. No, taj poziv prepoznajemo samo kad živimo osobni odnos s Isusom živim u njegovoj Crkvi. Zapitajmo se: jesmo li spremni prihvatiti prisutnost Duha Svetoga u svome životu, poslušati poziv na poslanje, bilo u životu u braku, bilo u posvećenom ili svećeničkom životu, u svojoj svakodnevnici? Jesmo li spremni biti poslani na bilo koje mjesto kako bismo svjedočili svoju vjeru u Boga milosrdnog Oca, kako bismo naviještali Evanđelje spasenja Isusa Krista, kako bismo dijelili božanski život Duha Svetoga izgrađujući Crkvu? Jesmo li poput Marije, Isusove majke, spremni bespridržajno se staviti u službu Božje volje (usp. *Lk 1, 18*)? Ta je unutarnja raspoloživost veoma važna ako

želimo reći Bogu: »Evo me, Gospodine, mene pošalji« (usp. *Iz 6, 8*). I to ne apstraktno, nego u ovom času Crkve i povijesti.

Shvatiti što nam Bog govori u ovim vremenima pandemije predstavlja također izazov za poslanje Crkve. Bolest, patnja, strah i izolacija stavljaju pred nas određena pitanja. Siromaštvo onih koji umiru sami, koji su napušteni, koji su ostali bez posla i primanja, beskućnika i onih koji nemaju što jesti tjeraju nas na razmišljanje. Prisiljeni držati fizički razmak i ostati u kući pozvani smo ponovno otkriti važnost društvenih odnosa kao i zajednički odnos s Bogom. Te okolnosti ne samo da ne bi smjele dovesti do toga da u nama porastu nepovjerenje i ravnodušnost nego bi nas trebale navesti da posvećujemo još veću pažnju našem odnosu prema drugima. A po molitvi, kojom Bog dotiče i pokreće naša srca, postajemo otvoreni za potrebe naše braće i sestara za ljubavlju, za dostojanstvom i slobodom i ona u nama budi odgovornost za sav stvoreni svijet. Nemogućnost da se kao Crkva okupljamo na slavlju euharistije dovela nas je u situaciju da smo dijelili iskustvo brojnih kršćanskih zajednica koje ne mogu svake nedjelje slaviti misu. U takvim okolnostima pitanje koje nam Bog postavlja glasi: »Koga da pošaljem?« i od nas očekuje velikodušan i uvjeren odgovor: »Evo me, mene pošalji!«. Bog nastavlja tražiti koga da pošalje svijetu i narodima da svjedoči njegovu ljubav, njegovu spasenje od grijeha i smrti, njegovo oslobođenje od zla (usp. *Mt 9, 35-38; Lk 10, 1-12*).

Proslava Svjetskog dana misija ujedno nam pruža priliku još jednom potvrditi kako su molitva, promišljanje i materijalna pomoć prigode za djelatno sudjelovanje u Isusovu poslanju u njegovoj Crkvi. Svrha je ljubavi izražene u prilozi-ma, koji se prikupljaju na liturgijskim slavljinama na treću nedjelju u listopadu, poduprijeti misijski rad koji u moje ime obavljaju Papinska misijska djela kako bismo izišli ususret duhovnim i materijalnim potrebama narodâ i crkava u čitavome svijetu, za spas svijetu.

Neka nas Presveta Marija, Zvijezda evangelizacije i Utjeha žalosnih, misijska učenica svoga Sina Isusa, nastavi zagovarati i biti nam na pomoć.

*Rim, pri Svetomu Ivanu Lateranskom,
31. svibnja 2020., svetkovina Duhova.
Franciscus*

kta/ika

Poruka pape Franje o 50. godišnjici proglašenja obreda posvećenja djevice

Drage sestre!

1. Prije pedeset godina Kongregacija za bogoštovlje, po nalogu svetog pape Pavla VI., proglasila je novi *Obred posvećenja djevice*. Sadašnja pandemija učinila je neophodnim odgoditi međunarodni kongres u organizaciji Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života kako bi se mogla obilježiti ova važna obljetnica. Ipak, želim se ujediniti vašem zahvaljivanju za ovaj, kako ga je nazvao sveti papa Ivan Pavao II. prigodom 25. obljetnice, „dvostruki Gospodinov dar svojoj Crkvi“: obnovljeni *Obred* i jedan *Red vjernika (Ordo fidelium)* „vraćen u zajednicu Crkve“ (*Govor sudionicima međunarodnog kongresa o posvećenju djevice*, 2. lipnja 1995.).

Vaš način života svoj primarni izvor nalazi u *Obredu*, čiji pravni oblik nalazimo u *Zakoniku kanonskog prava* u kan. 604, i u Instrukciji *Ecclesiae Sponsae imago (Slika Crkve Zaručnice)* iz 2018. godine. Vaš poziv znak je neiscrpnog i raznovrsnog bogatstva darova Duha Uskrslog Gospodina koji „sve čini novo“ (usp. Otk 21, 5).

To je ujedno i znak nade: Očeva vjernost i danas budi u srcima nekih žena želju posvetiti se Gospodinu u djevičanstvu koje se živi u uobičajenom društvenom i kulturnom okruženju, ukorijenjeno u mjesnoj Crkvi, u obliku drevnog, ali istodobno, novog i modernog i uvijek novog života.

Pračene biskupima, produbile ste specifičnost vašeg načina življenja posvećenog života, iskusivši da posvećenje koje živite predstavlja poseban *red vjernika (Ordo fidelium)* u Crkvi. Nastavite tim putem suradnje s biskupima u razvoju snažnih programa razlučivanja zvanja te početne i trajne formacije. Doista, dar vašeg zvanja nalazi izraz u simfoničnom jedinstvu Crkve, koje je izgrađeno kada u vama može prepoznati žene koje su sposobne živjeti dar sestrinstva.

2. Pedeset godina nakon obnovljenog *Obreda*, želim vam reći sljedeće: nemojte ugasiti

proročanstvo svog zvanja! Pozvane ste, ne zbog vlastitih zasluga, nego milošću Božjom, da svoj život učinite odrazom lica Crkve – Kristove Zaručnice – koja je djevica jer, iako je sastavljena od grešnika, čuva cjelovit poklad vjere, stvara novi život i potiče rast novog čovječanstva.

U zajedništvu s Duhom, cijelom Crkvom i svima koji čuju Riječ Božju, pozvane ste se predati Kristu i reći mu: „Dođi!“ (Otk 22,17), te tako prebivati u snazi danoj njegovim odgovorom: „Da, uskoro dolazim!“ (Otk 22,20). Ovaj je Zaručnikov posjet horizont i svrha vašeg crkvenog putovanja, obećanje da ćete biti nanovo prihvaćene svakog dana. Živeći tako „možete biti zvijezde koje vode put svijeta“ (Benedikt XVI., *Obraćanje sudionicima kongresa Obred posvećenja djevice*, 15. svibnja 2008.).

Potičem vas da ponovo pročitate i meditirate nad tekstovima *Obreda*, u kojima odjekuje smisao vašeg zvanja: pozvane ste iskusiti, a potom i svjedočiti da nas je Bog, u svome Sinu, najprije ljubio, da je njegova ljubav za sve i da ima snagu obratiti grešnike u svetce. Doista, „Krist je ljubio Crkvu te sebe predao za nju da je posveti, očistivši je kupelji vode uz riječ“ (Ef 5, 25-26). Vaši će životi otkriti eshatološku napetost koja oživljava sve stvorenje, koja pokreće cijelu povijest i rađa se iz poziva Uskrslog Gospodina: „Ustani, ljepoto moja, i dođi!“ (usp. Pj 2,10; Origen, *Homilije o Pjesmi nad pjesmama*, II, 12).

3. Homilija, koju predlaže *Obred posvećenja djevice* vas potiče: „Sve ljubite, posebno one u potrebi“ (br. 29). Vaše vas posvećenje pridržava Bogu ne odvajajući vas od okruženja u kojem živite i u kojem ste pozvane svjedočiti evanđeosku blizinu (usp. *Ecclesiae Sponsae imago*, 37-38). S ovom specifičnom blizinom muškarcima i ženama našeg doba, vaše djevičansko posvećenje pomaže Crkvi da ljubi siromašne, da prepozna materijalno i duhovno siromaštvo, da pomogne onima koji su krhki i bespomoćni, onima koji pate od fizičke i duševne bolesti, mlađima i starijima, i svima onima koji su u opasnosti da budu marginalizirani ili odbačeni.

Budite *žene milosrđa*, stručnjakinje u čovjekoljublju. Žene koje vjeruju „u revolucionarnu snagu nježnosti i naklonosti“ (Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, 288). Pandemija nas uči da je došlo „vrijeme da uklonimo nejednakosti, da ispravimo nepravdu koja potkopava korijene zdravlja cijelog čovječanstva!“ (Homilija, Misa Božanskog milosrđa, 19. travnja 2020.). Neka vas uznemiri sve što se događa u svijetu oko vas: ne zatvarajte oči i ne bježite pred time. Budite prisutne i osjetljive na bol i patnju; ustrajate u naviještanju evanđelja koje svima obećava puninu života.

Posvetna molitva, prizivajući na vas mnogostruke darove Duha, traži da možete živjeti u *casta libertas* (slobodna čistoća) (*Obred posvete djevice*, 38). Neka ona bude vaš način povezanosti s drugima, da možete biti znak zaručničke ljubavi koja ujedinjuje Krista s Crkvom, djevicom i majkom, sestrom i prijateljicom čovječanstva. Svojom blagošću (usp. Fil 4, 5) tkajte niti autentičnih odnosa koji mogu pomoći u ublažavanju samoće

i anonimnosti u našim gradovima. Budite iskrene u neustrašivom govoru (*parhesia*), ali držite se dalje od napasti ispraznog govora i ogovaranja. Imajte mudrosti, snalažljivosti i autoriteta ljubavi kako bi se suprotstavile aroganciji i spriječile zlouporabu moći.

4. Na svetkovinu Pedesetnice, želim blagosloviti svaku pojedinu od vas, kao čiste žene koje se pripremaju primiti ovo posvećenje i sve one koje će u budućnosti to posvećenje primiti. „Duh Branitelj darovan je Crkvi kao neiscrpni princip radosti zaručnice proslavljenom Kristu“ (sv. Pavao VI., *Gaudete in Domino*, 41). Ovim znakom Crkve Zaručnice, možete uvijek biti žene radosti, po primjeru Marije iz Nazareta, žene *Veliče*, majke živog Evanđelja.

Rim, pri Svetom Ivanu Lateranskom,
31. svibnja 2020., svetkovina Pedesetnice
FRANJO

kta/ika

Poruka Svetoga Oca Franje za 4. svjetski dan siromaha

“Pruži svoju ruku siromahu”

(usp. Sir 7, 32)

“Pruži svoju ruku siromahu” (usp. *Sir* 7, 32). Drevna je mudrost postavila ove riječi kao sveto pravilo kojeg se valja držati u životu. Danas te riječi nisu izgubile ništa na svojoj važnosti i značenju, pomažući nam usmjeriti pogled na ono što je bitno i savladati barijere ravnodušnosti. Siromaštvo poprima uvijek različita lica koja zahtijevaju da se posveti pažnju svakoj pojedinoj situaciji. U svakoj od njih imamo priliku susresti se Gospodina Isusa koji je objavio da je prisutan u najmanjoj svojoj braći i sestrama (usp. *Mt* 25, 40).

1. Uzmimo u ruke Knjigu *Sirahovu* iz Staroga zavjeta. U njoj nalazimo riječi učitelja mudrosti koji je živio dvjestotinjak godina prije Krista. On je tražio mudrost koja muškarce i žene čini boljima i sposobnijima dublje sagledati životne događaje. Učinio je to u vri-

jeme teške kušnje za Izraelski narod, vrijeme patnje, tuge i bijede zbog dominacije stranih sila. Kao čovjek velike vjere, ukorijenjen u tradiciji svojih pređa, prva mu je misao bila obratiti se Bogu i zamoliti ga za dar mudrosti. Gospodin mu nije uskratio svoju pomoć.

Od prvih stranica knjige *Sirah* iznosi svoje savjete koji se tiču mnogih konkretnih životnih situacija, od kojih je jedna siromaštvo. On inzistira na tome da i usred nevolja moramo i dalje stavljati svoje pouzdanje u Boga: »Ne nagli kad napast dođe. Prioni uz Boga i ne odmeći se, da bi bio slavljen na svoj posljednji dan. Primi sve što te stigne i budi strpljiv u nestalnosti svoje bijede. Jer kao što se u vatri kuša zlato, tako i odabranici u peći poniženja. Vjeruj u Gospoda, i on će ti pomoći, kroči pravom stazom i uzdaj se u njega. Vi što se bojite Gospoda, očekujte

njegovu milost i ne skrećite s pravoga puta, da ne propadnete« (2, 2-7).

2. Stranicu po stranicu otkrivamo dragocjenu zbirku savjeta o tome kako postupati u svjetlu prsnog odnosa s Bogom, tvorcem i ljubiteljem stvorenoga svijeta, pravednim i brižnim prema svojoj djeci. Međutim, to stalno upućivanje na Boga ne odvraća pogled od konkretnog čovjeka. Naprotiv, to dvoje je usko povezano.

Jasno to pokazuje ulomak iz kojeg je preuzet naslov ove Poruke (usp. 7, 29-36). Molitva Bogu i solidarnost sa siromašnima i onima koji pate neraskidivo su povezani. Da bismo Gospodinu iskazali štovanje koje mu je milo moramo prepoznati kako svaka osoba, pa i najsiromašnija i najprezrenija, nosi u sebi utisnut Božji lik. Iz te svijesti proizlazi dar Božjeg blagoslova koji se stječe velikodušnošću iskazanom siromašnima. Stoga, vrijeme posvećeno molitvi nikada ne može postati izgovorom za zanemarivanje bližnjega u potrebi. Sasvim suprotno: Gospodinov se blagoslov spušta na nas, a molitva postiže svoj cilj ako su praćeni služenjem siromašnima.

3. Kako je to drevno učenje aktualno također za nas! Naime, Božja riječ nadilazi prostor i vrijeme, religije i kulture. Velikodušnost kojom podupiremo slabe, tješimo ožalošćene, ublažavamo patnju i vraćamo dostojanstvo onima kojima je ono oduzeto, uvjet je za ljudski život u punini. Odluka da posvetimo brigu siromašnima, njihovim različitim potrebama, ne može biti uvjetovana raspoloživim vremenom, privatnim interesima i jalovim pastoralnim ili socijalnim projektima. Snagu Božje milosti ne smije se gušiti narcisoidnom težnjom da sebe uvijek stavljamo na prvo mjesto.

Teško je držati svoj pogled usredotočen na siromahe, ali je to više no ikad nužno ako želimo dati pravi smjer našem osobnom i društvenom životu. Ne radi se o tome da na to trošimo mnogo riječi, nego radije o konkretnom predanom zalaganju nadahnutom Božjom ljubavlju. Svake godine, o Svjetskom danu siromaha, vraćam se na tu temeljnu stvarnost za život Crkve, jer siromašni jesu i

uvijek će biti s nama (usp. *Iv* 12, 8) da nam pomognu pronaći Kristovu prisutnost u svom svakodnevnom životu.

4. Susret sa siromašnom osobom predstavlja za nas izazov i tjera nas na razmišljanje. Kako možemo pridonijeti uklanjanju ili barem ublažavanju njihove marginaliziranosti i patnje? Kako im možemo pomoći u njihovu duhovnom siromaštvu? Kršćanska je zajednica pozvana uključiti se u to iskustvo dijeljenja i svjesna je toga da tu zadaću ne može povjeriti nekom drugom da je namjesto nje vrši. A da bismo pružili potporu siromašnima od temeljne je važnosti osobno živjeti iskustvo evanđeoskog siromaštva. Ne možemo se osjećati "dobro" sve dok je bilo koji član ljudske obitelji zapostavljen i postao sjenom. Tihi krik brojnih siromaha treba naći Božji narod spremnim i pripravnim, uvijek i posvuda, dati da se čuje njihov glas, zaštititi ih i biti solidaran s njima kad se suočavaju s tolikom prijetvornošću i tolikim neodržanim obećanjima te ih pozvati da sudjeluju u životu zajednice.

Točno je da Crkva nema sveobuhvatna rješenja za ponuditi, ali Kristovom milošću ona može ponuditi svoje svjedočenje i svoje geste suradnje. Osjeća, usto, svojom dužnošću govoriti u ime onih koji nemaju ni ono osnovno za život. Podsjećati sve na veliku vrijednost općega dobra za kršćanski narod predstavlja životni zadatak koji se izražava u nastojanju da se ne zaboravi nikoga od onih čije se temeljne ljudske potrebe ne poštuje.

5. Pružanje ruke pomaže otkriti, prije svega onome koji to čini, da u nama postoji prirodna sposobnost činiti djela koja životu daju smisao. Koliko pruženih ruku vidamo svaki dan! Nažalost, sve se češće događa da nas bjesomučni ritam života uvuče u vrtlog ravnodušnosti do te mjere da više ne znamo prepoznati ono dobro što se u tišini svakoga dana i s velikom velikodušnošću čini svuda oko nas. Događa se tako da tek kad nešto poremeti tijek našeg života, oči nam postanu sposobne vidjeti dobrotu svetaca "iz susjedstva", »onih koji žive u našoj blizini i odraz su Božje prisutnosti« (Apost. pob. *Gaudete et exsultate*, 7), ali o kojima nitko ne govori.

Novinski stupci, mrežne stranice i televizijski ekrani vrve lošim vijestima do te mjere da se čini da zlo suvereno vlada. No, tome nije tako. Zloće i nasilja, zlostavljanja i korupcije zasigurno ne nedostaje, ali život je protkan djelima poštivanja i velikodušnosti koji ne samo da kompenziraju zlo, nego nas potiču ići dalje kroz život i biti puni nade.

6. Pružena ruka je znak koji izravno upućuje na bliskost, solidarnost i ljubav. Ovih mjeseci, kada čitav svijet kao da je pokorio virus koji je donosio bol i smrt, očaj i izgubljenost, koliko smo samo ispruženih ruku mogli vidjeti! Pružena ruka liječnika koji se brine o svakom pacijentu i pokušava pronaći pravi lijek. Pružena ruka medicinskih sestara i tehničara koji su i nakon radnog vremena ostajali brinuti se o bolesnima. Pružena ruka zaposlenih u administraciji koji su nabavljali sredstva kako bi što više života bilo spašeno. Pružena ruka ljekarnika pozvanoga odgovoriti na mnoge zahtjeve i izložena opasnosti izravnog kontakta s ljudima. Pružena ruka svećenika koji slomljena srca podjeljuje blagoslov. Pružena ruka volontera koji pomaže onima koji žive na ulici i onima koji, iako imaju krov nad glavom, nemaju što za jesti. Pružena ruka muškaraca i žena koji su radili na pružanju osnovnih usluga i sigurnosti. Mogli bismo navesti i druge pružene ruke i složiti lijepi rukovet dobrih djela. Sve te ruke su prkosile zarazi i strahu samo kako bi pružile podršku i utjehu.

7. Ova pandemija stigla je iznenada i zatekla nas nespremne, izazvavši snažan osjećaj zbuđenosti i bespomoćnosti. No, siromašnima se nikada nije prestalo pružati ruku. Time smo pružili svjedočanstvo kako smo spremni prepoznati siromaha i pružiti mu pomoć kad mu je potrebna. Sredstva za činjenje milosrđa ne mogu se improvizirati. Potrebno se svakodnevno u tome vježbati polazeći od svijesti kako mi prvi trebamo pruženu ruku drugoga.

Ovaj trenutak kroz koji prolazimo poljuljao je mnoge naše sigurnosti. Osjećamo se siromašnjima i slabijima jer smo iskusili osjećaj vlastite ograničenosti i doživjeli da nam se

ograničavaju slobode. Gubitak posla, nemogućnost susretanja dragih nam osoba, kao i izostanak uobičajenih međuljudskih odnosa iznenada su nam otvorili oči za horizonte koje smo odavno prestali primjećivati uzimajući ih zdravo za gotovo. Naša duhovna i materijalna bogatstva dovedena su u pitanje i otkrili smo kako nas je obuzeo strah. Zatvoreni u tišini svojih domova otkrili smo koliko je važna jednostavnost i držati pogled usredotočen na ono bitno. Shvatili smo koliko nam treba novo bratstvo sposobno za međusobno pomaganje i uzajamno poštivanje. Ovo je povoljno vrijeme za »iznova osjetiti da trebamo jedni druge, da imamo zajedničku odgovornost za druge i svijet [...]. Već predugo grcemo u moralnoj degradaciji izrugujući se s etikom, dobrotom, vjerom i poštenjem [...]. To rušenje samih temelja društvenog života na kraju može dovesti samo do toga da se borimo jedni protiv drugih kako bismo obranili vlastite interese, do novih oblika nasilja i okrutnosti, i zaprekâ rastu istinske kulture brige za okoliš« (Enc. *Laudato si'*, 229). Riječju, teške ekonomske, financijske i političke krize neće prestati sve dok odgovornost koju svaki od nas mora osjećati prema bližnjemu i prema svakoj osobi bude tek mrtvo slovo na papiru.

8. "Pruži ruku siromahu" je, dakle, poziv na odgovornost i izravno predano zalaganje za svakog onoga koji osjeća da ga je zadesila ista sudbina. To je poticaj da preuzmemo na sebe breme najslabijih, kao što podsjeća sveti Pavao: »Doista vi ste, braćo, na slobodu pozvani! Samo neka ta sloboda ne bude izlikom tijelu, nego – ljubavlju služite jedni drugima. Ta sav je Zakon ispunjen u jednoj jedinosti riječi, u ovoj: *Ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga!* [...] Nosite jedni bremena drugih« (Gal 5, 13-14; 6, 2). Apostol uči da sloboda koja nam je darovana smrću i uskrsnućem Isusa Krista predstavlja za svakog od nas odgovornost staviti se u službu drugih, prije svega najslabijih. To nije tek neobavezni poticaj, nego uvjet za autentičnost vjere koju ispovijedamo.

Tu nam je ponovno od pomoći Knjiga Sirahova u kojoj se predlažu konkretni načini podrške najugroženijima pribjegavajući prit-

om nekim sugestivnim slikama. Najprije promatra slabost onih koji su ožalošćeni: »Ne uklanjaj se od onih koji plaču« (7, 34). Vrijeme pandemije prisililo nas je na strogu izolaciju onemogućivši nam čak tješiti i biti blizu prijatelja i poznanika ožalošćenih zbog gubitka svojih dragih. Sveti pisac, nadalje, kaže: »Ne zaboravi posjetiti bolesnika« (7, 35). Nije nam bilo moguće biti uz one koji trpe i istodobno smo postali svjesni krhkosti naše egzistencije. Ukratko, Božja nam riječ nikada ne da mira, neprestano nas potiče činiti dobro.

9. "Pruži ruku siromahu" iznosi na vidjelo oprečan stav onih koji drže ruke u džepovima i ne dopuštaju da ih gane siromaštvo, za koje su često i oni sami odgovorni. Ravnodušnost i cinizam njihova su svakodnevna hrana. Kakve li razlike u odnosu na velikodušne ruke koje smo opisali! Ima, naime, ruku koje se pružaju do računala da prebace novčana sredstva s jednoga kraja svijeta na drugi, omogućujući bogaćenje uskim skupinama oligarha i gurajući u bijedu mnoge ljudi ili dovodeći time čak do propasti čitave narode. Ima ruku koje gomilaju novac prodajom oružja koje će druge ruke, pa i dječje, koristiti da siju smrt i siromaštvo. Ima pruženih ruku koje potajice pružaju smrtonosne doze kako bi se obogatili i živjeli u raskoši i prolaznoj razuzdanosti. Ima i pruženih ruku koje u lažnoj dobrohotnosti donose zakone koje oni sami ne poštuju.

U takvim okolnostima »isključeni i dalje čekaju. Da bi se podupro način života koji isključuje druge, ili da bi se održalo oduševljenje i zanos za taj egoistični ideal, razvila se globalizacija ravnodušnosti. Postajemo, a da toga nismo gotovo ni svjesni, neosjetljivi na bolni vapaj siromašnih, ne plaćemo više zbog boli i patnje koja je snašla druge i čak ne osjećamo ni potrebu da im pomognemo, kao da je netko drugi pozvan sve to činiti jer je to nešto što se nas ne dotiče. Kultura blagostanja čini nas neosjetljivima i uzbudimo se tek ako tržište ponudi nešto što nismo još uvijek kupili, dok nas sudbina onih koji žive u neimaštini zbog oskudnih mogućnosti ne može dirnuti u srce« (Apost. pob. *Evangelii gaudium*, 54). Nećemo moći biti sretni dok ove ruke koje siju smrt ne budu pretvorene u oruđa pravde i mira za čitav svijet.

10. »U svim svojim djelima misli na svoj konac« (*Sir 7*, 36). Tom rečenicom Sirah zaključuje ovo svoje razmišljanje. Taj se tekst može dvojako tumačiti. Može se tumačiti u smislu da trebamo biti svjesni toga da će našem životu prije ili kasnije doći kraj. Spominjati se naše zajedničke sudbine može nam pomoći da živimo svoj život u znaku brige za one koji su siromašniji od nas ili nisu imali iste mogućnosti kao mi. Postoji i drugo tumačenje koje prije svega ističe cilj, svrhu kojoj svatko od nas teži. Cilj našeg života traži da imamo projekt koji treba provoditi u životu i put koji ćemo neumorno slijediti. A svrha svakog našeg djelovanja ne može biti drugo doli ljubav. To je cilj koji smo pred sebe stavili i ništa nas ne smije od toga odvratiti. Ta ljubav je sudjelovanje, posvećenost i služenje, ali započinje otkrićem da smo mi prvi ljubljani i probuđeni za ljubav. Taj se cilj javlja kad dijete upozna majčin osmijeh i osjeća se ljubljenim samo zato što postoji. I osmijeh koji dijelimo sa siromahom izvor je ljubavi i omogućuje živjeti u radosti. Pružena ruka se, dakle, uvijek može obogatiti osmijehom onoga koji ne ističe u prvi plan sebe i vrijednost pružene pomoći, nego jednostavno nalazi radost u tome da može živjeti kao Kristov učenik.

Na tom putu svakodnevnog susreta sa siromahnima prati nas Majka Božja koja je, više od svih drugih majki, Majka siromaha. Djevica Marija dobro poznaje teškoće i trpljenja onih koji su marginalizirani, jer se i sama nalazila u sličnoj situaciji kad je rodila Sina Božjega u staji. Zbog Herodovih prijetnji, ona je sa zaručnikom Josipom i malim Isusom pobjegla u drugu zemlju i Sveta je obitelj nekoliko godina dijelila sudbinu izbjeglica. Neka molitva Majci siromaha ujedini tu njezinu ljubljenu djecu sa svima oni koji im služe u Kristovo ime. Neka molitva promijeni pruženu ruku u zagrljaj dioništva i ponovno pronađenoga bratstva.

*Rim, pri svetom Ivanu Lateranskom,
13. lipnja 2020.,
liturgijski spomen
svetog Antuna Padovanskog*

ika

Vijeće biskupskih konferencija Europske unije upozorilo na ugrožavanje prava na slobodu vjeroispovijesti u pandemiji

Vijeće biskupskih konferencija Europske Unije objavilo je 6. svibnja na svojim službenim stranicama izjavu glavnog tajnika o. Manuela Barriosa Prieta, u kojoj je upozorio na ugrožavanje slobode vjeroispovijesti u kontekstu borbe protiv koronavirusa.

„Sloboda vjeroispovijesti, uključujući slobodu bogoštovlja, temeljno je pravo i stvarna potreba mnogih ljudi“, izjavio je o. Manuel Barrios Prieto. „Ponovno otvaranje crkava, u skladu sa sanitarnim mjerama opreza, moraju biti provedene od civilnih vlasti na jasan i neproizvoljan način, s punim poštivanjem crkvenih vlasti i u dogovoru s njima“, nastavio je.

Vijeće biskupskih konferencija EU-a (COMECE) ističe da je sada, kao i uvijek, razgovor Crkve, Europske Unije i državnih institucija ključan. Napominje da EU sve veću pažnju pridaje poštivanju temeljnih ljudskih prava i vladavini zakona, pa bi dio tog procesa trebalo biti praćenje poštivanja prava na slobodu vjeroispovijesti u borbi protiv koronavirusa.

Europska komisija u Zajedničkom europskom planu za ukidanje mjera, koji je nedavno donijela, nije nijednom izričito spomenula vjerske službe. „To je razočaravajuće“ ustvrdio je o. Prieto „jer zanemaruje ključnu ulogu vjere u europskim društvima“.

COMECE podsjeća da vjera nije samo privatna stvar, nego ima javnu i zajedničarsku dimenziju, kao što je to jasno navedeno u svim važnim tekstovima o ljudskim pravima, uključujući i Europsku povelju o ljudskim pravima.

Također, Vijeće je ukazalo da je mogući uzrok marginaliziranju vjere u ovom kriznom trenutku posljedica agresivnog djelovanja pojedinih sekularističkih aktivista. Zato je podsjetilo da je Europska komisija u dokumentu o demokraciji, vladavini prava i ljudskim pravima u okviru krize uzrokovane koronavirusom, naglasila da je pravo na slobodu vjeroispovijesti „mjerilo suvremenih društava“ i pozvala vlasti da svako ograničenje bude „jasno propisano zakonom, u skladu s odgovarajućim ustavnim jamstvima i proporcionalno cilju kojem teži.“

Na kraju, Vijeće ponavlja kako je svako smanjivanje ljudskih prava u ovoj kriznoj situaciji nedopustivo. Stoga se ona, uključujući pravo na slobodu vjeroispovijesti, moraju u potpunosti što prije ponovno uspostaviti, piše na službenim stranicama COMECE-a.

ktal/ika

Održan zajednički sastanak predsjedništava CCEE-a i COMECE-a

CCEE

Godišnji sastanak predsjedništava Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) i Vijeća biskupskih konferencije Europske unije (COMECE) održan je u srijedu, 3. lipnja 2020., s posebnim naglaskom na utjecaj pandemije Covid-19 na svakodnevni život Crkve i europskih društava, kao i na doprinos Katoličke crkve "pravednom oporavku u kojem nitko neće zaostajati", priopćio je Ured za medije CCEE-a u četvrtak 4. lipnja.

U središtu razgovara bile su prilike u Crkvi u Europi kao i buduće perspektive u kritičnim okolnostima vezanim uz pandemiju koju uzrokuje virus SARS-CoV-19. Razmišljajući o mogućnostima suradnje u takvim okolnostima, predsjedništva CCEE-a i COMECE-a analizirali su učinke pandemije na naše civilne i crkvene zajednice i utvrđivali mogućnosti suradnje u crkvenom životu u Europi u vremenima koja dolaze.

Ponovno izražavajući blizinu Katoličke crkve svima koji se bore protiv pandemije – žrtvama, njihovim obiteljima i svim zdravstvenim radnicima, volonterima i vjernicima koji su bili i još su uvijek na prvoj crti, brinući se o oboljelima i donoseći im olakšanje – biskupi su izrazili svoju zabrinutost zbog ekonomske krize i posljedičnog gubitka velikog broja radnih mjesta, te nadu da ćemo u Europi svi zajedno raditi na oporavku u kojem nitko neće zaostajati.

U ovom vremenu krize, u kojem su se pokazale velike ograničenosti individualizma, dva su predsjedništva naglasila središnju ulogu obitelji, prave ćelije solidarnosti i zajedništva, ali i mjesta gdje se zajedno moli. Ulaganje u obitelj – nastavili su – prvi je korak prema pravednom društvenom, ekonomskom i crkvenom oporavku.

Zahvaljujući brojnim svećenicima na njihovu ključnom i velikodušnom služenju u ovom razdoblju, a neki su žrtvovali i vlastiti život, sudionici sastanka analizirali su ulogu koju su odigrali društveni mediji omogućivši izravni prijenos molitvi i slavlja. Ti novi oblici vjerske prakse, odnosâ, prisutnosti i zajedništva u vjeri pozivaju nas ne samo vrednovati mogućnost davanja novog značenja vjeri i Crkvi, nego i raditi na tome da mnogi vjernici ponovno otkriju element pune sakramentalnosti vjerskih slavlja na bogoslužnim mjestima što uporaba novih tehnologija ne može osigurati.

Bilo je također riječi o snažnom ograničavanju slobode vjeroispovijesti u kontekstu zatvaranja bogomolja i zabrane liturgije te je upućen poziv na ponovno uspostavljanje redovitih odnosa između države i Crkve utemeljenih na dijalogu i poštivanju temeljnih prava.

Zbog mjera predostrožnosti socijalnog distanciranja sastanak je održan u obliku video konferencije. Na sastanku su zajedno s predsjednicima, kard. Angelom Bagnascom (CCEE) i kard. Jean-Claudeom Hollerichom SJ (COMECE), sudjelovali članovi dvaju predsjedništava: kard. Vincent Nichols (Westminster) i nabiskup Stanisław Gądecki (Poznan) za CCEE te biskupi Mariano Crociata (Latina), Noel Treanor (Down and Connor), Jan Vokal (Hradec Králové) i Franz-Josef Overbeck (Essen) za COMECE zajedno s apostolskim nuncijem pri Europskoj uniji mons. Alainom Lebeaupinom.

ktal/ika

Izjava Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine uoči Svete mise 16. svibnja 2020. u sarajevskoj katedrali

U povodu različitih neistinitih informacija, manipulacija i brojnih nepravednih i neutemeljenih napada na Katoličku Crkvu i vrhbosanskoga nadbiskupa kardinala Vinka Puljića, predsjednika ove Biskupske konferencije, koje su se pojavile uoči najavljenog slavlja Svete Mise za sve žrtve Drugoga svjetskoga rata, kojih je vjera samo Bogu znana, i posebice za žrtve kojima je život, bez pravedna postupka i suda, oduzet nakon toga rata na raznim putovima i u brojnim logorima, za koje se svake godine u svibnju u Bleiburgu u Austriji slavi Euharistijska žrtva i izražava Bogu molitva, mi članovi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine objavljujemo sljedeću

IZJAVU

1. Vlastito je i neotuđivo pravo Katoličke Crkve, kao što je neotuđivo pravo i svake druge Crkve i vjerske zajednice, u skladu sa zakonitim unutrašnjim ustrojem, vršiti svoje bogoštovlje, molitve i obrede i odgajati vjernike u svojoj vjeri. Jednako pravo svim Crkvama i vjerskim zajednicama priznaju međunarodni pravni akti i deklaracije, a Bosna i Hercegovina svečano se obvezala poštovati to isto pravo Katoličke Crkve, kada je 2006. godine sa Svetom Stolicom potpisala Temeljni ugovor, koji ima međunarodnu pravnu snagu, a kojega čl. 4 glasi: „Poštujući pravo na vjersku slobodu, Bosna i Hercegovina priznaje Katoličkoj Crkvi, i njezinim zajednicama bilo kojega obreda, slobodu vršenja njezina apostolskoga poslanja, posebno u onome što se odnosi na

bogoštovlje, upravu, učiteljstvo i djelatnost društava.“ Sveta Misa jest najuzvišeniji bogoštovni čin.

2. Bogoštovlje, molitve i obredi u Katoličkoj Crkvi, koja je raširena po cijelome svijetu, posvuda i jednako imaju samo vjersko značenje i isključuju bilo kakav vid političkoga, pravnoga ili sudskoga značenja.

3. Prema nauku Katoličke Crkve, moliti za neku osobu ili za neku skupinu ne znači niti odavati počast toj osobi ili skupini, niti poistovjećivati se s njima, niti prihvaćati njihova politička uvjerenja, nego se molitvom, konkretno Svetom Misom preporučuje dušu te osobe ili skupine milosrdnomu Ocu nebeskomu, kako nas je Gospodin Isus poučio, jer svima nam je stati na sudište Božje.

4. Mi, katolički biskupi, odlučno odbacujemo sve nepravedne sudove i insinucije s obzirom na Svetu Misu, koja će se slaviti u subotu 16. svibnja 2020. u sarajevskoj katedrali Srca Isusova i, u vezi s tim, s povjerenjem očekujemo dobru volju svih Crkava i vjerskih zajednica i svih naroda, kao i njihovih predstavnika, prihvaćajući pravo da netko drukčije misli, vjeruje i ponaša se, ali uvijek u okviru pravedna zakona i poštovanja vlastitosti Katoličke Crkve.

Sarajevo, 13. svibnja 2020.

*Biskupi Biskupske konferencije
Bosne i Hercegovine*

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA ARCHIDIOECESIS VRHBOSNENSIS

Sarajevo

Datum: 1. travnja 2020.

Broj: 227/2020

Kaptol 7
BiH - 71000 Sarajevo
Tel. +387/33/ 208 878; 218 823
Fax: 033/212 937
E-mail: kaptolka@bih.net.ba

Smjernice za slavljenje obreda Velikog tjedna i svetkovine Uskrsa 2020. u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

**Svim svećenicima, redovnicima i redovnicama,
i svim vjernicima Vrhbosanske Nadbiskupije**

Draga braćo župnici i upravitelji župa!
Draga braćo i sestre!

U skladu s općim smjernicama i prijedlozima Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata o slavljenju obreda Velikog tjedna i svetkovine Uskrsa u vrijeme pandemije koronavirusa, a koji su objavljeni u dekretima od 19. i 25. ožujka 2020., mi, vaši pastiri, donijeli smo sljedeće odluke koje vrijede na području Vrhbosanske nadbiskupije:

Cvjetnica, obredi Velikog tjedna i svetkovina Uskrsa

1. Vinko kard. Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski, i mons. dr. Tomo Vukšić, nadbiskup koadjutor, predsjedaju liturgijskim slavljenjima i obredima u katedrali Presvetog Srca Isusova u Sarajevu prema sljedećem rasporedu i bez prisutnosti naroda:

- Cvjetnica, nedjelja, 5. travnja 2020. u 10.30 sati;
- Misa krizme, srijeda, 8. travnja 2020. u 10.30 sati;
- Veliki Četvrtak – Misa Večere Gospodnje, 9. travnja 2020. u 17.30 sati;
- Veliki Petak – Služba Muke Gospodnje, 10. travnja 2020. u 17.30 sati;
- Velika Subota – Vazmeno bdijenje, 11. travnja 2020. u 20.00 sati;
- Nedjelja Uskrsnuća Gospodnjega, 12. travnja 2020. u 10.30 sati.

2. Svećenici neka slave Cvjetnicu, obrede Velikoga tjedna i nedjelju Uskrsnuća Gospodnjega u župnim crkvama, na način koji je propisan u Dekretu od 25. ožujka 2020., u vrijeme koje smatraju prikladnim i bez okupljanja naroda.

3. Svećenici neka, iznimno ove godine, ne dolaze na slavlje Mise krizme u Sarajevu, ali neka na taj dan prate i duhovno sudjeluju u slavljenju Mise krizme u Katedrali.

4. Svećenici će sveta ulja naknadno preuzeti u prostorijama Ordinarijata kada uvjeti za to budu bolji i prikladniji.

5. Neka se nakon zaziva br. 9 "Sveopće molitve", koja se moli na Veliki Petak, doda sljedeći zaziv "Za one koji pate u vrijeme pandemije", koji je 30. ožujka 2020. za cijelu Crkvu posebnim dekretom (br. 155/20) predložila Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, a koji ovdje prilažemo u prijevodu na hrvatski.

6. Neka se samostani i redovničke zajednice također pridržavaju općih uputa istoga Dekreta od 25. ožujka 2020.

Izravni prijenosi slavlja preko društvenih sredstava priopćivanja

7. Budući da se, zbog ograničenja okupljanja i kretanja osoba, liturgijska slavlja i obredi Velikoga tjedna slave bez okupljanja naroda, vjernici će sva liturgijska slavlja i obrede iz Katedrale u Sarajevu, zahvaljujući susretljivosti Bosanskohercegovačke radio-televizije (BHRT), moći izravno pratiti na kanalima BHT1 i BHTHD (prijepodneva slavlja) i na kanalu BHTHD (poslijepodneva i večernja slavlja i obredi).

8. BHRT će najaviti raspored izravnih prijenosa liturgijskih slavlja i obreda iz Katedrale, i posebno obavijestiti krolom s informacijom neposredno pred početak pojedinog slavlja. Neka svećenici već sada obavijeste vjernike o tim izravnim prijenosima i potaknu ih da se na taj način duhovno uključe i sudjeluju u istim slavljinama, obredima i molitvi iz vlastitih domova.

Posveta Vrhbosanske nadbiskupije Bezgrešnom Srcu Marijinu

9. U subotu, 4. travnja 2020. u 11.00 sati, Vinko kard. Puljić, nadbiskup vrhbosanski, predvodit će molitvu Gospine krunice i litanije pred kipom Gospe Lurdske koji je 2017. godine prošao kroz sve naše župe, i tom prigodom obnoviti posvetu Vrhbosanske nadbiskupije Bezgrešnom Srcu Marijinu, s nakanom da je zaštititi u vrijeme ove teške kušnje korona virusa.

10. Molitvu iz kapelice Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa u Sarajevu, osim na portalu nedjelja.ba, u izravnom prijenosu moći će se pratiti na Youtube kanalu nedjelja.ba te na istoimenoj Facebook stranici. Svi su pozvani pridružiti se ovoj molitvi, moleći također Posvetnu molitvu koju ovdje prilažemo.

Blagoslov jela za Uskrs

11. Budući da svećenici ne mogu obaviti blagoslov jela za Uskrs na uobičajeni način i u crkvi, neka se blagoslov obavi u obitelji kao kućnoj crkvi, i to na slijedeći način: Neka glava obitelji okupi na Uskrs obitelj oko stola na kojem je pripravljeno jelo za blagoslov. Nakon što se zajednički izmoli Vjerovanje, Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu, glava obitelji uzme blagoslovljene vode i poškropi jelo, koje potom svi zajedno blaguju.

Druge odredbe:

12. Imajući u vidu nepredvidivost trenutne situacije u vezi sa korona virusom, smatramo razboritim otkazati sljedeće događaje:

- subota, 11. travnja 2020., tradicionalno uskrsno čestitanje svećenika, redovnika i redovnica grada Sarajeva Vinku kard. Puljiću, nadbiskupu vrhbosanskom;
- ponedjeljak, 13. travnja 2020., tradicionalno uskrsno primanje Vinka kard. Puljića, nadbiskupa vrhbosanskog, za predstavnike vjerskog, kulturnog, diplomatskog i društveno-političkog života u Bosni i Hercegovini;
- srijeda, 22. travnja 2020., sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije;
- subota, 2. svibnja 2020., ministrantsko zborovanje u Travniku.

13. Smatramo također razboritim odgoditi krizmena slavlja koja su bila predviđena u sljedećim terminima: 18., 19., 25. i 26. travnja 2020.

14. Slavlje drugih krizmenih slavlja u mjesecu svibnju i lipnju ovisit će o daljnjem razvoju pandemijske situacije, a župnici će biti pravovremeno obaviješteni.

U ovim teškim danima u kojima živimo, radi opasnosti prenošenja koronavirusa nije moguće da se kao Crkva i zajednica okupljamo i slavimo obrede Velikoga Tjedna i svetkovinu Uskrsa. Zato ćemo ono što se slavi u crkvi, sada slaviti u obitelji. Obitelj je "kućna Crkva" ili Crkva u malom, i sada postaje, na neki način, nositelj crkvenog zajedništva i duha. Stoga potičemo sve naše obitelji da u danima Velikog tjedna i Vazmenoga Trodnevlja u svojim domovima njeguju duh molitve, duh sabranosti, duh pučke pobožnosti, duh čitanja Svetog Pisma. Na taj način, u svima nama će porasti povjerenje u Boga, osjetit ćemo Njegovu blizinu i radovati se uskrsnuću "*Krista Isusa, nade naše*" (1 Tim 1,1).

Na sve svećenike, redovnike, redovnice, vjernike laike i ljude dobre volje zazivamo Božji blagoslov i stavljamo vas pod moćni zagovor Blažene Djevice Marije.

Zdravlje bolesnih, moli za nas!

Mons. Tomo Vukšić
nadbiskup koadjutor

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup metropolit vrhbosanski

Imenovanje upravnog odbora Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih *Ivan Pavao II.*

Datum: 13. travnja 2020.
Broj: 263/2020

Nakon isteka mandata, krajem 2019. godine, prošlom sazivu Upravnog odbora te prema Statutu centra Ivana Pavao II čl. 11-14. ovim imenujem novi Upravni Odbor Centra na mandat od četiri godine s mogućnošću obnavljanja mandata.

Uz Nadbiskupa koji redovno predsjedava Upravnom odboru imenujem slijedeća četiri člana:

1. **dr. sc. vlč. Oliver Jurišić, profesor i vicerektor VBS**
2. **preč. Vladimir Pranjić, ekonom**
3. **vlč. Miroslav Čavar, župnik i direktor MCVN**
4. **preč. Mladen Kalfić, kancelar**

Na prvoj sjednici članovi Upravnog odbora NCM „Ivan Pavao II“ položiti će zakletvu i primiti izvješće od Ravnatelja, kako bi mogli pristupiti redovnom zasjedanju četiri puta godišnje.

Novoimenovanim članovima želim uspješan rad i iskrenu suradnju.

Mladen Kalfić,
kancelar

Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski

Dostavlja se:

1. *Imenovanima*
2. *NCM „Ivan Pavao II“*
3. *Arhivu*

Članovima Upravnog odbora NCM „Ivan Pavao II.“

Poziv na sjednicu Upravnog odbora NCM *Ivan Pavao II.*

Datum: 13. travnja 2020.
Broj: 263-1/2020

Poštovani!

Sjednica Upravnog odbora Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“ bit će u ponedjeljak, 20. travnja 2020. s početkom u 10:00 sati. Sjednica će se održati u prostorijama Rezidencije nadbiskupa vrhbosanskog u ulici Josipa Stadlera 13.

Program:

1. Pozdrav i uvod kardinal Vinko Puljić, predsjednik Upravnog odbora
2. Financijsko izvješće za 2019. godinu
3. Izvješće o učinjenom od prošle sjednice–vlč. dr. Šimo Maršić, ravnatelj
4. Planovi Centra za godine 2020.-2021. –vlč. dr. Šimo Maršić, ravnatelj
5. Razno

Na sve zazivam Božji blagoslov te Vas iskreno pozdravljam.

Mladen Kalfić,
kancelar

Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski

Svim svećenicima, redovnicima i redovnicama i svim vjernicima Vrhbosanske Nadbiskupije

Dan molitve, posta i djela ljubavi

Datum: 12. svibnja 2020.

Broj: 296//2020

Slijedeći poziv koji je papa Franjo uputio nakon molitve Kraljice neba u nedjelju 3. svibnja, i na prijedlog Visokog odbora za ljudsko bratstvo, Papinsko vijeće za međureligijski dijalog pozvao je vjernike svih religija i sve ljude dobre volje da se **u četvrtak 14. svibnja o.g.**, na duhovan način pridruže **Danu molitve, posta i djela ljubavi** kako bi zamolili pomoć čovječanstvu da prebrodi pandemiju izazvanu koronavirusom.

Na ovaj Dan svaki pojedinac će u svojoj nutrini stati pred Boga i vlastitu savjest i tako se ujediniti sa svim vjernicima i ljudima dobre volje u življenju općih vrijednosti molitve i posta i djela ljubavi kao „svjedočanstvo veličine vjere u Boga koji ujedinjuje podijeljena srca i uzdiže ljudski duh“ (usp. Deklaracija o ljudskome bratstvu za svjetski mir i zajednički suživot).

U ime Vinka kard. Puljić, nadbiskupa vrhbosanskog, ovim potičem svećenike, redovnike i redovnice, i sve vjernike Vrhbosanske nadbiskupije da se spremno i jednodušno ujedine u molitvi, poste i čine dobra djela kako bi Svemogućí Bog spasio svijet i pomogao nam pobijediti pandemiju.

S bratskim poštovanjem,

Mladen Kalfić
kancelar

Župama u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Novi termini slavlja sakramenta Svete Potvrde u 2020. godini

Datum: 20. svibnja 2020.

Broj: 309/2020

Poštovani gosp. Župniče!

Dana 26. travnja o.g., Vinko kard. Puljić, nadbiskup, poslao je *Upute i poruku dušobrižničkom svećenstvu u Vrhbosanskoj nadbiskupiji*, u kojima je pozvao na organiziranje pastoralnih aktivnosti i programa, primjenjujući pravilo pastoralne razboritosti ali i odgovornosti, a sve u skladu s mjerama za sprječavanje širenja koronavirusa, koje nisu jednake na svim prostorima Nadbiskupije.

U tom istom dokumentu, nadbiskup Puljić je informirao da se "Svete Krizme odgađaju do daljnjega, dok se ne promijeni odluka o javnom okupljanju." Budući su se okolnosti promijenile na bolje, što je doprinijelo ublažavanju mjera, nadbiskup Puljić je odlučio da se Svete Krizme obave prema novom rasporedu kojega ovdje prilažem. U tu svrhu, ove godine uz Vinka kard. Puljića, nadbiskupa vrhbosanskog i mons. dr. Tomu Vukšića, nadbiskupa koadjutora, Svetu Krizmu dijelit će još pet delegata.

Glede samog rasporeda, nadbiskup Puljić ljubazno moli da ga se prihvati kao konačan, odnosno da se župnici prilagode i ne traže promjenu datuma jer bi to dovelo u pitanje cjelokupni raspored.

Što se pak tiče samog slavlja Svete Krizme u župi koju predvodite, posebno s obzirom na okolnosti u kojima se još uvijek nalazimo, evo nekoliko načelnih uputa:

- Neka se poštivaju odredbe pojedinih stožera o broju prisutnih ili javnom okupljanju i fizičkom odstojanju, kao i mjere prevencije i dezinfekcije u vrijeme koronavirusa.
- Neka se euharistijsko slavlje, tamo gdje postoje uvjeti (prostor, vrijeme, itd.), organizira na otvorenom, posebno u brojnijim župskim zajednicama.
- Neka župnici obave ispit krizmanika, a krizmatelj će nakon uobičajenog blagoslova puka po dolasku u župu, imati jedan kratki susret sa krizmanicima.
- Neka se u knjigu (maticu) potvrđenih upiše ime odabranog krizmenog kuma ili kume, kojega ili koju u odsustvu može zamijeniti netko drugi.

Kao i prethodnih godina, neka svaki Župnik osobno stupi u kontakt sa krizmateljem i dogovori detalje o slavlju Svete Krizme.

U slučaju bilo kakve nejasnoće, na raspolaganju vam je mons. dr. Slađan Ćosić, generalni vikar.

Mladen Kalfić,
kancelar

Raspored Krizmi u Vrhbosanskoj nadbiskupiji u 2020. godini

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

DATUM	VRIJEME	ŽUPA	KRIZMATELJ
Subota, 30. svibnja 2020.	17,00	KOPANICE	Vinko kard. Puljić
		LOVNICA	Nadb. Tomo Vukšić
		ŠIKARA	Mons. Luka Tunjić
		TRAVNIK	Mons. Pavo Jurišić
		SVILAJ	Preč. Darko Tomašević
		VAREŠ	Mons. Ante Meštrović
Nedjelja, 31. svibnja 2020.	10,30	KATEDRALA – SA	Vinko kard. Puljić
	11,00	BOĆE	Nadb. Tomo Vukšić
		PODKRAJ	Mons. Slađan Ćosić
		TUZLA	Mons. Luka Tunjić
		BALEGOVAC	Preč. Darko Tomašević
Subota, 6. lipnja 2020.	11,00	ŽIVINICE	Vinko kard. Puljić
		ORAŠJE	Nadb. Tomo Vukšić
		RANKOVIĆI	Mons. Slađan Ćosić
		DUBRAVE	Mons. Luka Tunjić
		RADUNICE	Mons. Pavo Jurišić
	17,00	KLOPČE	Vinko kard. Puljić
		DOMALJEVAC	Nadb. Tomo Vukšić
		BUČIĆI	Mons. Slađan Ćosić
		ZOVIK	Mons. Luka Tunjić
Nedjelja, 7. lipnja 2020.	11,00	KUPRES	Vinko kard. Puljić
		NOVA BILA	Nadb. Tomo Vukšić
		POLJACI	Mons. Slađan Ćosić
		HUSINO	Mons. Luka Tunjić
		ŠPIONICA	Preč. Darko Tomašević
Četvrtak, 11. lipnja 2020.	11,00	ŽEPČE	Vinko kard. Puljić
		DOLAC	Nadb. Tomo Vukšić
		LUKAVAC	Mons. Slađan Ćosić
		GORNJA DUBICA	Mons. Luka Tunjić
Subota, 13. lipnja 2020.	11,00	TOLISA	Vinko kard. Puljić
	17,00	DRIJENČA	Mons. Luka Tunjić
		POSAVSKA MAHALA	Vinko kard. Puljić

DATUM	VRIJEME	ŽUPA	KRIZMATELJ
Nedjelja, 14. lipnja 2020.	11,00	NOVI GRAD – SA	Vinko kard. Puljić
		BUSOVAČA	Nadb. Tomo Vukšić
		N. TRAVNIK - UZAŠAŠĆE	Mons. Slađan Ćosić
		MORANČANI	Mons. Luka Tunjić
		PRUD	Preč. Darko Tomašević
Subota, 20. lipnja 2020.	11,00	GUČA GORA	Mons. Slađan Ćosić
	17,00	DRAGUNJA	Mons. Luka Tunjić
		OVČAREVO	Mons. Slađan Ćosić
		BREŠKE	Mons. Luka Tunjić
Nedjelja, 21. lipnja 2020.	11,00	BRAJKOVIĆI	Mons. Pavo Jurišić
Subota, 27. lipnja 2020.	11,00	ODŽAK	Vinko kard. Puljić
		NOVI ŠEHER	Nadb. Tomo Vukšić
		TURBE	Mons. Slađan Ćosić
	17,00	N. TRAVNIK – PRESVETO TROJSTVO	Vinko kard. Puljić
		KRALJEVA SUTJESKA	Nadb. Tomo Vukšić
Nedjelja, 28. lipnja 2020.	11,00	VITEZ	Vinko kard. Puljić
		OSOVA	Nadb. Tomo Vukšić
		GREBNICE	Mons. Slađan Ćosić
		POTOČANI	Preč. Darko Tomašević
		NOVO SARAJEVO	Mons. Ante Meštrović
Subota, 4. srpnja 2020.	17,00	LUG-BRANKOVIĆI	Mons. Slađan Ćosić

Svim svećenicima, redovnicima i redovnicama i svim vjernicima Vrhbosanske nadbiskupije

Svibanjsko hodočašće Gospi Kondžilskoj i Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 23. svibnja 2020.

Broj: 313/2020

U dopisu od 22. travnja 2020., kojega je uputio svim svećenicima, redovnicima, redovnicama i vjernicima Vrhbosanske nadbiskupije, Vinko kard. Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski, odredio je da će se ovogodišnje svibanjske pobožnosti obaviti prema uobičajenom rasporedu, ali uz poštivanje mjera za sprječavanje širenja koronavirusa i mjera o javnom okupljanju.

Tako je 1. svibnja o.g., u najstarijem Gospinu svetištu u Olovu, kard. Puljić predmolio molitvu Gospine krunice, a potom slavio Svetu Misu **bez sudjelovanja naroda**, koji je ipak sve mogao izravno pratiti video i audio putem.

Sasvim je izgledno da će se i zavjet zahvalnosti Gospi Kondžilskoj u Komušini 30. svibnja 2020., i ujedno Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije, morati proslaviti u skladu sa još uvijek važećim mjerama, posebno pak mjerom o broju sudionika javnog okupljanja, koje je na području entiteta Republika Srpska ograničeno na 50 osoba.

Imajući na umu ove mjere i vodeći računa o zdravlju svake osobe, Vrhbosanska nadbiskupija je odlučila da se svibanjsko hodočašće Gospi Kondžilskoj i Dan mladih u Komušini 30. svibnja 2020. proslave **uz sudjelovanje predviđenoga broja vjernika**, tj. bez organiziranog dolaska vjernika. Sve ostale vjernike i hodočasnike potičemo da toga dana sudjeluju na redovitoj Svetoj Misi u svojim župama i da slavljia iz Komušine prate putem internet i video prijenosa, te na taj način sudjeluju u završetku svibanjskih pobožnosti Gospi i Danu mladih Vrhbosanske nadbiskupije.

Dan mladih se ove godine slavi pod geslom: »*Mladeži, kažem ti, ustani!*« (usp. Lk 7,14), a Nadbiskupijski centar za pastoral mladih "Ivan Pavao II." već je pozvao određeni broj mladih kao predstavnike svih mladih naše Nadbiskupije, i ujedno organizatore onog dijela programa koji se odnosi na Dan mladih. Svi ostali mladi mogu pratiti susret putem internet i video prijenosa.

Ako se u vremenu do održavanja svibanjskog hodočašća Gospi Kondžilskoj i Dana mladih Vrhbosanske nadbiskupije u Komušini eventualno promijene mjere o javnom okupljanju koje bi omogućavale dolazak većeg broja vjernika, nastojat ćemo pravovremeno informirati i prema mogućnostima organizirati navedena slavlja.

*Mladen Kalfić,
kancelar*

Primanje kandidata u malo sjemenište i u bogosloviju

Datum: 29. svibnja 2020.

Broj: 324/2020

Među drugim brojnim pastoralnim zadaćama, župnici i njihovi suradnici će se tijekom ljeta suočiti s još jednom vrlo važnom zadaćom, a to su novi kandidati za Sjemenište i Bogosloviju. Osim razgovora, u kojem se prije svega nastoji utvrditi ispravna nakana kandidata, te njegove sposobnosti i prikladnost, postoji i administrativna procedura pa ovdje donosimo što je potrebno za primanje kandidata Vrhbosanske nadbiskupije u Nadbiskupsko sjemenište *Petar Barbarić* u Travniku i Vrhbosansko bogoslovno sjemenište u Sarajevu.

Dokumenti koji se traže za Nadbiskupsko sjemenište *Petar Barbarić* u Travniku:

1. Vlastoručno napisana molba
2. Krsni list s unesenim podatkom o primljenom sakramentu potvrde
3. Izjava/suglasnost roditelja
4. Preporuka/mišljenje župnika o prikladnosti kandidata za svećeničku službu
5. Svjedodžba o završenoj školi (VIII. ili IX. razredu)
6. Uvjerenje o završenom V., VI. i VII. razredu
7. Izvod iz matice rođenih (rodni list)
8. Liječničko uvjerenje
9. Dvije fotografije (veličina 6x4 cm)

Ove godine Pedagoško vijeće katolički škola za Europu donijelo je odluku da zbog pandemije koronavirusa neće biti potrebno polagati maturu osnovnih škola. Bodovanje će se vršiti na drugačiji način, ali za sjemeništare je to samo jedan od elemenata za upis u Gimnaziju i neće biti eliminatoran.

Dokumenti koji se traže za Vrhbosansko bogoslovno sjemenište u Sarajevu:

1. Vlastoručno napisana molba
2. Krsni list s unesenim podatkom o primljenom sakramentu potvrde
3. Kratki životopis za kandidate koji su bili u sjemeništu, duži za one koji nisu
4. Preporuka/mišljenje župnika o prikladnosti kandidata za svećeničku službu
5. Maturalna svjedodžba
6. Svjedodžbe o sva četiri završena razreda srednje škole
7. Izvod iz matice rođenih (rodni list)
8. Uvjerenje o državljanstvu
9. Liječničko uvjerenje i zdravstvena legitimacija
10. Četiri fotografije (veličina 6x4 cm)
11. Potvrdu o nekažnjavanju

Naša Teologija je zadnjih godina i od strane Kongregacije za katolički odgoj dignuta u rang Katoličkog bogoslovnog fakulteta, a od strane države dobila pravni status kao i ostali fakulteti i kao članica ušla u Univerzitet u Sarajevu. Sve to nosi sa sobom i obveze. Jedna od takvi je i poštivanje prijemnih rokova upisa studenata. Prošle godine je prijemni rok završavao sredinom srpnja. **Zato Vas pozivamo da što prije kontaktirate kandidate i blagovremeno ih upozorite na prikupljanje potrebnih dokumenata kako bi iste mogli proslijediti do početka srpnja 2020. godine.**

Svi se **originalni** dokumenti (nikako kopije!) predaju vlastitom župniku, koji neka ih dostavi na adresu:

NADBISKUPSKI ORDINARIJAT VRHBOSANSKI
Kaptol 7
BiH - 71 000 SARAJEVO

Ako je ikako moguće, valja izbjeći slanje poštom kako se originalni dokumenti ne bi izgubili ili bili oštećeni. Kandidati će o rezultatima svoje molbe, o čemu odlučuje uzoriti gospodin Vinko kardinal Puljić, nadbiskup vrhbosanski, biti obaviješteni također preko vlastitog župnika.

Mladen Kalfić,
kancelar

mons. dr. Slađan Ćosić,
generalni vikar

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

Izjava kardinala Puljića u povodu pete obljetnice apostolskog pohoda pape Franje Bosni i Hercegovini

Datum: 4. lipnja 2020.
Broj: 334/2020

U povodu pete obljetnice apostolskog pohoda pape Franje Bosni i Hercegovini, 6. lipnja 2015. u Sarajevu, želim podsjetiti na pojedine poruke upućene tom prigodom kako bismo se, nakon nedavne hajke usmjerene protiv Katoličke Crkve u ovom gradu i ovoj zemlji, usmjerili prema izgradnji budućnosti utemeljenoj, ne na mržnji i jednoumlju, nego na pravdi, jednakopravnosti, poštivanju ljudskih prava i vjerske slobode. Uvjeren sam da nam u tom nastojanju mogu pomoći poruke Svetoga Oca izrečene u vrlo lijepom i gostoljubivom ozračju toga dana u glavnom gradu Bosne i Hercegovine.

Tijekom susreta s predstavnicima vlasti u BiH, u zgradi Predsjedništva u Sarajevu, papa Franjo je uz ostalo kazao: „Bosna i Hercegovina je, konačno, sastavni dio Europe. Njezini uspjesi i drame potpuno se uklapaju u povijest europskih uspjeha i drama, te su u isto vrijeme velika opomena kako bi se uložile sve raspoložive snage da započeti mirovni procesi postanu sve čvršći i stabilniji... Svi bismo trebali prepoznati naše temeljne ljudske vrijednosti, kako bismo se uspješno suprotstavili divljaštvu onih koji bi od svake različitosti htjeli stvoriti priliku za nasiljem. U ime se ovih vrijednosti može i mora surađivati, graditi i razgovarati, opraštati i s njima rasti. One tako dopuštaju suzvučju različitih glasova da se oblikuju u plemenit i skladan himan, nasuprot fanatičnom kriku mržnje. Političari su pozvani na plemenitu zadaću da budu prvi koji će služiti svojim zajednicama, radeći prvenstveno na očuvanju temeljnih ljudskih prava, među kojima istaknuto mjesto ima ono o vjerskoj slobodi.“

U tom smislu, želim posebno podcrtati Papine riječi da je zadaća političara raditi na očuvanju temeljnih ljudskih prava, među kojima istaknuto mjesto ima i ono o vjerskoj slobodi. A u vjersku slobodu, dakako, spada i pravo da Crkva moli za svoje pokojne onako kako to ona vjeruje. Nedopustivo je da na netrpeljivost potiču upravo oni koji su dužni tu slobodu čuvati te da se prijetnje prema slabijima prikazuju kao pravedan i ispravan način gledanja na povijest i put izgradnje zajedničke budućnosti u ovoj zemlji.

Također, prisjećam se kako nam je Sveti Otac u našoj katedrali, nakon što je čuo svjedočenja dvojice svećenika i jedne redovnice o njihovim patnjama u zarobljeništvu tijekom posljednjega rata, poručio: „Narod koji zaboravlja svoja sjećanja nema budućnosti. Ovo je sjećanje vaših očeva i majki u vjeri: ovdje su govorile samo tri osobe, ali iza njih stoje mnoge osobe koje su propatile na isti način. Drage sestre, draga braćo, nemate pravo zaboraviti vašu povijest. Ne da se svetite, nego da stvarate mir. Ne da bi gledali na ova svjedočenja kao ne nešto čudno što se dogodilo, nego da biste voljeli kao što su oni voljeli. U vašoj krvi, u vašem pozivu je poziv, u njemu je krv ovo troje mučenika. Tu je krv i poziv mnogih redovnika i redovnica, mnogih svećenika i sjemeništara i bogoslova... Oprostite onome tko te tuče, tko te muči, gazi, koji ti prijete s uperenom puškom da će te ubiti, to je teško. Oni su to učinili, i propovijedaju da to treba činiti.“

Zahvaljujući papi Franji za dolazak, sada pokojni banjolučki svećenik vlč. Zvonimir Matijević koji je jedva preživio mučenja tijekom rata, kazao je u svom svjedočanstvu tom prigodom da „od srca oprašta svima koji su mu nanijeli boli i moli za njih, da im milosrdni Bog oprost i da se obrate na put dobra“. Također je Papi rekao: „Hvala Vam što ste došli u našu zemlju i u naš glavni grad da po mom svjedočenju čujete tisuće svjedočenja osoba koje su patile, ali osoba koje ne gube nadu jer čvrsto vjeruju u Boga, čvrsto vjeruju u pobjedu dobra nad zlim.“

Poslanje je Crkve moliti za svoje pokojne, a i za teške grješnike pa čak i za one koji su nad njima počinili zločine kao i za sve koji su došli pred lice Božje te uvijek poticati na opraštanje zato što Bog prašta u svom neizmjernom božanskom milosrđu.

Želim također podsjetiti na riječi Svetoga Oca upućene u Franjevačkom međunarodnom studentskom centru na ekumenskom i međureligijskom susretu: „Svi smo svjesni da je pred nama za prijeći još dugi put. No, ne dopustimo se obeshrabriti zbog poteškoća i nastavimo ustrajno koračati putem oprosta i pomirenja. Dok stvaramo pravedno sjećanje na prošlost, koja nas može poučiti, izbjegavajmo samosažalijevanja i uzajamna optuživanja te se prepustimo da nas Bog očisti, onaj koji nam daruje sadašnjost i budućnost: On je naša budućnost, On je krajnji izvor mira.“

Potrebno je stvarati pravedno sjećanje na prošlost na način da otvorena srca i duha budemo spremni istražiti činjenice bez ideoloških predrasuda i međusobnih optuživanja i bez pokušaja opravdavanja i prikriivanja zločina.

Ovo kratko podsjećanje na taj divni pohod završit ću riječima koje sam na kraju svete mise na Koševu uputio papi Franji: „Ova zemlja Bosna i Hercegovina je u prošlom stoljeću pretrpjela strašne ratove i režime. Sva je izranjena i opterećena. Katolička Crkva na ovim prostorima je prepolovljena. Sa žalošću konstatiramo da nas je svakim danom sve manje. Vaša očinska riječ, pastirska molitva i snažna vjerodostojna prisutnost daju nam snagu živjeti ovdje i s drugima raditi na izgradnji mira i dijaloga u ovoj zemlji. Ako nas je Bog u ovoj zemlji pozvao u život i od cijele kugle zemaljske izabrao da nam baš ovdje udahne dah života, zar da tu zemlju ne volimo? Zar da se bojimo tu živjeti, ako je Bog s nama i ako smo mi s Bogom? Ako Bog daje da se rodimo kao različiti, zar da se te različitosti bojimo?... U isto vrijeme to je poruka svijetu da želimo biti ono što jesmo i opstati s drugima i drugačijima na svojoj rodnoj grudi, otvoreni graditi budućnost ove zemlje na temeljima jednakih prava i sloboda.“

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup metropolit vrhbosanski*

Imenovanja i premještaji

Preč. gosp. dr. sc. Pero Pranjić stavljen u svećeničku mirovinu (Dekret broj 189/2020 od 14. travnja 2020.).

Vlč. gosp. David Lenin Trujillo Regalado imenovan pomoćnikom i ispovjednikom u NMMS Redemptoris Mater u Vogošći i pastoralnim suradnikom u župi Bl. Majke Terezije u Vogošći (Dekret broj 205/2020 od 13. ožujka 2020.).

Vlč. gosp. Stjepan Pavić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Bezgrešnog začeca BDM u Dubravama (Dekret broj 271/2020 od 23. travnja 2020.).

Vlč. gosp. Robert Slišković, OFM, imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM u Kreševu (Dekret broj 305/2020 od 19. svibnja 2020.).

Vlč. gosp. Josip Jelić stavljen na raspolaganje Ravnateljstvu dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu za voditelja HKZ-a u Rottweilu i Schwenningenu (Dekret broj 333/2020 od 4. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Alberto Zornada razriješen službe privremenog upravitelja župe Srca Isusova u Čajdrašu (Dekret broj 341/2020 od 8. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Josip Šimunović razriješen službe župnika župe Uznesenja BDM u Haljinićima i imenovan župnikom župe Srca Isusova u Čajdrašu (Dekret broj 342/2020 od 8. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Ljubo Zelenika razriješen službe odgojitelja u internatu KŠC Sv. Josip u Sarajevu i rektora crkve Kraljice Krunice i imenovan župnikom župe Uznesenja BDM u Haljinićima (Dekret broj 343/2020 od 8. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Mato Križanac razriješen službe župnika župe Sv. Terezije od Djeteta Isusa u Bistrici i stavljen u svećeničku mirovinu (Dekret broj 344/2020 od 8. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Viktor Šošić razriješen službe župnika župe Sv. Ane u Podkraju i imenovan župnikom župe Sv. Terezije od Djeteta Isusa u Bistrici (Dekret broj 345/2020 od 8. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Mario Oršolić razriješen službe pastoralnog suradnika u župi Sv. Ante Padovanskog u Žepču i imenovan župnikom župe Sv. Ane u Podkraju (Dekret broj 346/2020 od 8. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Mirko Ikić razriješen službe župnika župe Sv. Ante Pustinjaka u Goricama i stavljen na oporavak u župu i svetište Uznesenja BDM u Komušini (Dekret broj 347/2020 od 8. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. mr. sc. Juro Babić razriješen službe župnika župe Rođenja BDM u Brusnici i imenovan župnikom župe Presvetog Srca Isusova u Doboju (Dekret broj 348/2020 od 8. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Fabijan Štedul razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Ante Padovanskog u Žepču i imenovan osobnim tajnikom i bilježnikom Vinka kardinala Puljića (Dekret broj 349/2020 od 8. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Štefan Marković razriješen službe osobnog tajnika i bilježnika Vinka kardinala Puljića i imenovan župnim vikarom župe Sv. Ante Padovanskog u Žepču (Dekret broj 350/2020 od 8. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Predrag Ivandić razriješen službe prefekta u Nadbiskupskom sjemeništu Petar Barbarić u Travniku (Dekret broj 356/2020 od 10. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Oliver Jerković razriješen dekreta kojim je poslan na studij Ekumenske teologije i Istočnog bogoslovlja u Münsteru i pozvan da se vrati u Nadbiskupiju (Dekret broj 368/2020 od 18. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Ivan Dragičević imenovan upraviteljem župe Rođenja BDM u Brusnici (Dekret broj 369/2020 od 18. lipnja 2020.).

Preč. gosp. dr. sc. Michele Capasso imenovan župnikom župe Bl. Majke Terezije u Vogošći i prezbiterom Missio ad Gentes u Sarajevu (Dekret broj 371/2020 od 18. lipnja 2020.).

Vlč. gosp. Alberto Zornada razriješen službe župnika župe Bl. Majke Terezije u Vogošći i službe prezbitera Missio ad Gentes za Sarajevo i stavljen na raspolaganje nadbiskupiji Trst na tri godine (Dekret broj 374/2020 od 18. lipnja 2020.).

Dozvole

Dopis broj 169/2020 od 4. ožujka 2020.: Odluka o kupovini zemljišta za crkvu u Goraždu.

Dopis broj 180/2020 od 5. ožujka 2020.: suglasnost gosp. Ivanu Šokčeviću da starački dom u Donjoj Tramošnici nazove Dom za stare i nemoćne osobe *Majka Terezija*.

Dopis broj 209/2020 od 23. travnja 2020.: dozvola župi i svetištu Uznesenja BDM Komušina tiskanja knjige *Komušina-Kondžilo 1992.-1997.* koju je napisao i pripremio mons. Ante Meštrović.

Dopis broj 242/2020 od 22. travnja 2020.: dozvola župi Sv. Ilije Proroka u Kiseljaku nabavka novih klupa u župnoj crkvi.

Dopis broj 315/2020 od 30. svibnja 2020.: dozvola vlč. dr. sc. Oliveru Jurišiću upisati doktor-

ski studij Komparativne književnosti na Filozofskom fakultetu u Sarajevu.

Dopis broj 319/2020 od 28. svibnja 2020.: dozvola župi Uzašašća Gospodinova Novi Travnik izgradnje vanjskog oltara.

Dopis broj 321/2020 od 29. svibnja 2020.: dozvola novog Idejnog projekta crkve Bl. Drinskih mučenica u Goraždu

Dopis broj 329/2020 od 2. lipnja 2020.: dozvola blagoslova novog zvona u župi Sv. Ante Padovanskog u Drijenči.

Dopis broj 332/2020 od 4. lipnja 2020.: zabrana bogoslužja, slavljenja i primanja sakramenata vlč. Adnanu Petru-Mihaelu Jašareviću.

Kronika Vinka kardinala Puljića od 1. ožujka 2020. do 31. svibnja 2020.

1. ožujka 2020.

U 13:30 Nadbiskup se uputio prema Banjaluci. U 14:30 posjetio je samostan sestara Služavki Malog Isusa u Vitezu gdje je sa sestrama popio kavu. Zatim je nastavio put i u 17:00 stigao u Biskupski ordinarijat u Banjaluci.

U 18:00 Nadbiskup je u katedrali sv. Bonaventure, u zajedništvu s brojnim biskupima i svećenicima iz BiH i RH, predsjedao Euharistijskim slavljem kojim je započelo XXII. redovito zajedničko zasjedanje Biskupskih konferencija Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Nakon euharistije uslijedila je zajednička večera u Ordinarijatu.

2. ožujka 2020.

U 8:00 Nadbiskup je sudjelovao na zajedničkoj euharistiji biskupa BK BiH i HBK kojom je predsjedao kardinal Josip Bozanić. Od 9:00 uslijedio je radni dio zasjedanja koji je, zajedno s ručkom i pauzama, trajao do 17:00. U 17:30 Nadbiskup se uputio prema Zagrebu te je u 19:30 stigao u zgradu HBK.

3. ožujka 2020.

U 10:00 Nadbiskup je posjetio kliniku Radiohirurgija Zagreb gdje je obavio pregled.

U 13:00 Nadbiskup je posjetio svoju sestru Blaženku te se nakon ručka kod nje i susreta s vlč. Ivanom Toljom, župnikom u župi Gornja Močila - Sijekovac, uputio prema Sarajevu. U 20:00 vratio se u Rezidenciju.

4. ožujka 2020.

U 9:00 Nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a.

U 9:15 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, preč. Mladena Kalfića i preč. Vladimira Pranjića.

U 10:30 Nadbiskup je primio mons. Tomu Vukšića, Nadbiskupa koadjutora.

Od 15:00 Nadbiskup je na pojedinačne razgovore primio nekoliko bogoslova kandidata za primanje službi u VBS-a.

5. ožujka 2020.

U 7:30 Nadbiskup se uputio prema Travniku gdje je od 9:30 predsjedao

Sedim Međudekanskim susretom u Bosni i Hercegovini. Susret je održan u prostorijama Nadbiskupijskog sjemeništa Petar Barbarić u Travniku, a na njemu su osim dekana iz svih biskupija u Bosni i Hercegovini, sudjelovati svi članovi Biskupske konferencije BiH,

franjevački provincijali u BiH i članovi Vijeća za kler BK BiH. U 11:00 Nadbiskup je u sjemenišnoj crkvi sv. Alojzija Gonzagepredslavio zajedničko euharistijsko slavlje nakon kojega je uslijedio i zajednički ručak. U 13:15 nastavljen je radni dio susreta nakon kojega se Nadbiskup u 16:30 vratio u Rezidenciju.

U 17:00 Nadbiskup je primio četiri članice družbe sestara Klanjateljica Krvi Kristove, s. Tomislavu Čavar, s. Vesnu Abramović, s. Magdalenu Šokić i s. Klaru Puljić.

6.ožujka 2020.

U 10:00 Nadbiskup je primio predstavnike Komore diplomiranih medicinskih sestara/tehničara FBiH na čelu s predsjednicom Komore gđom. AlmedinomPašukan te g. Omera Edu Hadrovića iz Producerske kuće Haber, autora i izvršnog producenta dokumentarnog filma i knjige "Zaboravljeni".

U 11:00 Nadbiskup je primio g. Borisa Rajiča, vjernika iz Splita.

U 11:45 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića.

U 14:30 Nadbiskup je posjetio Karmel na Stupu gdje je sudjelovao na sjednici Savjeta udruge "Bl. Alojzije Stepinac" bosonogih karmelićanki u Hrvatskoj i Bosni Hercegovini.

Od 16:30 Nadbiskup je na pojedinačne razgovore primio nekoliko bogoslova kandidata za primanje službi u VBS-a.

7.ožujka 2020.

U 9:15 Nadbiskup je primio vlč. Vladu Vrebca, župnika župe Borovica.

U 9:30 Nadbiskup je primio mons. Tomu Vukšića, nadbiskupa koadjutora.

8.ožujka 2020.

U 10:00 Nadbiskup je posjetio župu Borovica gdje ga je ugostio župnik vlč. Vlado Vrebac. U 11:00 predslavio je nedjeljnu Euharistiju a nakon ručka koji je uslijedio uputio se prema Zagrebu. U 18:00 stigao je u Zagreb i smjestio se u zgradi HBK.

9.ožujka 2020.

Od 9 do 13 sati Nadbiskup je u klinici Radiochirurgia Zagreb u Sv. Nedelji obavljao kratku terapiju.

U 9:30 Nadbiskup je posjetio svoju sestru Blanku.

U 17:00 Nadbiskup je primio vlč. Miru Bešlića, privremeno umirovljenog svećenika VN.

10.ožujka 2020.

U 9:30 Nadbiskup je posjetio svoju sestru Blanku.

U 16:00 Nadbiskup je zajedno s preč. Željkom Marićem, rektorom sjemeništa u Travniku, posjetio g. Stanka Barbarića, dobročinitelja sjemeništa u Travniku.

U 18:00 Nadbiskup je posjetio samostan Sarajevske provincije Služavki Malog Isusa u Črešnjevcu gdje je sa sestrama slavio Euharistiju i večerao.

11.ožujka 2020.

U 9:30 Nadbiskup je posjetio svoju sestru Blanku. Zatim je posjetio župu Rođenja BDM u zagrebačkom naselju Borovje gdje ga je ugostio župnik don Piotr Mai. Nakon slavljenja svete mise i kave, Nadbiskup je posjetio zgradu HRT-a gdje je u 11:30 sudjelovao na snimanju emisije "Preko granice".

U 12:30 Nadbiskup se uputio prema Petrinji i Hrvatskoj Kostajnici gdje je posjetio članove svoje uže i šire obitelji, a nakon toga se vratio u zgradu HBK.

12.ožujka 2020.

U 11:30 Nadbiskup je u Hrvatskom Saboru, zajedno s mons. Želimirom Puljićem, predsjednikom HBK, predstavnicima Počasnog Bleiburškog voda i vlč. Tomislavom Markićem, ravnateljem dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu, sudjelovao na sastanku s g. Gordanom Jandrokovićem, predsjednikom Hrvatskog sabora.

U 15:30 Nadbiskup se u sastao s veleposlanikom Republike Austrije u Hrvatskoj, NJ. E. g. Josefom Markusom Wuketichem, a sastanku je nazočio i vlč. Ivan Tolj, župnik župe Gornja Močila - Sijekovac.

13.ožujka 2020.

U 9:30 Nadbiskup je posjetio svoju sestru Blanku nakon čega se uputio prema Sarajevu.

U 14:30 Nadbiskup je posjetio župu Doboj gdje je razgovarao s župnikom vlč. Josipom Jelićem. Zatim je nastavio put i vratio se u 16:00 u Rezidenciju.

U 17:00 Nadbiskup je primio mons. Tomu Vukšića, nadbiskupa koadjutora.

14.ožujka 2020.

U 9:00 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN.

U 10:00 Nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a.

U 15:00 Nadbiskup je primio don Davida Trujilla, novoimenovanog pastoralnog suradnika u sjemeništu Redemptoris Mater u Vogošći.

15.ožujka 2020.

U 13:30 Nadbiskup je primio vlč. Adnana Jašarevića, župnog vikara župe Kupres.

U 18:00 Nadbiskup je primio sestre Klanjateljice Krvi Kristove, s. Klaru Puljić, s. Magdalenu Šokić i s. Jadranku Obućinu.

16.ožujka 2020.

U 9:00 Nadbiskup je primio mons. Bosiljka Rajića, kanonika Stolnog kaptola VN.

U 10:00 Nadbiskup je primio patera Krešimira Djakovića, župnika župe Grbavica.

U 11:00 Nadbiskup je primio fra Iliju Božića, upravitelja Svetišta Majke Božje - Olovo.

U 15:00 Nadbiskup je primio nadbiskupa koadjutora mons. Tomu Vukšića, mons. Slađana Ćosića i preč. Mladena Kalfića.

17.ožujka 2020.

U 9:30 Nadbiskup je u samostanu sestra Klanjateljica Krvi Kristove posjetio svoju sestru Klaru Puljić.

U 16:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića.

U 17:00 Nadbiskup je primio vlč. Josipa Vajdnara, glavnog urednika Katoličkog tjednika.

18.ožujka 2020.

U 10:00 Nadbiskup je održao sastanak s mons. Tomom Vukšićem i mons. Ivom Tomaševićem.

U 15:00 Nadbiskup je posjetio Ordinarijat gdje je popio kavu sa suradnicima i sestrama.

U 16:30 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića.

U 17:00 Nadbiskup je primio nadbiskupa koadjutora mons. Tomu Vukšića, mons. Slađana Ćosića i preč. Mladena Kalfića.

19.ožujka 2020.

U 10:30 Nadbiskup je primio nadbiskupa koadjutora mons. Tomu Vukšića.

U 11:30 Nadbiskup je primio djelatnike Medijskog centra VN s kojima je snimio video

izjavu u povodu pandemije korona virusa (COVID 19).

U 17:00 Nadbiskup je posjetio Provincijalat Bosne srebrene gdje je čestitao provincijalu fra Jozi Marinčiću imendan.

U 18:00 Nadbiskup je u kapeli Radio Marije predslavio Euharistiju koja je uživo prenošena putem radio valova i kao video prijenos na web stranici Radio Marije. Nakon toga je gostovao na uživo prenošenoj radio emisiji u kojoj je odgovarao na aktualna pitanja povod pandemije korona virusa.

20.ožujka 2020.

U 8:30 Nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a.

U 10:00 Nadbiskup je u kapeli VBS-a predvodio molitvu križnoga puta koju je za prikazivanje na portalu Katoličkog tjednika snimila ekipa Medijskog centra VN.

U 11:00 Nadbiskup je primio Mitropolita dabrobosanskog, gospodina Hrizostoma Jevića.

U 12:30 Nadbiskup se uputio prema Bijelom Brdu gdje je u 15:00, na župnom groblju, predvodio obred sprovoda pokojnog svećenika Mire Bešlića, a odmah nakon sprovoda se vratio u Sarajevo.

21.ožujka 2020.

U 9:30 Nadbiskup je primio provincijalnu glavaricu Služavki Malog Isusa, s. Mariju Anu Kusturu zajedno sa savjetnicom s. Editom Perić.

U 11:00 Nadbiskup je primio mons. Tomu Vukšića, nadbiskupa koadjutora.

22.ožujka 2020.

U 11:00 Nadbiskup je u kapeli VBS-a predslavio nedjeljnu euharistiju koja je izravno prenošena na facebook stranici Katoličkog tjednika.

24. ožujka 2020.

U 11:00 Nadbiskup je primio vlč. Luku Tunjića, ravnatelja Papinskih misijskih djela.

U 11:30 Nadbiskup je primio mons. Tomu Vukšića, nadbiskupa koadjutora.

25.ožujka 2020.

U 11:00 Nadbiskup je u kapeli VBS-a, uz su-slavlje rektora preč. Zdenka Spajića i duhovnika don Milenka Krešića, predslavio euharistijsku proslavu svetkovine Navještenja Gospodinova i patrona VBS-a koja je izravno prenošena na facebook stranici Katoličkog tjednika.

26.ožujka 2020.

U 11:00 Nadbiskup je u prostorijama rezidencije predvodio susret kojim je uveden je u službu nadbiskupa koadjutora Vrhbosanske nadbiskupije mons. Tomo Vukšić. Susretu su nazočili članovi Konzultorskoga vijeća Vrhbosanske nadbiskupije i savjetnik Apostolske nuncijature u BiH mons. Henryk Jagodzinski. Usljedio je zajednički ručak.

27.ožujka 2020.

U 9:30 Nadbiskup je primio fra Miru Relotu, duhovnika franjevačke bogoslovije.

29.ožujka 2020.

U 11:00 Nadbiskup je u kapeli VBS-a predslavio nedjeljnu euharistiju koja je izravno prenošena na facebook stranici Katoličkog tjednika i putem Radio Marije.

30.ožujka 2020.

U 10:00 Nadbiskup je održao sastanak na kojem su sudjelovali mons. Tomo Vukšić, mons. Slađan Ćosić, mons. Ivo Tomašević, preč. Mladen Kalfić, preč. Vladimir Pranjić i don Josip Vajdner.

2. travnja 2020.

U 9:15 Nadbiskup je primio župnika katedrale vlč. Matu Majića.

3.travnja 2020.

U 10:00 Nadbiskup je u VBS-u, zajedno s najbližim suradnicima sudjelovao na pripremnom sastanku za liturgijska slavlja u velikome tjednu.

4.travnja 2020.

U 11:00 Nadbiskup je u kapelici VBS-a, pred kipom Gospe Fatimske, obnovio je posvetu Vrhbosanske nadbiskupije Bezgrešnom Srcu Marijnu, s nakanom da je zaštititi u vrijeme pandemije. Posveti, koja je izravno prenošena na YouTube kanalu, portalu i facebook stranici Nedjelja.ba, te facebook profilu Katolički tjednik, nazočili su i nadbiskup koadjutor vrhbosanski mons. Tomo Vukšić te rektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa preč. Zdenko Spajić.

5.travnja 2020.

U 10:30 Nadbiskup je predvodio Misno slavlje bez naroda na Cvjetnicu u sarajevskoj katedrali. U koncelecijaciji su sudjelovali provincijal i tajnik Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Jozo Marinčić i fra Damir

Pavić te generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije mons. Slađan Ćosić, rektor katedrale mons. Ante Meštrović, rektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa preč. Zdenko Spajić, katedralni župnik preč. Mato Majić, kardinalov tajnik don Štefan Marković i generalni tajnik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine mons. Ivo Tomašević.

8.travnja 2020.

U 10:30 Nadbiskup je u katedrali predslavio Misu posvete ulja. Pored nadbiskupa koadjutora mons. Tome Vukšića, u koncelecijaciji su sudjelovali provincijal i tajnik Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Jozo Marinčić i fra Damir Pavić te generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije mons. Slađan Ćosić, rektor katedrale mons. Ante Meštrović, rektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa preč. Zdenko Spajić, katedralni župnik preč. Mato Majić, glavni urednik Katoličkog tjednika vlč. Josip Vadner, Kardinalov tajnik don Štefan Marković i generalni tajnik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine mons. Ivo Tomašević.

U 16:30 Nadbiskup je primio premijera kantona Sarajevo g. Maria Nenadića.

9.travnja 2020.

U 10:00 Nadbiskup je primio đakona sa službom u VBS-u i župi Marindvor Vedrana Ćosića.

U 17:30 Nadbiskup je u katedrali sudjelovao na Misi večere Gospodnje koju je predslavio nadbiskup Tomo Vukšić, a u koncelecijaciji su sudjelovali provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Jozo Marinčić i još osam svećenika među kojima su bili generalni vikar mons. Slađan Ćosić, rektor katedrale mons. Ante Meštrović, generalni tajnik BK-a BiH mons. Ivo Tomašević te katedralni župnik i dekan Sarajevskog dekanata preč. Mato Majić.

10.travnja 2020.

U 17:30 Nadbiskup je u katedrali sudjelovao na Obredima muke Gospodnje koje je predslavio nadbiskup Tomo Vukšić. U liturgijskim obredima sudjelovalo je još osam svećenika: provincijal Bosne Srebrene fra Jozo Marinčić; generalni tajnik BK-a BiH mons. Ivo Tomašević; mons. Slađan Ćosić; prepošt Kaptola vrhbosanskog i rektor katedrale

mons. Ante Meštrović; rektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa preč. Zdenko Spajić; tajnik provincije Bosne Srebrene fra Damir Pavić, katedralni župnik i sarajevski dekan preč. Mato Majić te kardinalov tajnik don Štefan Marković.

11.travnja 2020.

U 20:00 Nadbiskup je u katedrali sudjelovao na liturgiji Vazmenog bdijenja koju je predslavio nadbiskup Tomo Vukšić. U koncelecijaciji je bilo nekoliko svećenika među kojima su: generalni tajnik BK BiH mons. Ivo Tomašević, donedavni generalni vikar mons. Slađan Ćosić, rektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa preč. Zdenko Sajić, rektor katedrale mons. Anto Meštrović, katedralni župnik i dekan Sarajevskog dekanata preč. Mato Majić, tajnik vrhbosanskog nadbiskupa don Štefan Marković i profesor na KBF-u Sarajevo vlč. Oliver Jurišić. Uslijedila je zajednička uskrсна večera u Rezidenciji.

12.travnja 2020.

U 10:30 Nadbiskup je uz suslavlje mons. Tome Vukšića predsjedao Uskršnjim liturgijskim slavljem bez naroda u katedrali Srca Isusova u Sarajevu. Misu je izravno prenosila BHRT. U koncelecijaciji je sudjelovalo nekoliko svećenika među kojima: provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Jozo Marinčić, generalni vikar mons. Slađan Ćosić, rektor katedrale mons. Ante Meštrović, katedralni župnik i dekan Sarajevskog dekanata preč. Mato Majić, mons. prof. Mato Zovkić, mons. prof. Franjo Topić te kardinalov tajnik don Štefan Marković.

13.travnja 2020.

U 10:00, na Uskršni ponedjeljak, Nadbiskup kardinal Puljić je zajedno s nadbiskupom koadjutorom mons. Tomom Vukšićem, primio poglavare vjerskih zajednica i članove Međureligijskog vijeća BiH u čijoj su pratnji bili njihovi suradnici. Gosti kardinala Puljića, Husein ef. Kavazović, reisul-ulema Islamske zajednice u BiH, gospodin Hrizostom, mitropolit dabrobosanskii gospodin Jakob Finči, predsjednik Židovske zajednice BiH ovim posjetom izrazili su svoje čestitke povodom najveće svetkovine svih kršćana Uskršnuća Gospodinova.

17.travnja 2020.

U 10:00 Nadbiskup je primio župnika katedralne župe, preč. Matu Majića.

U 11:30 Nadbiskup je primio veleposlanika RH u BiH, g. Ivana Sabolića.

19.travnja 2020.

U 10:30 Nadbiskup je predslavio Euharistiju nedjelje Božjeg milosrđa u katedrali, a u koncelecijaciji s kard. Puljićem bili su i vrhbosanski nadbiskup koadjutor mons. Tomo Vukšić, sarajevski dekan i katedralni župnik preč. Mato Majić, mons. Slađan Ćosić i kardinalov tajnik don Štefan Marković. U 15:00 je uz katedralnog župnika i sarajevskog dekana preč. Matu Majića te nekoliko vjernika, predvodio posvetne molitve koje je hrvatski narod kroz povijest činio, te ih je sada obnovio.

20.travnja 2020.

U 10:00 Nadbiskup je predvodio sastanak upravnog odbora NCM VN na kojem su sudjelovali.

U 11:00 Nadbiskup je zajedno s nadbiskupom Vukšićem predvodio sastanak predstavnika struktura VN koji su ujedno i poslodavci. Uslijedio je zajednički ručak.

U 13:30 Nadbiskup je primio delegaciju Prve dječje ambasade u svijetu „Međaši“, na čelu s utemeljiteljem g. Duškom Tomićem.

21.travnja 2020.

U 16:00 Nadbiskup je predvodio sastanak na kojem su sudjelovali mons. Tomo Vukšić, mons. Slađan Ćosić, preč. Mladen Kalfić i preč. Vladimir Pranjić.

22.travnja 2020.

U 10:30 Nadbiskup je zajedno s mons. Vukšićem sudjelovao na uskršnjem čestitanju kod Mitropolita dabrobosanskog g. Hrizostoma.

26.travnja 2020.

Nadbiskup je u zajedništvu s mons. Tomom Vukšićem predslavio nedjeljnu euharistiju u katedrali.

27.travnja 2020.

U 11:00 Nadbiskup je primio s. Klaru Puljić, KKK.

28.travnja 2020.

U 10:30 Nadbiskup je primio mons. Henryka Jagodiskog, savjetnika Apostolske nuncijaturi u BiH.

U 11:00 Nadbiskup je primio mons. Matu Zovkića, umirovljenog svećenika VN.

U 12:15 Nadbiskup je primio prezbitera i odgovornog neokatekumenske zajednice "Missio ad Gentes" u Sarajevu, don Alberta Zornadu i g. Areka Majku.

29.travnja 2020.

U 10:00 Nadbiskup je održao sastanak na kojem su sudjelovali mons. Tomo Vukšić, nadbiskupom koadjutorom, mons. Slađan Ćosić, preč. Mladen Kalfić, preč. Vladimir Pranjić i vlč. Šimo Maršić.

U 18:30 Nadbiskup je zajedno s mons. Tomom Vukšićem na večeri ugostio veleposlanika Republike Hrvatske u BiH mr. sc. Ivana Sabolića i njegovu suprugu Luciju Sabolić.

30.travnja 2020.

U 13:00 Nadbiskup je , zajedno s ekonomom VN preč. Vladimirom Pranjićem i ravnateljem NCM VN vlč. Šimom Maršićem sudjelovao na sastanku sa predsjedateljem Vijeća ministara BiH, g. Zoranom Tegeltijom, a u 14:00 sastao se sa premijerom Vlade Federacije BiH, g. Fadilom Novalićem.

1.svibnja 2020.

U 8:30 Nadbiskup se uputio prema Olovu gdje je u 10:15, u znak početka svibanjskih pobožnosti, predvodio molitvu krunice. U 11:00 predslavio je euharistijsko slavlje na kojem su koncelebrirali mons. Tomo Vukšić, nadbiskup koadjutor vrhbosanski, provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Jozo Marinčić zajedno s čuvarem olovskog svetišta fra Ilijom Božićem te još 10-ak svećenika. Uslijedio je zajednički ručak u župnoj kući i povratak u Rezidenciju.

2.svibnja 2020.

U 10:00 Nadbiskup je primio đakona Josipa Dedića, sa službom u sjemeništu i KŠC-u u Travniku.

U 10:30 Nadbiskup je u katedrali predslavio nedjeljnu Euharistiju.

U 11:45 Nadbiskup je posjetio Apostolsku nuncijaturu gdje je upriličen ručak povodom imenovanja mons. Henryka Jagodinskog apostolskim nuncijem u Gani.

4.svibnja 2020.

U 9:15 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, a u 9:30 preč. Darka Tomaševića.

U 9:45 Nadbiskup se zajedno s vlč. Tomom Mlakićem uputio prema sjedištu MRV-a gdje je od 10:00 sudjelovao na sjednici MRV-a.

U 11:00 Nadbiskup je primio vlč. Marinka Filipovića, župnika župe Presvetog Trojstva u Sarajevu.

U 11:30 Nadbiskup je primio vlč. Matu Križanca, župnika župe Bistrica kod Uskoplja.

5.svibnja 2020.

U 11:30 Nadbiskup je primio preč. Darka Tomaševića.

6.svibnja 2020.

U 10:00 Nadbiskup je zajedno s generalnim vikarom mons. Slađanom Ćosićem i ravnateljem NCM VN vlč. Šimom Maršićem posjetio Vladu Kantona Sarajevo gdje se sastao s premijerom Kantona Sarajevo g. Mariom Nenadićem.

U 18:15 Nadbiskup je primio don Michela Capassa, rektora sjemeništa Redemptoris Mater.

7.svibnja 2020.

U 9:30 Nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a.

U 10:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića.

U 12:30 Nadbiskup je zajedno s nadbiskupom Tomom Vukšićem na ručku ugostio fra Miru Relotu, duhovnika franjevačke bogoslovije i don Milenka Krešića, duhovnika VBS-a, a prije ručka uručio im je imenovanja kojim su postali misionari milosrđa u na području BK BiH.

8.svibnja 2020.

U 11:00 Nadbiskup je u VBS-u održao sastanak s bogoslovima koji su se nakon dužeg perioda odsustva zbog pandemije koronavirusa vratili u bogosloviju.

U 15:00 Nadbiskup je posjetio karmel na Stupu.

9.svibnja 2020.

U 9:30 Nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a.

U 11:00 Nadbiskup je primio prof. dr. Sandu Smoljo, članicu Ureda za brak i obitelj VN.

U 14:30 Nadbiskup je primio s. Klaru Puljić, KKK.

U 16:00 Nadbiskup je primio mons. Tomu Vukšića i mons. Slađana Ćosića.

10.svibnja 2020.

U 11:00 Nadbiskup je u crkvi sv. Ćirila i Metoda predslavio Euharistiju na kojoj je

podijelio službe bogoslovima VBS-a, a nakon mise uslijedio je zajednički ručak.

11.svibnja 2020.

U 9:30 Nadbiskup je zajedno s mons. Slađanom Ćosićem primio zamjenika gradonačelnika Sarajeva, g. Milana Trivića.

U 13:00 Nadbiskup je primio sedmoricu predstavnika MUP-a Kantona Sarajevo.

na čelu s Džaferom Hrvatom, načelnikom Sektora uniformirane policije u Ministarstvu unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo.

12.svibnja 2020.

U 9:30 Nadbiskup je primio don Tomu Mlakića, član IO MRV-a.

U 10:45 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića.

U 17:00 Nadbiskup je primio ambasadoricu Kathleen Kavalec, šeficu Misije OSCE-a u BiH.

U 18:30 Nadbiskup je zajedno s mons. Tomom Vukšićem posjetio Apostolsku nuncijaturu i sastao se s apostolskim nuncijem mons. Pezzutom i njegovim savjetnikom.

13.svibnja 2020.

U 9:30 Nadbiskup je u Ordinarijatu predsjedao proširenom sjednicom Ordinarijata VN.

14.svibnja 2020.

U 11:00 Nadbiskup je primio veleposlanika RH, g. Ivana Sabolića.

15.travnja 2020.

U 15:00 Nadbiskup je primio provincijsku glavaricu Služavki malog Isusa, s. Mariju Anu Kustura i njenu zamjenicu s. Suzanu Malešić.

16.svibnja 2020.

U 12:15 Nadbiskup je u katedrali, u zajedništvu s nadbiskupom vrhbosanskim koadjutorom mons. Tomom Vukšićem i uz koncelebraciju 17 svećenika, predslavio Euharistiju prikazanu za sve žrtve Drugoga svjetskoga rata te posebno za žrtve Bleiburške tragedije.

17.svibnja 2020.

U 12:00 Nadbiskup je na druženje i ručak ugostio dosadašnjeg savjetnika apostolske nuncijature i novoimenovanog nuncija u Gani, mons. Henryka Jagodinskog koji se ovom prilikom oprostio sa kardinalom Puljićem i njegovim suradnicima. Pored nuncija mons. Pezzuta i nadbiskupa Vukšića, ručku je nazočilo još četiri svećenika.

18.svibnja 2020.

U 12:00 Nadbiskup je u NCM Ivan Pavao II. predslavio euharistiju na kojoj su sudjelovali zaposlenici centra, a sve u povodu 100-e obljetnice rođenja sv. Pape Ivana Pavla II. nakon ručka koji je uslijedio, Nadbiskup se vratio u Rezidenciju.

19.svibnja 2020.

U 9:30 Nadbiskup je primio mons. Tomu Vukšića i mons. Slađana Ćosića.

U 12:00 Nadbiskup je primio vlč. Miroslava Čavara, župnika župe Stup.

U 16:00 Nadbiskup je primio mons. Tomu Vukšića i mons. Slađana Ćosića.

20.svibnja 2020.

U 10:00 Nadbiskup je primio g. Krisztiána Pósu, ambasadora Mađarske u Bosni i Hercegovini.

U 11:30 Nadbiskup je primio predsjednika Zajednice hrvatskih studenata „Pleter“, g. Antu Kelavića.

U 15:00 Nadbiskup je primio mons. Franju Topića, počasnog predsjednika HKD Napredak.

U 18:30 Nadbiskup je zajedno s mons. Tomom Vukšićem na večeri ugostio veleposlanika Republike Hrvatske u BiH mr. sc. Ivana Sabolića i njegovu suprugu Luciju Sabolić.

U 20:00 Nadbiskup je u Rezidenciji u uživo emitiranom video-intervjuu razgovarao s vlč. Josipom Vajdnerom.

21.svibnja 2020.

U 10:00 Nadbiskup je pohodio sestre Služavke Malog Isusa u samostanu „Egipat“. Nakon predavanja na temu „Praštanje u osobnom životu“, u 12:00 predslavio je euharistiju svetkovine Uzašašća Gospodinova, a zatim je uslijedio zajednički ručak.

22.svibnja 2020.

U 11:00 Nadbiskup je primio vlč. Josipa Dedića đakona na službi u sjemeništu i KŠC-u Travnik.

23.svibnja 2020.

U 9:00 Nadbiskup je primio rektora VBS-a preč. Zdenka Spajića.

U 10:00 Nadbiskup je primio je mons. Tomu Vukšića i mons. Slađana Ćosića.

U 18:00 Nadbiskup je primio don Michela Capassa, rektora sjemeništa Redemptoris mater.

24.svibnja 2020.

U 11:00 Nadbiskup je u kapeli VBS-a predslavio nedjeljnu euharistiju na kojoj je podijelio službu akolitata jednom bogoslovu. Nakon Mise je uslijedio zajednički ručak.

25.svibnja 2020.

U 10:00 Nadbiskup je primio g. Ivicu Rakitovca, člana neokatekumenske zajednice Missio ad gentes u Sarajevu.

U 15:00 Nadbiskup je primio vlč. Marina Marića, župnika župe Sv. Josip u Zenici.

26.svibnja 2020.

U 9:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića.

U 9:30 Nadbiskup je primio g. Božu Pavkovića, glavnog urednika Večernjeg lista u BiH.

U 10:00 Nadbiskup je primio fra Miru Relotu, duhovnika na Franjevačkoj bogosloviji.

U 11:30 Nadbiskup je primio veleposlanika Republike Slovačke u BiH Martina Kaču.

U 16:00 Nadbiskup je zajedno s mons. Tomom Vukšićem posjetio sestre Klanjateljice Krvi Kristove u njihovom samostanu na Koševskom brdu.

27.svibnja 2020.

U 9:00 Nadbiskup je primio mons. Luku Tunjića, ravnatelja Papinskih misijskih djela.

U 9:30 Nadbiskup je primio mons. Tomu Vukšića i mons. Slađana Ćosića.

U 11:30 Nadbiskup je primio preč. Matu Majića, katedralnog župnika.

28.svibnja 2020.

U 10:30 Nadbiskup je primio vlč. Mirka Šimića, ravnatelja Caritasa VN.

U 12:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića.

U 15:00 Nadbiskup je u Ordinarijatu predsjedao redovitom sjednicom Ordinarijata.

29.svibnja 2020.

U 10:00 Nadbiskup je zajedno s mons. Tomom Vukšićem primio apostolskog nuncija mons. Luigia Pezzuta.

U 13:30 Nadbiskup se uputio prema Komušini. U 14:00 posjetio je sjemenište

Redemptoris Mater u Vogošći gdje je popio kavu, a zatim nastavio put prema Komušini. U 16:30 u Svetištu u Komušini ugostio ga je župnik vlč. Boris Salapić. U 17:30 Nadbiskup je sudjelovao u moljenju krunice, a u 18:00 je predslavio sv. misu kojom je započeo 49. dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije. Ovogodišnje okupljanje pod geslom "Mladeži, kažem ti, ustani" upriličeno je u drugačijim okolnostima zbog "koronavirusa". Koncelebrirali su nadbiskup koadjutor i apostolski administrator Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tomo Vukšić; župnik u Komušini i čuvar Gospina svetišta preč. Boris Salapić; ravnatelja NCM-a Ivan Pavao II. dr. vlč. Šimo Maršić te još desetak svećenika. Nakon Euharistije je uslijedila zajednička večera.

30.svibnja 2020.

U 9:30 Nadbiskup se uputio prema brdu Kondžilo gdje je najprije razgledao radove na svećeničkom domu a zatim do početka Euharistije razgovarao s pristiglim hodočasnici. U 11:00 je predslavio središnje euharistijsko slavlje na kojem su koncelebrirali, između ostalih, mons. Vukšić, ravnatelj NCM-a Ivan Pavao II. dr. vlč. Šimo Maršić, generalni vikar dr. mons. Slađan Ćosić i župnik u Komušini, čuvar svetišta te dekan Usorskog dekanata preč. Boris Salapić. Uslijedio je povratak u prostorije župe gdje je upriličen zajednički ručak.

U 14:30 Nadbiskup se uputio prema župi Kopanice gdje je podijelio sakrament potvrde za osmero krizmanika. Euharistijsko slavlje je započelo u 17:00 a pored župnika vlč. Đure Živkovića koncelebracijom je sudjelovalo još 6 svećenika. Nakon zajedničke večere Nadbiskup se uputio prema Sarajevu te je u 23:00 stigao u Rezidenciju.

31.svibnja 2020.

U 10:30 Nadbiskup je u katedrali predslavio euharistiju svetkovine Pedesetnice na kojoj je 3 mladih primilo krizmu, a 7 djece prvu pričest. Slijedio je zajednički ručak u prostorijama župne kuće nakon čega se Nadbiskup vratio u Rezidenciju.

Posveta Bezgrešnom Srcu Marijinu cijele Vrhbosanske crkve u vrijeme kušnje

Sarajevo, 4. travnja 2020.

Bezgrešna Djevice Marijo, Majko Isusova i Majko naša, Tvome bezgrešnom Srcu posvećujemo sve zajedno i svakog osobno u Vrhbosanskoj nadbiskupiji: kardinala, nadbiskupa koadjutora, umirovljenog pomoćnog biskupa, svećenike, redovnike, redovnice, bogoslove i sjemeništare, redovničke kandidate i kandidatice, očeve i majke, mlade i djecu, stare i bolesne, posebno zaražene koronavirusom, naše vojnike i policajce, sve ranjenike i bolesnike, izbjeglice i prognanike, političare i sve djelatnike u raznim staležima, medicinsko osoblje, humanitarne djelatnike, sve dobročinitelja i sve ljude dobre volje s kojima dijelimo ovo podneblje.

Ti si Majka naše prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Po Tebi zahvaljujemo dobrom Bogu za sve što proživjesmo i preživjesmo i što si svojim zagovorom očuvala naš opstanak na ovoj grudi. Prikazujemo Ti svoju sadašnjost tako teško izranjenu, ne samo minulim ratom i nemilim poraćem, nego i sadašnjost punu neizvjesnosti i nesigurnosti zbog neuspostavljanja pravednog društva, i zbog nemile zaraze koja je zahvatila cijeli svijet.

Tvoj majčinski zagovor ispunja nas pouzdanjem da ćeš nas i ubuduće okupljati u svojim svetištima na području naše mjesne Crkve kao i u nacionalnim svetištima. Tu se okupljaju Tvoja djeca da mole Tvoj zagovor i da slave Tvoga Sina, kojemu si pridružena u nebeskoj slavi.

Izranjeni i raspršeni zakoračili smo nakon rata u materijalnu i duhovnu obnovu, pripremajući našu nadbiskupijsku Sinodu pod geslom: "Sve obnoviti u Kristu". Posređuj kod svoga Sina da nam ulijeva izdržljivost u svim kušnjama, posebno u ovoj koja nas je zahvatila najezdom zarazne bolesti te odnosi brojne živote i ulijeva strah i nesigurnost. Pomozi nam svojim zagovorom da svi zaraženi i bolesni što prije ozdrave, da se ukloni svaki strah i neizvjesnost, da svi ranjeni mržnjom izliječe rane praštanjem i pomirenjem, da svi raspršeni se vrate u rodne krajeve. Isprosi svima veću spremnost na žrtvu kako bi naš narod opstao tamo gdje je nikao i obikao, rastao kroz vjeko-

ve. Isprosi nam čvrstu nadu i pouzdanje u Boga da smjelo kročimo u ovim vremenima na ovim prostorima.

Prikazujemo Ti sve ljude dobre volje koji istinu traže i naviještaju, za istinu svjedoče i ljubavlju je provode u djelo. Prikazujemo Ti na poseban način sve koji pokazuju solidarnost i razumijevanje u našim trpljenjima te spremnost na pomoć. Prikazujemo Ti sve dobročinitelje koji su nam pomagali da preživimo, i još uvijek nam pomažu da obnovimo svoja obiteljska ognjišta i župe. Prikazujemo Ti sve koji su dizali i dižu glas u obranu pravde, istine, slobode i života slabih i obespravljenih, koji se bore za dostojanstvo svakog čovjeka.

U Tvoje majčinsko Srce stavljamo sve patnje bolesnika, ranjenika, ožalošćenih te agoniju umirućih. Nadom ispuni sve očajnike, pridiigni klonule duhom i sve koji su pritisnuti životnim križevima, posljedicama nepravde, neimaštine, kušnje bolesti, posebno ove zarazne bolesti koronavirus. Prikazujemo Ti i one koji su u krizi vjere izgubili pouzdanje u Boga zbog proživljavanja raznih kušnja.

Posvećujemo Ti svoju rodnu grudu, krvlju, suzama i znojem natopljenu, koju Domovinom zovemo.; Posvećujemo Ti sva poharana i opustošena obiteljska ognjišta, rastjerane župske zajednice, sva neobnovljena zgarišta. Posvećujemo sve svoje žuljeve i sav znoj, suze i strah s našim mukama. Na osobit način Tvojoj majčinskoj skrbi predajemo zaboravljene roditelje i stare osobe, napuštenu djecu i mlade i sve o kojima nadležni ne vode brigu i za njih ne pokazuju zanimanje. Isprosi nam snagu Duha Svetoga da izdržimo životne kušnje, ustrajemo vjerni Bogu te postojano služimo Crkvi i svom ispaćenom narodu.

Dušo duše hrvatske, Isusova Mati, Sunce naših stradanja, ne prestaj sjati!

Primi ovu posvetu svih nas koji smo povezani u vjeri i molitvi. Izmoli nam kod svoga Sina potrebni blagoslov i mir kako bi u slozi i miru, u jednakopravnosti i postojanosti svjedočili da smo djeca Božja pod Tvojom moćnom zaštitom i zagovorom. Amen.

Veliki Petak Muke Gospodnje

Sveopća molitva

Za one koji pate u vrijeme pandemije:

Molimo za sve, koji trpe od posljedica sadašnje pandemije, da Bog Otac udijeli zdravlje bolesnima, snagu medicinskom osoblju, utjehu obiteljima i spasenje svim žrtvama koje su umrle.

Molitva u šutnji. Zatim svećenik:

Svemogući i vječni Bože,
sigurno utočište patnika,

samilosno pogledaj nevolje
svojih sinova i kćeri,
koji trpe zbog ove pandemije;
bol olakšaj bolesnicima,
snagu daj onima koji se za njih brinu,
u svoj mir prihvati one koji su umrli
i, kroz cijelo vrijeme ovog iskušenja,
učini da svatko nađe utjehu u tvom milosrđu.
Po Kristu Gospodinu našem.
O. Amen.

PRILOZI

U VRIJEME PANDEMIJE

PRILOZI

Ulazna antifona Iz 53,4

A on je naše bolesti ponio,
naše je boli na se uzeo

Zborna

Svemogući i vječni Bože,
sigurno utočište patnika,
svrni svoj dobrohotan pogled na nas,
koji te s vjerom zazivamo u nevolji
i udijeli vječni mir pokojnima, olakšanje uplakanima,
zdravlje bolesnima, mir umirućima,
snagu zdravstvenim radnicima,
duha mudrosti upraviteljima
i duha da se približimo svima s ljubavlju
da zajedno slavimo tvoje sveto ime.
Po Isusu Kristu Gospodinu našem,
koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga,
Bog po sve vijekove vjekova.

Darovna

Primi, Gospodine, darove koje ti prikazujemo
u ovo vrijeme opasnosti
i, po tvojoj moći, neka postanu za nas
izvor ozdravljenja i mira.
Po Kristu Gospodinu našem.

Pričesna antifona Mt 11,28

Dođite k meni svi, koji ste izmoreni i opterećeni, i ja ću vas odmoriti, govori Gospodin.

Popričesna

Primili smo, o Bože, iz tvoje ruke
lijek vječnoga života,
učini da se po ovom sakramentu
proslavimo u punini nebeskog ozdravljenja.
Po Kristu Gospodinu našem.

Molitva nad narodom

O Bože, koji štitiš onoga tko se u tebe ufa,
blagoslovi, spasi i obrani svoj narod,
da, oslobođen od grijeha i siguran od napasti zloga,
uvijek hodi u tvojoj ljubavi.
Po Kristu Gospodinu našem.

Ova Misa se može slaviti u vrijeme pandemije, prema naznačenim rubrikama za Mise i Molitve za razne potrebe, bilo kojega dana, osim svetkovina i nedjelja Došašća, Korizme i Uskrsa, dana u osmini Uskrsa, spomena svih vjernih mrtvih, Čiste srijede i svagdana Velikoga Tjedna. (Dekret Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, br. 156/20. od 30. ožujka 2020.)

Mogu se uzeti misna čitanja „U svakoj potrebi“ (*Red čitanja. Prigodna i zavjetna čitanja*). Prvo čitanje: Tuž 3, 17-26; Pripjevi psalam: Ps 79, 2ac i 3b. 5-7. Ili: Rim 8, 31b-39; Pripjevi psalam: Ps 122, 1-2a. 2bcd. Pjesma prije evanđelja: 2 Kor 1, 3b-4; Evanđelje: Mk 4, 35-41.

Izjava za javnost Uprave Bosne Srebrene u povodu Svete mise zadušnice za sve nevine žrtve stradale u Drugom i nakon Drugoga svjetskoga rata

PRILOZI

Suočena s neutemeljenim i zlonamjernim napadima u javnosti na uзорitog gosp. kardinala Vinka Puljića, koji su eskalirali tijekom višednevne hajke u povodu najavljene mise zadušnice za sve nevine žrtve stradale u Drugom i nakon Drugoga svjetskog rata u Sarajevskoj katedrali, Uprava Franjevačke provincije Bosne Srebrene odlučno odbacuje te klevetničke napade ne samo na kardinala, nego implicite i na Katoličku crkvu u hrvatskom narodu.

Odlučno odbacujući te huškačke napade kao i pokušaje ugrožavanja vjerskih sloboda i politikantskoga zadiranja u isključivo vjerska pitanja, Uprava Provincije daje svoju punu potporu kardinalu Puljiću i održavanju toga kršćanskoga molitvenog i vjerničkog čina na kojem će se moliti i za blajburške te tolike druge nevine žrtve jugoslavenskog komunističkog režima 1945. godine i nakon toga. Potpuno je neprihvatljivo da bilo tko i iz bilo kojih motiva, pogotovo prijeteći i ucjenjujući, određuje Katoličkoj crkvi na koji način i na kojemu mjestu ona smije moliti za svoje pokojne i iskazivati im svoj pijetet!

Ne tako davna ratna zbivanja u našoj domovini BiH uče nas kako je svaki rat veliko zlo koje iza sebe ostavlja žrtve na svim stranama te da je odavanje poštovanja prema svim žrtvama u ratnim zbivanjima prvi i temeljni korak ka pomirenju i mirnom suživotu nekad zaraćenih strana. Ne smije se dopustiti da ratno nasilje preraste u povijesno nasilje nad nekom stranom zaustavljajući tako povijest u njezinom toku i onemogućujući da se dogodi nova, bolja budućnost. Tako nas i osuda četničkih, ustaških, njemačkih i talijanskih zločina za vrijeme Drugog svjetskog rata na našim prostorima ne smije zaslijepiti za previđanje jednako strašnih partizanskih zločina i svega onoga što se događalo koncem Drugog svjetskog rata i nakon toga s neistomišljenicima jugoslavenskog komunističkog režima koji je iza sebe ostavio tolike grobnice od Slovenije do Makedonije.

Među žrtvama tog režima se nalaze i deseci franjevaca Bosne Srebrene: Provincija je ostala bez 57 svojih članova (39 svećenika, 1 brat laik, 9 studenata i 8 đaka sjemeništaraca), pobijenih iz vjerske i nacionalne mržnje. Jugoslavenska komunistička vlast pogubila je 663 crkvene osobe, što se ni približno nije dogodilo ni u jednoj komunističkoj državi nakon Drugog svjetskog rata i što zorno pokazuje o kakvom se zločinačkom i protuvjerskom režimu radilo.

Iz iste te mržnje, na najokrutniji način – uz teška i masovna kršenja „Ženevske konvencije o zaštiti ratnih zarobljenika“ iz 1929. godine te zakona i običaja ratovanja – ubijen je golem, još uvijek neutvrđen broj ratnih zarobljenika i civila, među njima starijih osoba, žena i djece. Pitanje je postoji li ijedno naše selo i obitelj koji nisu 1945. godine ostali bez nekoga od članova svoje uže ili šire obitelji. Čitavi krajevi nakon Drugoga svjetskog rata ostali su prepuni ratnih udovica i ratne siročadi. Bleiburg, Kočevski Rog, Tezno, Maribor, Huda jama i stotine drugih jezivih lokaliteta od Slovenije do Makedonije najbolji su dokaz „antifašizma“ i „humanizma“ komunističkog režima koji je vladao ovim krajevima od 1945. do 1990. godine, a čiji pad još mnogi ne mogu prežaliti.

Uprava Bosne Srebrene podsjeća javnost kako je Vijeće Europe 2006. godine usvojilo „Rezoluciju o potrebi međunarodne osude zločina totalitarnih komunističkih režima“ u kojoj je osudilo „masovna kršenja ljudskih prava koja su počinili totalitarni komunistički režimi te izrazilo sućut, razumijevanje i priznanje žrtvama tih zločina“, precizirajući „da su ta djela nasilja uključivala individualna i kolektivna pogubljenja, kao i smrt u koncentracijskim logorima, izgladnjivanje, deportacije, mučenje, ropstvo, prisilni rad i druge oblike masovnog psihičkog terora“. A 2019. godine Europski parlament usvojio je »Rezoluciju o važnosti europskog sjećanja za budućnost Europe«, koja izrijekom izjednačava zlo fašizma i zlo komu-

nizma. Europski parlament naime „naglašava da je Drugi svjetski rat najrazorniji rat u povijesti Europe, započeo kao neposredni rezultat zloglasnog nacističko-sovjetskog Sporazuma o nenapadanju od 23. kolovoza 1939. [...]“ i „podsjeća da su nacistički i komunistički režimi provodili masovna ubojstva, genocid, deportacije i doveli do nezapamćenih gubitaka života i slobode u 20. stoljeću u dotad neviđenim razmjerima u ljudskoj povijesti“ [...], te „najoštrije osuđuje djela agresije, zločine protiv čovječnosti i masovna kršenja ljudskih prava koje su počinili nacistički, komunistički i drugi totalitarni režimi“. Stoga Europski parlament „izražava svoje duboko poštovanje za svaku žrtvu tih totalitarnih režima i poziva sve europske institucije i aktere da učine sve što je u njihovoj moći kako bi održali sjećanje na stravične totalitarne zločine protiv čovječnosti i sustavna teška kršenja ljudskih prava, [...] jer bez sjećanja ne može biti pomirenja [...]“.

Obje te rezolucije u našoj su javnosti gotovo u potpunosti ignorirane, što i ne treba čuditi kad se zna da u njoj dominiraju tzv. „antifašisti“ kojima je glavni cilj spriječiti suočenje našeg društva s komunističkim zločinima i nasljeđem, te čitav hrvatski narod, izuzev tzv. „poštenih Hrvata“, proglasiti ustaškim.

Uz odlučno odbacivanje orkestriranih huškačkih napada, politikantskih zadiranja u isključivo vjerska pitanja i pokušaja ugrožavanja vjerskih sloboda te uz podršku održavanja mise za sve nevine žrtve nastradale u Drugom i nakon Drugoga svjetskog rata, Uprava Bosne Srebrene u potpunosti se i nedvosmisleno ograđuje od nekolicine članova Provincije koji svojim javnim nastupima u medijima na bilo koji način relativiziraju blajburšku tragediju našeg naroda, a koji i inače svojim dosadašnjim necrkvenim aktivizmom već dugo godina, kršeći norme crkvenog i redovničkog prava, pridonose rušenju ugleda Provincije Bosne Srebrene i zbunjivanju naših vjernika.

Slijedeći evanđeosku poruku ljubavi prema Bogu i svakom čovjeku i njegujući vlastiti vjerski i nacionalni identitet hrvatskog naroda u BiH, bosanski franjevci su uvijek iskreno žalili za svim nevinim žrtvama kako svoga tako i svih drugih naroda u našoj domovini Bosni i Hercegovini kojima su razne ideologije, posebno fašistička i komunistička, oduzele pravo na život i budućnost.

Sarajevo, 12. 5. 2020.

Uprava Franjevačke provincije sv. Križa -
Bosne Srebrene

Propovijed Vinka kardinala Puljića na svetkovinu Uskrsa u sarajevskoj katedrali

Dragi brate u biskupstvu,
mnogopoštovani Provincijale,
braćo misnici,
draga braćo i sestre prisutni ovdje u katedrali
kao i vi, draga braćo i sestre, kojima dolazi-
mo u vaše obiteljske domove putem elekton-
skih medija, televizije i radija!

Uskrs je, i slavimo Isusovu pobjedu nad
tamom grijeha, nad tamom zla, nad tamom
groba, nad tamom smrti. Slavimo jer je Isus
živ. Njegovoj slavi ništa ne možemo dodati.
Ali možemo participirati na ovom otajstvu
kojega slavimo.

Zato ću početi od onog iskustva koje svatko
od nas ima, na ovaj ili onaj način, kada govorimo
o ovoj tami, tami grijeha, tami zla koje zna zatro-
vati čovjekovo srce, ljudske odnose. A onda tako-
đer i o tami groba i smrti koja itekako zna čovje-
ka blokirati posebno u ovim vremenima kada
proživljavamo taj strah od pandemije jer se sada
broje mrtvi, zaraženi... I to na neki način navlači
jednu tamu neizvjesnosti, a pogotovo tamu
smrti, bilo one prirodne koja dođe s godinama
kada se čovjek 'istroši', bilo one koju uzrokuje
pojedina bolest. Čovjek stoji pred tamom smrti.
Nju ne mogu objasniti ni stručnjaci, ni političari,
ni moćnici. Stojimo pred tom tamom smrti.

Također smo svi mi u životu doživjeli trenutke kad znademo reći: 'pao mi je mrak na oči', pa čovjek u trenutku bude blokiran, ne vidi dalje, izgubio je nadu, klonuo je. Taj mrak je vrlo opasan u životu jer čovjeka blokira, a najgore što ga može dovesti u nevolje.

Kad govorimo o Uskrsu, kada je zapravo Isus donio svjetlo, vidimo da je taj mrak na neki način obuzeo i Isusove učenike i Njegove prijatelje koji si ga pratili izdaleka kao što je Marija Magdalena. Strašno su doživjeli da onaj kojega vole leži u grobu. Grob je, Njega je pokrio onaj teški kamen, kao što reče evanđelist Matej za Josipa iz Arimateje: „Dokotrlja velik kamen na grobna vrata i otiđe“. I što se dogodilo na uskrsno jutro? Prvo je svjetlo doživjela Marija Magdalena koja najprije vidi da Isusa nema u grobu. Zbunjena trči javiti učenicima: „Uzeše Gospodina iz groba i ne znamo gdje ga staviše“. Nema ga, uzeli su ga.

Zanimljivo je kako evanđelje donosi da obojica učenika trče na grob. Kako neće trčati kad se sad otkriva nešto što bi moglo biti razgonjenje te tame koja ih je obuzela. I mlađi Ivan trči brže, ali ne ulazi jer je Petar glava, i pušta da Petar prvi uđe. 'Tada uđe i onaj drugi učenik koji prvi stiže na grob i vidje i povjerova', stoji u evanđeoskom izvješću. Rastjerana je tama groba. Isus je živ, uskrsnuo je! To je to svijetlo: pobijedio je smrt. To su doživjeli učenici, a onda i Marija Magdalena kojoj Isus, nakon što ga je prepoznala, kaže: 'Idite, javite mojoj braći da pođu u Galileju! Ondje će me vidjeti!'.

To uskrsno svjetlo nas poziva da dođemo tamo gdje ćemo iskusiti uskrslog Krista. Iskusi ćemo ga u svojoj molitvi. Ta molitva rasvjetljuje našu pamet, tu tamu kad nam padne mrak na oči. Poput učenika koji idu u Galileju i mi želimo iskusiti da nam je Bog blizu, da je živ i da je s nama. Isto tako, želimo shvatiti da shvatiti da taj Uskrsli i Živi razgoni tamu smrti. Ono što ne mogu moćnici ovog svijeta, ni svjetska ekonomija niti politika, a to je da odgovori na pitanje smrti, Isus je odgovorio tako što je pobijedio grob, pobijedio je smrt, tamu smrti. Isus je živ. On je obećao u svojoj propovijedi: „Tko bude jeo od ovoga kruha, živjet će uvijek“, neće umrijeti. Po Isusu uskrsnome smrt nema zadnju riječ jer postoji život vječni i uskrsnuće mrtvih. To je ono što je Isus, prije nego što je pozvao

mrtvog Lazara da iziđe iz groba, rekao Marti: 'Ja sam uskrsnuće i život: tko u mene vjeruje, ako i umre, živjet će'. Potom ju je zapitao: 'Vjeruješ li ovo?', a ona je odgovorila: 'Da, Gospodine! Ja vjerujem da si ti Krist, Sin Božji, Onaj koji dolazi na svijet!'.

Gospodine, danas kad slavimo tvoje uskrsnuće, daj i nama da možemo ushićena srca reći, trčeci da Te iskusimo: vjerujemo, Gospodine, Ti si živ, Ti si s nama, Ti razgoniš tu tamu grijeha. Kao prvi dar na sam Uskrs dao je apostolima vlast opraštanja grijeha. Mi ovih dana doživljavamo teško iskustvo da se ne možemo redovito ispovjediti, ne možemo fizički sudjelovati na Svetoj misi. To je teško i to je na svoj način jedna tama koju je donijela ova pandemija, to je strah od smrti. Ali ne bojimo se samo smrti nego ne želimo biti sukrivci zaraze koja bi mogla druge zaraziti. Suzdržani smo, kontrolirani, disciplinirani zato da ne budemo sukrivci smrti drugoga. Ali, u tu smrt, koja vlada i unosi strah, Isus donosi svjetlo nade: ja sam pobijedio i smrt i grijeh i svaku tamu, ja sam svjetlo svijeta. Zato nam ova uskrsna svijeća želi dozvati u pamet onu svijeću koja je zapaljena na našem krštenju i koja označava svjetlo vjere.

Danas, slaveći Uskrs, želimo da uskrsna svijeća, ta krsna svijeća ražari našu vjeru i podari nam hrabrost u životu da svjedočimo nadu jer živimo od uskrsloga Krista. Znamo da je taj dar oprostjenja jako veliki dar. Svi mi koji smo iskusili radost oprostjenja grijeha možda nismo na tome dovoljno zahvaljivali. Danas je divan dan da kažemo Isusu: hvala Ti što si pobijedio grijeh, hvala Ti što si pobijedio smrt, hvala Ti što si nam ostavio dar praštanja grijeha; što si nam dao mogućnost da uskrsnemo svaki put u svetoj ispovijedi kada nas uslišavaš praštajući nam grijeh.

Znaš dobro da još jedan mrak zna vladati svijetom, a ovaj današnji svijet posebno je time zahvaćen, a to je mrak mržnje, mrak sebičnosti, mrak interesa. Zato Te danas, Isuse uskrsli, živo i žarko molimo: ukloni taj mrak mržnje koji se širi raznim sredstvima: i političkim govorima i u osobnim odnosima i medijskim posredovanjem. Ukloni taj mrak mržnje koji ne da ljudima ljudski živjeti; ukloni taj osjećaj gramzljivosti, sebičnosti, oholosti... kako bi čovjek osjetio ljepotu suradnje s Tobom i

Tvojim zakonima i kako bi izgrađivao svijet koji si mu povjerio. Svojim uskrsnućem Ti si nam donio to svjetlo. Vрати nam nadu jer stojimo pred upitnikom: do kada će ovo ovako trajati, kako ćemo izdržati? Ne samo da sada prigovaramo nego u svim trenucima tjeskobe znamo upitati, do kada će biti ovako? Gospodine, vrati nam nadu da Ti imaš zadnju riječ. Koliko god su pojedini ljudi moćni i prisutni u javnosti, znam da je Tvoja riječ zadnja. Daj da se prihvatim i držim Tvoje riječi i da hrabro kročim kroz ovaj život te otklonim svaki strah, da imam pouzdanje u Tebe Uskrsloga, Tebe Pobjednika nad zlom, grijehom i smrću.

Postoje razne zaraze. Mi sad stojimo pred ovom pandemijom i tražimo način da je zaustavimo. Dobro bi bilo kad bi shvatili da ta borba protiv zaraze jest borba za život. Ti si, Bože, darovao čovjeku život. Daj da čovjek shvati da nema vlasti nad životom, da život mora poštivati od samog začeca do prirodne

smrti. Ti si Život! Zato, Gospodine uskrsli, daj da u nama proklija radost života, da znamo cijeniti život. Ne dajmo da u ime demokracije, u ime interesa, u ime neke slobode gazimo i uništavamo život. Daj da ga znademo vrednovati, da znademo, ne samo u ovim trenucima borbe protiv zaraze, čuvati živote. Daj da dostojanstvo života, koje je u nama i koje si nam Ti vratio svojom mukom, smrću i uskrsnućem, istinski živimo kao svoje svjedočanstvo, opredijeljenost i zauzetost da živimo i čuvamo dar života i to istinski ugrađujemo u društvene zakone, zakone koji će čuvati dostojanstvo čovjeka i života.

Uskrsli Kriste, stojimo nemoćni pred Tobom, Svemoćni. Daruj nam to svjetlo vjere, žarku ljubav, radosnu nadu i istinsku ljubav da živimo život s Tobom koji si Život i da život čuvamo i istinski Te svjedočimo u javnom životu.

Amen.

Propovijed Vinka kardinala Puljića na svetkovinu Božjeg milosrđa na Misi u sarajevskoj katedrali

Dragi brate u biskupstvu,
 Draga braćo svećenici,
 Draga braćo i sestre fizički prisutni,
 Draga braćo i sestre koji na pratiti preko
 eлектroničkih medija!

Prvo bih postavio pitanje svima nama: za čime čovjek najviše čezne, do čega mu je jako stalo? Dok sam predavao vjeronauk, znao sam ponekad djeci postaviti to pitanje. Djeca bi vrlo brzo odgovorila: svi mi želimo biti sretni. Potom bih ponekad djecu dalje pitao: što mislite, djeco, što nas najviše usrećuje? I djeca bi vrlo brzo odgovorila: ljubav. Ljubav usrećuje čovjeka. Bez ljubavi čovjek je nesretan. U svemu što ulažemo tijekom svoga života i za što se trudimo sanjamo da jednog dana budemo sretni.

Vodio sam jednom zanimljiv razgovor s jednim planinarom koji je volio planine. Treba je prijeći preko dvije planine da bi stigao do jednog grada. I dok je hodao pješice, slijedio je svoju logiku birajući put kojim će ići. Nakon napornog dugog putovanja preko vrleti, naišao je na jednog planinara u planinskoj kućici i zapitao ga, koji put vodi do grada kamo je kanio stići. A planinar mu je odgovorio: Eh, sinko, ti si promašio pravac. Sasvim u suprotnom je pravcu put prema tome gradu. Kako može biti u suprotnom pravcu kada mi moja pamet kaže da ovuda vodi taj put, upitao je ovaj. Možeš ti ići za svojom pameću, ali tada nikad nećeš stići do toga grada, kaže mu taj planinar.

Ova slika pokazuje upravo nas ljude. Želimo stići do sreće, ali svojom pameću. Često slijede-

ći svoju pamet zalutamo, izgubimo pravi smjer i čudimo se te pitamo, kako ne možemo stići do te sreće, a tako to želimo i toliko putujemo? Zapravo slijedimo svoju pamet dok idemo. Vratimo se današnjem evanđeoskom odlomku. Svi učenici su polagali svoje nade u Isusa Krista, ali se u njima sve srušilo kad su ga vidjeli raspetu i onako krvava na veliki petak. Posebno je to stresno doživio Toma kojemu učenici kažu: „Vidjeli smo Gospodina!“. „Ako ne vidim na njegovim rukama biljeg čavala i ne stavim svoj prst u mjesto čavala, ako ne stavim svoju ruku u njegov bok, neću vjerovati“, odgovorio je Toma. To je bila ljudska reakcija na temelju vlastite pameti. I osmog dana nakon uskrsnuća, kao što smo u današnjem evanđelju čuli, i Toma je bio s učenicima unutra. Isus dolazi i kaže: „Mir vama!“. Zanimljivo da Toma mijenja svoje mišljenje. Što se dogodilo u njemu? Teško je to protumačiti. On nije vidio Boga očima. Vidio je svoga Učitelja kojega sad naziva i Gospodinom i Bogom jer ga je sve to potreslo.

Ovdje ću kratko zaustaviti svoju misao i ispričati neke razgovore s ljudima koji su doživjeli životno obraćenje. Bio sam znatiželjan, što je pojedinog od njih potaknulo da ostavi put kojim je do tada išao i da se okrene prema Bogu? Zanimljiv je bio jedan od njih koji mi je u razgovoru rekao: ne mogu vam to opisati riječima; moja pamet je drugačije mislila, ali u jednom trenutku u meni se nešto slomilo i u mom srcu nastala je jedna druga vatra; nema riječi kojima bih to protumačio; meni je u tom trenutku bilo jasno: Isus je onaj koji me voli; i kada sam shvatio da sam voljeno biće, da me Bog voli, svijet se u meni okrenuo.

To je to božansko milosrđe; to je Toma doživio: svog Učitelja koji mu je pokazao svoje rane, znakove svoje ljubavi prema njemu i prema svima. Toliki ljudi, koji su nesretni, koji traže, koji su izgubili svoj pravac jer su slijedili svoju pamet, otkrili su tajnu koja se ne da riječima ispričati. To je trenutak kad čovjek otkrije Boga, susretne Boga i poput Tome padne na koljena govoreći: „Gospodin moj i Bog moj!“. Istina, trenuci su različiti jer Bog ne daje obraćenje na jednak način. Najčešće su to izmoljena obraćenja. Često brojne majke i požrtvovne osobe mole za obraćenje. Onda čovjek doživi susret s Bogom. Susresti Boga znači da sam voljeno biće. To je

nedjelja Božjeg milosrđa koju danas slavimo: otkriti – Bog me voli. Kad čovjek to otkrije, onda otkriva put do Boga, ne svojom pameću i logikom nego milošću Božjom.

Želim danas, na Nedjelju Božjeg milosrđa kad je Tomina nevjera utvrdila našu vjeru, da svatko od nas shvati: sve ovo što mi doživljavamo, to je horizontala, to je naša logika. Rekao bih da čovječanstvo proživljava posljedice jer kaže narodna poslovice: tko prirodu remeti, priroda mu se osveti. Čovjek se drznuo sebe staviti na Božje mjesto, a ljudi trebaju otkriti da su krhka bića ovisna o Bogu koja će postići pravu sreću tek kad otkriju da su voljena bića. Sv. Faustina prenijela je iskustvo dobiveno objavom, što znači susresti Boga koji je ljubav. Toliki sveci su nam to prenijeli.

Slaveći uskrslog Krista, mi zapravo otkrivamo koliko nas je ljubio svojim utjelovljenjem kroz muku i smrt, a uskrsnućem darovao nam i osmislio život. Dok i sam proživljavam s narodom ovu kušnju, dobivam brojne bolne poruke s pitanjem: dokle će ovo trajati? Razumijem ljude; razumijem njihova očekivanja da na neki način promijenimo situaciju. I sam upravo proživljavam u sebi tu tjeskobu pa sam koji puta pitao, ne političare nego stručnjake: što nam je činiti? Ne možete, kažu mi, preuzeti odgovornost jer je stvarnost vrlo složena. Moramo imati strpljenja i izdržati ovu kušnju. Raduje me da narod čezne za Misom, da čezne za pričešću, ali ga hrabrim: ustrajte u zajedništvu i na ovaj način budite na Misi, u molitvi i računajte s tim da nas Bog nije odbacio u svojoj ljubavi! Bog nas voli; Njegovo milosrđe je prisutno; Bog će okrenuti ovu situaciju. Moramo biti hrabri, strpljivi i ustrajni.

S tugom sam slušao priču jedne djevojčice: svaki dan se tata i mama svađaju, a kad se posvađe, onda me istuku. Teško mi je to palo. Pojedini ljudi izgubili su strpljivost i svoje frustracije istresaju jedni na drugima. Zato danas na poseban način molim Božje milosrđe: Isuse, koji si donio na zemlju Božju ljubav, uđi u svaku našu obitelj, u svako vjerničko srce i daj mu toplinu božanske ljubavi da budemo hrabri nositi križ i biti vjerni i ustrajni! Neka nas prožme božansko milosrđe u našoj zemaljskoj kušnji!

Amen.

Pozdravna riječ kardinala Vinka Puljića, nadbiskupa i metropolita vrhbosanskog na 75. obljetnicu stradanja na Blajburškom polju

Sarajevo, katedrala Presvetog Srca Isusova,
16. svibnja 2020., u 12.15 sati

Na početku ove Svete Mise, koju danas prikazujemo za sve bleiburške žrtve i za sve žrtve rata i poraća, upućujem iskreni pozdrav svima vama koji ste prisutni u katedrali Presvetog Srca Isusova u Sarajevu, kao i svima vama koji s dužnim poštovanjem pratite ovo misno slavlje putem TV i radio kanala.

U ime svih katoličkih biskupa u hrvatskom narodu, a posebno u svoje osobno ime, upućujem iskren pozdrav svima vama zajedno i sva-

kom pojedinom od vas koji ste se uključili u našu zajedničku molitvu za tolike žrtve nasilja.

Ujedno upućujem pozdrav biskupu u Klagenfurtu i svim vjernicima njegove biskupije, gdje se nalazi Bleiburško polje.

Zbog pandemije koronavirusa koja još uvijek nije potpuno prestala, ove se godine nismo mogli skupiti na Bleiburškom polju, gdje smo se po tradiciji okupljali i molili za njihove duše.

Propovijed Vinka kardinala Puljića, nadbiskupa i metropolita vrhbosanskog, na 75. obljetnicu stradanja na Bleiburškom polju

Draga braćo u Biskupstvu!
Draga braćo misnici!
Draga braćo i sestre!

Biti prisutan i sudjelovati na ovoj Svetoj Misi za žrtve Bleiburškog polja, i za sve žrtve mržnje, ne može se bez posebnih drhtaja srca i osjećaja duše. Spontano se u srcu budi poštovanje i osjećaj pouzdanja u Boga. To je temeljni razlog zašto sam prihvatio u ime svih Biskupa u hrvatskom narodu predslaviti Svetu Misu molitvenog i vjerničkog spomena na 75 godina stradanja ovih žrtava našeg naroda i drugih žrtava.

U prvom redu želimo moliti, da nas molitva pročisti od svih gorkih osjećaja i negativnih naboja, koji se po ljudsku olako javljaju pri sjećanju na ova stradanja. Danas smo sabrani u molitvi prikazujući najsvetiji čin da pokažemo dužno poštovanje prema svim žrtvama. Tim poštovanjem želimo čuvati dužno sjećanje na njih, ali i na cijenu slobode, koju mi danas živimo ili još bolje: izgrađujemo. Time ćemo obnoviti vrednovanje življene sadašnjosti, koja sve čini da gurne u stranu vrednote žrtava. U tome nas utvrđuju i riječi sv. Ivana Pavla II.:

“Očito je pak da je sudbina mira velikim dijelom povjerena ne samo institucionalnim formama, koje u svakom slučaju valja učinkovito podrediti u iskrenom dijalogu i u poštivanju pravde. Sudbina mira ovisi ponajviše o ponovno nađenoj solidarnosti srdaca koja, nakon toliko krvi i mržnje, pretpostavlja hrabrost opraštanja. Potrebno je tražiti oprost i oprostiti! To pak ne znači da i ljudska pravda ne smije progoniti zločine to je dapače potrebno i nužno, ali pravda stoji daleko od svakog slijepog nagona za osvetom, i daje se voditi jakim osjećajem općeg dobra koje teži za popravkom onoga koji je zabludio” (Ivan Pavao II., Pripravljene govore Svetog Oca u Predsjedništvu BiH za namjeravani pohod Sarajevu 1994.)

Poštivanje žrtava

Humana kultura, bila kršćanska ili poganska, oduvijek je gajila posebno poštovanje prema pokojnicima i njihovim grobovima. Nažalost, tamo gdje je zavlada mržnja, izgubio se taj osjećaj poštovanja. Mi ne možemo zaboraviti svoje pokojne, bilo da su prirodnom smrću umrli, a pogotovo ako ih je mržnja

ubila. Posebno ne možemo zaboraviti one koji su završili svoj zemaljski život u tako teškim prilikama, bili mučeni, i kojima je na nečovječan način oduzet život. Tko izgubi poštovanje prema takvim žrtvama, pitamo se koje i kakve vrijednosti u sebi nosi? Bojim se živjeti s ljudima kojima ništa nije sveto ili koji su sposobni gaziti po tuđim svetinjama!

U svom pismu o 50. obljetnici završetka Drugog svjetskoga rata biskupi HBK su napisali:

“Mi ćemo stoga u ovoj obljetnici, ponizno pred Bogom i iskreno pred ljudima, odati kršćansku počast svim žrtvama, u prvom redu žrtvama drugoga svjetskog rata, ali i žrtvama današnjim, kao i onima koje su prethodile drugome svjetskom ratu na našim prostorima te ispunile krvlju i suzama gotovo čitavo naše dvadeseto stoljeće. Molit ćemo vječni mir svima nastradalima. Pravo na život i dostojanstvo svake osobe pod Božjom je zaštitom. Stoga svakoj nevinoj žrtvi dugujemo jednako poštovanje. Tu ne može biti razlike ni rasne ni nacionalne, ni konfesionalne, ni stranačke. Temeljna jednakost u dostojanstvu svih ljudi proizlazi iz same naravi čovjeka, stvorena na sliku i priliku Božju. Pojedinačne i osobito masovne likvidacije bez ikakva suda i dokaza krivnje uvijek su i posvuda teški zločini pred Bogom i pred ljudima”.

Skinuti veo tajne

Duboko me potresa činjenica da tijekom svih godina mogega dosadašnjega života – a rođen sam u godini ove tragedije našega naroda – nije skinut veo tajne i nisu otkrivena sva grobišta gdje su masakrirani i pobijeni naši ljudi na tom putu i zakopani, bolje reći zatrpani, a negdje i zabetonirani. Kada sam se rodio tada se ta nemila sudbina izljeva mržnje pod krinkom pobjede događala bez suda i samovoljom onih koji su kipjeli od mržnje.

Rastao sam u ozračju kada se o tome samo šaptalo, ali se nije smjelo naglas govoriti, niti bilo što zapisati. Tek bi se tu i tamo u svibnju i lipnju pojavile svijeće na njivama gdje se nalaze grobnice – ta stratišta gdje su se zločini događali. Sada su pomrli skoro svi oni koji to pamte, te nema više ni svijeća na njivama i šumama na spomen žrtvama mržnje.

Danas se spominjemo svih koji stradaše u logorima, planinama, dolinama i poljima od Bleiburškog polja preko Dravograda i

Maribora, Ogulina i Gospića, Jazovke i maceljskih šuma, Jasenovca i Gline, Kozare i Podgradaca, Križevaca i Bjelovara do Srijemske Mitrovice i Sarajeva, Foče i Zenice, Širokog Brijega i Mostara. U svoju molitvu uključujemo i sve stradalnike iz drugih gradova i sela bilo da znamo ili ne znamo gdje počivaju njihovi posmrtni ostaci. Pitamo se kada će se dići šutnja s tih grobova. To velikim dijelom ovisi i o današnjim nositeljima vlasti!

«Istina će vas osloboditi»

Jasno je da treba stvarati klimu suživota, praštanja, pomirenja i vraćanja povjerenja. Ali te važne životne postavke izgradnje mira počivaju na temeljima istine. Ne može se graditi proces pomirenja i povjerenja, bez nutarnje katarze, koja se oslanja na riječi iz Evandjelja: «Istina će vas osloboditi» (Iv 8,32). Valja ljudski i vjernički svaku stvar pravim imenom nazvati i ukazati na činjenice koje se ne mogu i ne smiju zanijekati. Tek prihvaćajući istinu, koliko god ona može biti gorka, ona oslobađa prostor za stvaranje povjerenja među ljudima. Tko ne želi istinu taj se stavlja iza zla kojeg brani i tako podržava negativni naboj među ljudima. Taj nije graditelj mira nego širitelj zla.

Nijedan se zločin ne može braniti. Tko se od zločina ne distancira, taj postaje sudionik i sukrivac zločina. To jednako vrijedi i za pojedince i za zajednicu.

Zločinom se zločin ne liječi! U tom smislu, kad je sv. Ivan Pavao II. 1997. godine bio ovdje u Sarajevu izgovorio je ove riječi:

“Oproštenje je, u svojem najistinskijemu i najuzviše-nijemu obliku, čin čiste ljubavi”, kao što je to bilo i pomirenje koje je Bog ponudio čovjeku po križu i smrti svojega utjelovljenog Sina, jedinoga Pravednika. Sigurno, “praštanje je daleko od toga da isključuje istinu; ono je traži”, jer “bitna pretpostavka praštanja i pomirenja jest pravda”. Trajna je pak istina da “tražiti oproštenje i oprostiti jest put posve dostojan čovjeka” (Propovijed na stadionu Koševo, nedjelja, 13. travnja 1997.).

Nitko nema pravo zanemariti ove žrtve, za koje danas molimo. Mi kršćani vjerujemo u život vječni i u uskrsnuće mrtvih, kao i u besmrtnost duše. Iz te vjere molimo i odajemo dužno poštovanje zemnim ostacima svih žrtava.

Isto tako, nitko nema pravo dirati rane boli onih koji pate radi gubitka, po ljudsku, svojih

najbližih. Nitko nema pravo vrijeđati žrtve onih koji su dijelove svoga tijela ugradili u ovu grud. Ta gruda koju Domovinom zovemo, jest posvećena tolikim žrtvama. Ako to ne znamo poštivati, onda u nama nema ni ljudskog ni vjerničkog ni nacionalnog dostojanstva. Ovim ne želim izazivati gorčinu niti mržnju, pogotovo ne osvetu. Želim, međutim, jasno reći da pravi dijalog koji vodi pomirenju počiva na prihvaćanju istine.

O tome papa Benedikt XVI. ovako naučava: "Obrana istine, njezino ponizno i uvjereno iznošenje te svjedočenje za nju vlastitim životom zahtjevni su i nezamjenjivi oblici ljubavi koja se doista raduje istini (usp. 1 Kor 13,6)" (Benedikt XVI., *Caritas in veritate* – Ljubav u istini, br. 1).

Povijest pisati na temelju činjenica, a ne na političkoj podobnosti

Sada se piše nekakva povijest u kojoj bi se relativizirala stradanja, jer tobože treba graditi povjerenje i stabilizaciju u regiji. Sjećanje na ove žrtve nije huškačka mašinerija, kakva je bila pred Domovinski rat iz '90-tih godina, nego je čuvanje vlastitog dostojanstva koje treba gajiti ljudsko i vjerničko poštovanje nevinih žrtava.

Želim, stoga, ponoviti: Nitko nema pravo zanemariti žrtve za koje danas molimo. Mi kršćani vjerujemo u život vječni i u uskrsnuće mrtvih, kao i u besmrtnost duše. Iz te vjere molimo i odajemo dužno poštovanje zemnim ostacima svih žrtava.

Zahvaljujem svim istinskim istraživačima i tragateljima za povijesnom istinom koji skupljaju činjenice. Ne može se sotonizirati jedno znakovlje pod kojim su se činili zločini a drugo znakovlje pod kojim su ovi zločini učinjeni veličati i nametati javnosti kao simbole.

Danas, obilježavajući 75. obljetnicu bleiburških žrtava, koje su bile žrtve mržnje i nasilja, želimo dići dostojanstveno glas poruke da se zaustavi manipuliranje žrtvama.

Povijest se ne gradi politizacijom i manipulacijom, nego na temelju činjenica uvažavajući uzroke i posljedice. Želimo da se prestane s dvostrukim mjerilima u poštivanju žrtava mržnje i masakra. Svaki pokojnik ima nekoga koji krvari u srcu ne samo zato što pokojnika nema jer su mučeni i ubijeni, nego zato što se niječe povijesna istina u ime neke političke "istine", mitologije i moći koje se povode nekim drugim interesima.

Izgradnja civilizacije ljubavi

Ulazeći u Jeruzalem i gledajući s maslinske Gore svoj voljeni grad Jeruzalem, Isus je nad njim zaplakao: "O kad bi ti znao što je za tvoj spas!" (usp. Lk 19,42). Kako ne bi zaplakao kada je njegov voljeni grad prezirao objavljenu i naviještenu mu Istinu. Poput Isusa, danas stojimo pred svojim narodom i uzvikujemo: Kad bi ti znao cijeniti žrtve svojih predaka, bio bi sposobniji graditi sadašnjicu i današnjicu. Budućnost naroda gradi tko kolijevku njiše. Toliko čitamo Bibliju i od nje nismo naučili kako je Izabrani narod doživljavao svoju domovinu kao dar Božji. Ona je sveta jer ju je Bog nama darovao, ona je sveta jer je natopljena krvlju tolikih nevinih žrtava, tolikim suzama i znojem naših predaka. Naši predci su nam namrli najsvetije: svetu vjeru, kupelj krštenja, pobožnost prema Majci Božjoj, znak našeg identiteta: Krst časni i slobodu zlatnu djece Božje, vjernost Petrovu nasljedniku.

Tijekom Velikog jubileja 2000. godine, Sveti papa Ivan Pavao II. nas je hrabrio ovim riječima: "Primivši oprostjenje i spremni opraštati, kršćani ulaze u treće tisućljeće kao vjerodostojni svjedoci nade. Nakon stoljeća označenih nasiljima i razaranjima i nakon posljednjeg stoljeća koje je bilo kao nikad dramatično, Crkva nudi čovječanstvu koje je zakoračilo na prag trećega tisućljeća Evandjelje opraštanja i pomirenja kao pretpostavku izgradnje istinskoga mira" (Ivan Pavao II., *Nagovor uz molitvu Anđeo Gospodnji, nedjelja, 12. ožujka 2000.*).

Ne može graditi civilizaciju ljubavi tko nije hrabar istinu prihvatiti i poći putem Kristova Križa koji moli za svoje neprijatelje i prašta im. Mi želimo biti vrijedni potomci onih koji su nam u baštinu ostavili vjeru u Krista, ljubav prema Crkvi i Domovini, te duboko poštovanje prema svim ljudima, posebno prema svim nevinim žrtvama. Tu svetu baštinu trebamo voljeti, za nju živjeti i mrijeti i u baštinu budućim pokoljenjima ostaviti.

Zaključujem s riječima pape Franje:

"Crkva ima zadatak naviještati Božje milosrđe, to živo srce evandjelja, koje na svoj način mora doprijeti do srca i uma svake osobe" (Franjo, *Misericordiae vultus* – Lice milosrđa, br. 12).

Amen!

Božo Odobašić

Svećenik i Riječ Božja

Uz 160. obljetnicu smrti župnika Arškog sv. Ivana Vianneya
i Apostolskog pisma „Aperuit illis“ kojim je ustanovljena Nedjelja Riječi Božje

Povodom spomena 1900. obljetnice smrti sv. Pavla u Crkvi se 2009a godina slavila kao Pavlove godina. Papa Benedikt XVI proglasio je 2010. svećeničkom godinom povodom 150. obljetnice smrti sv. Ivana Vianneya, župnika Arškog. (U KT tada sam o svetom Arškom župniku napisao u nastavcima 15 članaka o njegovu životu i duhovnom župnom pastoralnom djelovanju). Te su obljetnice potaknule u Crkvi temeljitije razmišljanje i proučavanje Riječi Božje.

Sv. Ivan Marija Vianney riječju i djelom svjedok evanđelja

U apostolskom pismu od 16. lipnja 2009. papa Benedikt XVI proglasio je svećeničku godinu i tu kaže da je „blagdan Presvetog Srca Isusova tradicionalno posvećen molitvi za posvećenje svećenika“ i da je tim motiviran da službeno proglasi „Svećeničku godinu“ u prigodi 150. obljetnice „rođenja za nebo“, smrti Ivana Marije Vianneya, sveca zaštitnika svih župnika kako ga je proglasio već 1929. papa Pio XI.

Stavljajući svetog Arškog župnika Ivana Mariju Vianneya, kao uzor svećeničkog života papa želi „potaknuti snažniju zauzetost za **duhovnu obnovu** svih svećenika u cilju njihova **snažnijeg i prodornijeg svjedočenja evanđelja** u današnjem svijetu“. ¹Prisjetite se da je Papa Franjo u svom pismu svećenicima uz 160. obljetnicu smrti Ivana Vianneya, svetog zaštitnika župnika, istaknuo njegovu *Bol* jer je mnogo patio kao bogoslov i svećenik a zatim *Zahvalnost* Gospodinu koji ga je stalno pratio u svećeničkom djelovanju i *Ohrabrenje* koje je nalazio u susretu s Gospodinom u molitvi, razmatranju Riječi Božje, klanjanju i slavlju Euharistije. A po uzoru na BD Mariju papa ističe i *Pohvale* koje od nje učimo jer je ona znak nade za Crkvu i sve narode: Ona je Riječ Božju pohranjivala i trajno razmišljala u svom srcu (Lk 2,51).²

Zauzetost sv. Pavla u naviještanju evanđelja

U Novom zavjetu je najpoznatija Pavlova zauzetost za naviještanje i svjedočenje evanđelja zasvjedočena je u Djelima apostolskim i nje-

govim poslanicama. Pavlovo evanđelje je navještaj Isusa, Sina Božjega, rođenog, raspetog i uskrslog za spasenje svih ljudi. U Njemu je svijetu zasvijetlio dar Božjeg milosrđa, Božje ljubavi prema čovjeku. Isus je objavljena Riječ Boga Oca stvoritelja svih ljudi. Po Njemu svi se spašavaju.³ Pavao je u svom naviještanju Isusa i poganskom svijetu postao apostol naroda i vjeru u Boga stvoritelja i spasitelja izabranog naroda obznanio svim ljudima. Svi se spašavaju po Mesiji Isusu Nazarećaninu prepoznatom u raspetom i uskrsnom Isusu Kristu. Pristup u Prvu Crkvu nastalu od obraćenika židovskog naroda, Pavao je otvorio svima narodima koji povjeruju u Isusa. Apostoli i pastiri Crkve, biskupi i svećenici kao i Pavao izabrani od Boga prenositelji su i trajni navještitelji Božjeg milosrđa. Po sakramentu Svetoga reda poslani su u svijet naviještati Riječ Božju do nakraj svijeta, svim narodima. Obveza je to svih krštenika a napose izabranih po zvanju u svećeništvu Isusa Krista. Utjelovljenu Riječ Božju i rođenu od Djevice Marije, nastanjenu među namasvećenicima su prihvatili naviještati javnom zakletvom u obredu ređenja kako bi Riječ Božja dospjela do svih ljudi: „da sav svijet navještaj spasenja **čuje i vjeruje, vjeruje i ufa se, ufa se i ljubi**“ (DV, 1). Lik sv. Ivana Vianneya papa Benedikt XVI. u *Svećeničkoj godini* (2009/10) stavio je kao uzorni lik svećenicima kako bi kroz snažnije i prodornije propovijedanje i svjedočenje evanđelja pridonio prije svega **duhovnoj obnovi** Crkve i današnjeg svijeta. Svećenici su po Božjem naumu izabrani iz naroda i poslani narodu naviještati „Riječ Božju koja ima moć spasiti duše vaše“ (Jak 1,21). Sv. Jakov dodaje „da ne budemo samo slušatelji nego i vršitelji riječi“ (Jak 1,22). Svećenici „žive među ljudima .. kao dobri pastiri i onima koji su im povjereni prednjače životom i u „krepostima koje se u ljudskom društvu s pravom cijene, a to su: dobrotu srca, iskrenost, karakternost i ustrajnost, uporno zalaganje za pravednost, uljudnost i druge, koje preporučuje apostol Pavao: „Sve što je istinito, časno, pravo, nevino, ljubazno, što je na dobru

glasu, sve što je kreposno i hvalevrijedno, to neka budu vaše misli“ (Fil 4,8; PO 3).

Papa Franjo ustrajni navjestitelj Riječi Božje

Papa Franjo na tragu svojih predšasnika papa ustanovio je apostolskim pismom „*Aperuit illis*“ **Nedjelju Božje Riječi** (treća nedjelja kroz godinu). Tim činom papa je podsjetio i obvezao biskupe, svećenike, đakone i sve navjestitelje Božje riječi da snažnijim navještanjem Riječi Božje, poput sv. Pavla, sv. Ivana Vianneya i drugih svetih osoba promiču **temeljitu duhovnu obnovu i prodornije svjedočenje evanđelja u Crkvi i svijetu**. Takovo djelo nemoguće je bez vjere i trajnog susreta s Bogom kroz njegovu Riječ koja nam se objavila u pisanoj riječi, Svetom Pismu i utjelovljenoj Riječi Isusu Kristu. **„Riječ Božja je sjeme Vječnoga koja iznutra preobražava ovaj svijet“** kazao je papa Benediktu XVI.⁴ Sjetite se, Isus moli za one koji ostaju u svijetu s poslanjem biti svjedoci Riječi. On moli: „Posveti ih u istini: **tvoja je riječ istina**“ (Iv 17,17). Kako da nas Riječ Božja može posvećivati? Ne zaboravimo da je sv. Pismo „i Staroga i Novoga zavjeta u cjelini, sa svim njihovim dijelovima“ napisano po nadahnuća Duha Svetoga – i imaju Boga za auktora koji je po izabranim ljudima, po njihovom sposobnostima i djelovanju upotrijebio da po njima „kao pravim auktorima pismeno predaju **sve ono i samo ono što je on htio radi našega spasenja**“. Bez vjere u nadahnuće Svetoga Pisma ne može se biti dobar navjestitelj ni tumač Riječi Božje, jer Duh Božji, živi i djelotvorni, trajno prisutni u svojoj riječi, omogućuje da istina o našem životu i spasenju „vjerno i bez zablude“ trajno odzvanja u Crkvi i svijetu u onima koji je čitaju, navješćuju i slušaju (usp. DV 11). I Crkva Sveta Pisma navješća i tumači u istom Duhu u kojem su napisana (DV 12; usp. Benedikt XVI. VD 15-16). Duh Sveti prisutan je u svojoj Crkvi koja autentično navješća i tumači Riječ Božju, iako učiteljstvo u Crkvi nije iznad riječi, nego vjerno služi Riječi učeći samo ono što joj je predano (DV 10).

Vjera dolazi od slušanja Riječi Božje

Tko čuje, sluša Riječ u njemu raste vjera i spoznaja Istinitoga koji je svećenike izabrao i poslao u svijet da budu navjestitelji Riječi istine. Bitno je dakle dok čitamo i tumačimo Riječ Božju da imamo na umu da je i u nama na djelu isti Duh Sveti koji je potaknuo sv. pisce da zapišu objavljene

nu Riječ radi našega spasenja. Razumijevanje Riječi Božje raste i s našim tumačenjem. Tako se po Duhu Svetom koji svojom snagom i darovima djeluje i „očituje čudesnu susretljivost vječne Mudrosti“ i čovjeka komu se ona dariva po navješćaju Riječi. Bez vjere u prisutnost Duha Svetoga u objavljenoj Riječi nemoguće je biti vjerni navjestitelj Riječi istine. Riječ Božja, naime, dolazi od Boga i govori o Bogu i našem odnosu prema Bogu, izvoru smisla našega života i našega poslanja. „Život Crkve temelji se na Riječi Božjoj“.⁵ Napose u liturgijskim slavljinama svi vjernici sa predvoditeljem, napose euharistijskog slavlja, gdje se slavi uzvišeno vazmeno otajstvouslyskrsloga Krista, po navješćanju riječi Pisama koja kroz riječ na Njega ukazuju i slavljem uprisutnjuju, uzdiže se himan zahvale Crkve i svih vjernika trojedinom Bogu Ocu i Sinu u Duhu Svetom koji užije našu vjeru i potiče život u vjeri.⁶ Svećenik u slavlju „stavlja svoja usta i svoj glas na raspolaganje onomu koji ih je izgovorio u dvorani Posljednje večere ... i želi da ih ponavljaju iz pokoljenja u pokoljenje svi koji u Crkvi sudjeluju u njegovu svećeništvu u ulozi poslužitelja otajstva“. Tako vjernici koji slave euharistiju, slušaju i slave Riječ sa svećenikom na neki način iznova mogu doživjeti iskustvo dvojice učenike iz Emausa „uto im se otvore oči te ga prepoznaše“⁷, „*Aperuit illis*“⁸; doksvećenik, „*in persona Christi*“ (PO 12)“ predvodi slavlje euharistije u svojoj biti jest najvjerniji navjestitelj Riječi Božje. „Služba Riječi i Euharistijsko bogoslužje su najtješnje među sobom povezani tako da tvore jedan bogostovni čin“ (SC 56). Navješćaj Riječi Božje odvija se kroz dijalog, Bog kroz navješćaj komunicira, razgovara sa svojim narodom koji sluša Riječ. Čuti riječ značidopustiti da te Duh Božji koji djeluje kroz nadahnutu riječ preobražava u boljeg čovjeka, čovjeka na sliku Božju, čovjeka po Božjem srcu, volji Božjoj. Čuvši riječ i kroz homiliju tumačenje objavljene Riječi Božje rađa se čvrsta vjera, povjerenje u Boga i njegovo djelovanje u nama po darovanom Duhu Svetom koji djeluje kroz navješćaj Riječi. A dok se navješćuje Riječ, konstitucija *Dei Verbum* kaže „navješćujemo vam život vječni, koji bijaše kod Oca i pokaza se nama, što smo vidjeli i čuli, navješćujemo vama, da i vi imate s nama zajedništvo ...“ (DV 1; 1 Iv 1,23). Isus, utjelovljeni, umrli na križu i uskrsli, jest zadnja Riječ čovječanstvu koji Crkvu, po svojim izabranim pastirima, biskupima i svećenicima kao i svi povjerenim navjestiteljima objavljene

Riječi Božje, služi u preobražavanju svakog čovjeka i u bolji budući svijet. Božja riječ ima čudesnu preporoditelju moć jer u njoj djeluje sam Bog, Duh Sveti. Navještena Riječ Božja snaži vjeru, daje snagu za život po vjeri. Ona krijepi umorne, tješi bolesne, u beznađu jača nadu u Božju pomoć i konačno spasenje. Isus je učenicima tumačio Pisma, o tome svjedoči napose ona pripovijest nakon uskrsnog jutra učenicima na putu u Emaus (Lk 24,13-32). Isus uvodi kroz navještenu riječ evanđelja u bit vazmenog otajstva. Uskrsli Isus dok tumači „otvara im pamet“ da shvate Božje djelovanje na našem životnom putu. On kroz riječ preobražava naš život.

Važnost homilije u liturgijskom slavlju

Homilija je sastavni dio euharistijskog slavlja i odatle izvire njezina pastoralna važnost u razumijevanju Riječi Božje i samoga otajstva koje se slavi (SC 24). Treba se prisjetiti danih obećanja prigodom svećeničkog ređenja o naviještanju i tumačenju Riječi Božje.⁹ Za homiliju se treba pripremiti molitvom, razmišljanjem i pastoralnom kreativnošću. (EG 145). Da bi u tome uspio, propovjednik mora razviti snažan osobni odnos s Božjom riječi.¹⁰ Papa Franjo ističe tu opomenu vrlo snažnom riječima: „propovjednik koji se ne priprema, koji ne moli, nepošten je i neodgovoran (EG 145), lažni prorok, prevarant i prazni šarlatan“ (EG 151).¹¹ „Homilija je specifičan način tumačenja Pisma, aktualizira ga i približava uhu i srcu vjernika u slavljeničkom ambijentu Crkve. Događa se po nadahnuću Duha, koji daje učinkovitost Božjoj riječi, dovodeći vjernike osobno i zajedno obraćenju i integralnom spasenju. “Ne mogu tvrditi - piše L. Alonso-Schökel u kontekstu govora o homiliji – daje ono što kaže svećenik riječ Božja u strogom smislu; ali mogu s pravom reći da participira na riječi Božjoj. Stoga prava homilija participira na istini i snazi ove riječi; ona je drugi način aktualiziranja rečene energije.”¹² Homilija je dio same liturgije (SC 52). Zato svaki svećenik mora biti svjestan svoje vlastite odgovornosti dok navješćuje Riječ Božju. Slavljenje euharistije u kojoj je prvi dio posvećen naviještanju Riječi Božje jasno pokazuje kako oba dijela (liturgija Riječi i slavlje euharistije, tj. vazmenog otajstva) tvore nerazdjeljivo zajedništvo Mističnog tijela Kristova, tj. Crkve sa svojom glavom, Kristom.¹³ Kroz slavlja preobražava se zajednica snagom Duha Svetoga i blagovanjem Tijela Kristova. Vjernici se tu hrane riječju i tijelom

Kristovim, preobražavaju se na sliku Kristovu i bivaju svjesniji svoga trajnog poslanja u svijetu.

Svećenik je *in persona Christi* navjestitelj Riječi Božje

Svećenici koji po sakramentu svetoga Reda naviještaju Riječ i slave Euharistiju *in persona Christi* moraju biti svjesni prije svega dvije stvari; 1. svećenik je povjeren Riječi i 2. svećenik je služitelj Riječi. On je po sakramentu sv. Reda i svom poslanjuu Crkvi dužan navješćivati Riječ i njoj služiti.

Svećenik povjeren Riječi¹⁴

Ova stvarnost proizlazi iz NZ i oproštajne riječi sv. Pavla u Miletu sa starješina Crkve u Efezu. Pavao ističe „služio sam Gospodinu sa svom poniznošću ... ništa korisno nisam propustio navijestiti vam i naučiti vas .. nije mi do života, samo da dovršim trku svoju i službu koji primih od Gospodina Isusa: svjedočiti za Evanđelje milosti“, ... „I sada vas povjeravam Bogu i Riječi milosti njegove koja je kadra izgraditi vas i dati vam baštinu među svim posvećenima“ (Usp. Dj 20,19- 32). I ona Pavlova dok Korinćanima svjedoči o uskrsnuću Kristovu: „Doista predadoh vam ponajprije što i primih: Krist umrije za grijehe naše po Pismima, bi pokopana i uskrsnu treći dan po Pismima ..“ (1 Kor 15, 3-4..). Svećenici su poslani svjedočiti Kristovo otajstvo u svijetu. Povjerenaim je Riječ Božja koja po snazi Duha Božjega živi i djeluje napose doksvećenik naviješta riječ, tumači je i životom svojim svjedoči jer je i sam nošen snagom i dobrotom, milosti Riječi. Dok naviješta riječ u njemu djeluje isti Duh koji ju je nadahnuo. Zato je sposoban da bude vjerni svjedok Riječi, milosti oproštenja, mira i pomirenja. Ta je riječ „**ima moć spasiti duše vaše**“ uči sv. Jakov i potiče još više: „Budite **vršitelji riječi**, a ne samo slušatelji, zavaravajući sami sebe“ (usp. Jak 1,21-22. sl.). I sv. Pavao Rimljanima daje do znanja: „Ne stidima se, uistinu Evanđelja, ono je **snaga Božja** na spasenje svakomu tko vjeruje...“ (Rim 1,16). Biti povjereni Riječi u Pavlovom rječniku za svećenika znači prihvatiti da ona djeluje svojom snagom u nama, da nas preobražava i čini vjerodostojnim navjestiteljem evanđelja. Znači prije svega stalno imati na umu da je Riječ Božja tijelom postala i nastanila se među nama (Iv 1,14), štoviše ona je u živom susretu sa živim, uskrslim Isusom u svojoj Riječi i Euharistiji, te čini svećenika Isusovim

učenikom koji od Njega živi i sve čini da sve privede Kristu, spasitelju svih ljudi. Tako svećenik dok naviješta evanđelje sve koji slušaju riječ, postaju po krštenju i sami svećenici i graditelji kraljevstva Božjega u svijetu. Svi su naime pozvani na svetosti(usp. 1 Sol 4, 3; usp. Ef 1, 4)(LG 10; 31;41.) i poslani da „poput kvasca pridonesu posvećenju svijeta vršeci vlastitu dužnost, vođeni evanđeoskim duhom ... svjetleći svjedočanstvom svoga života, vjerom, nadom i ljubavlju“ (LG 31). Tako u zajedništvu svećenici i vjernici bivaju vjerni Isusovi učenici i navjestitelji evanđelja sve do na kraj svijeta (usp. Mt 28,18-20). Svaki koji sluša Riječ otvorio je srce Bogu da ga oblikuje, da mu govori, da ga izabire i poziva, a često i šalje u misijski svijet i biti vjerni navjestitelj i u službi evangelizacije. Za svakog Isusova učenika bitna je spremnost čuti riječ, otvoriti srce riječi, razmišljati o njoj i dati da te ona iznutra oblikuje i napokon čini snažnim navjestiteljem evanđelja. Sveti Pavao upotrebljava već poznati izraz *fides ex auditu* „vjera po slušanju“ (Rim 10,17) (LF 29).¹⁵ Sveti Toma Akvinski govori o vjeri apostola i rabi izraz „*oculata fides*“ - „vjera koja vidi“; učenici su vidjeli uskrslog Isusa svojim očima i povjerovali“ (LF 30).¹⁶I svaki koji je povjerovao otvorio se Božjoj ljubavi, slušao je Božji glas i primio njegovo svjetlo koje ne može zadržati samo za sebe. Vjera je dar i prenosi se naviještanjem kao riječ i svjetlo. „*Uzvojerovalah i zato besjedim*“ (2 Kor 4,13) Vjera po svojoj naravi otvara nas Bogu i događa se uvijek unutar zajednice, Crkve. I tko primi vjeru otkriva da se u njemu proširuju prostori njegova „ja“ i da se u njemu kroz komunikaciju, dijalog, život obogaćuje (LF 39). Slušanjem riječi ulazi se u intimno zajedništvo s Bogom. Proroci su posebno bili vjerni prenositelji, navjestitelji Božje riječi upravo zbog intimnog doživljavanja Božje blizine. „Ovo je riječ što dođe Jeremiji... „Slušajte glas moj, pa ću ja biti vaš Bog a vi ćete biti moj narod.“ (Jer 7,ć1.23) ... „Sve je to sadržano i kod drugih proroka u SZ, Deuteroizaija je u pjesmama o Slugi Jahvinom predstavio poniznog propovjednika Riječi, koji prihvaća riječ i spremno podnosi boli i trpljenje, i na smrti se predaje za spasenje svoga naroda (Iz 42,1-9, 49,1-9a; 50,4-9/11; 52,13-53,12). U Slugi prorok je ocrtao sam lik Isusa, patnika i mučenika koji svoj život polaže za naše otkupljenje. Evanđelisti opisuju Isusovu muku imajući u vidu da je stvarni Sluga Božji Isus Krist (Dj 3,13.26; 4,27.30). Upoznatog

židovskoj molitvi *Šema* (Pnz 6,4-9) izražena je važnost vjere koja se rađa slušanjem Božje riječi. Shematski izgleda to ovako:

Slušaj Izraele – slušanje je u korijenu.

Gospodin je naš Bog – ispovijest vjere rođene po slušanju.

Gospodin je jedincati (*'ehad*) Bog – vjera dovodi do spoznaje istinitog Boga. On je jedincati. (drugih bogova nema, jednostavno ne postoje)

Ljubi Gospodina svoga Boga - cijelo razmišljanje kroz molitvu slijeva se u ljubav, koja je jedina prava i autentična stvarnost koju se slijeva u dušu koja od vjere živi.

Svećenik komu je Riječ povjerena sluša riječi, moli i razmišlja o Riječi. Papa Benedikt XVI posebno je istaknuo važnost metode *lectio divina* /VD 86-87/)¹⁷. Svećenik je prvi koji sluša riječ (*lectio*), koji razmišlja, razmatra o riječi (*meditatio*), koji se poistovjećuje s porukom riječi i živi spoznatu volju Božju u svagdanjem životu, a „volja Božja je ono što je Krist činio“¹⁸(*contemplatio*). On moli da mu riječ u kojoj Duh govori Crkvi otvori um i srce tj. voljučiniti što je Isusu činio. „Razum koji se da prosvjetliti Božjom riječju, postaje sposoban stvarati novi svijet, stvarati znanost i takve sustave u svijetu koji su čovječni i koji oslobađaju i prirodu i čovjeka za božansko, za potpuno humano i radosno življenje“¹⁹(usp. *Apperuit illis*) (*oratio*).Svećenik se hrani Riječju Božjom i živi u intimnom susretu s Bogom koji govori. On kroz Riječ božju komunicira, dijalogizira s Bogom i obnavlja snage za praktično djelovanje njemu povjerenim vjernicima.Svećenik je u tom smislu vjerni čuvar i navjestitelj Riječi. On je po svom zvanju i poslanju u službi Riječi. Dok naviješta Riječdaje svjedočanstvo ljubavi i sve pokušava dovesti k cilju darovane milosti Riječi.²⁰ Pavao uzvikuje svjestan važnosti naviještanja evanđelja „jao meni ako evanđelja ne navješćujem“ (1 Kor 9,16).Dok svećenik redovno čita, moli, razmatra i studira sv. Pismo on aktivno životom svakodnevno služi Riječi (DV 23). „Blaženi koji slušaju riječ Božju i čuvaju je“ (Lk 11,28).

Svećenici službenici riječi Božje

Svećenik koji je sakramentalno povjeren Riječi, ima obvezu služiti Riječi. U dogmatskoj konstituciji *Dei Verbum* o božanskoj objavi, jasno je rečeno: „zadaca vjerodostojno tumačiti pisanu ili predanu riječ Božju povjerena je samo živom crkvenom učiteljstvu ... iako „to učiteljstvo, dakako, nije iznad riječi Božje, nego riječi

Božjoj služi, učeći samo ono što joj predano“ (DV 10). A svi koji istražuju smisao i istinu pisma dužni su svoja istraživanja i tumačenja „**podložiti sudu Crkve** koja obavlja božansko poslanje i službu čuvanja i tumačenja riječi“ (DV 12). „Božji se narod prvotno ujedinjuje Riječju Boga živoga koja se doista s pravom može tražiti od svećeničkih usta .. Prvenstveni je zadatak prezbitera, kao suradnika biskupa, da svima naviještaju Božje evanđelje“ i tako ispune Isusov nalog „idite po svem svijetu i propovijedajte Evanđelje svakom stvorenju“ (Mk 16,15). Vjera dolazi od propovijedanja (Rim 10,17) istine Evanđelja i njegova tumačenja u svjetlu Kristova otajstva prilagođena okolnostima vremena suvremenog svijeta. Svećenik mora u tom smislu paziti da kao službenik Riječi naučava „ne svoju mudrost nego riječ Božju ili konkretno „vječnu istinu Evanđelja“ koju primjenjuje u konkretni govor svoga vremena. (PO 4). Jasno je da svaki svećenik vrši svoje zakonito poslanje u zajedništvo s Crkvom i kao vjerni suradnici s pastirskom mjesne Crkve, biskupom, obavljaju službu poučavanja istina vjere. Iz tog zajedništva proizlazi da je svećenička temeljna obveza služiti Božjoj Riječi. To je zajedništvo klera sakramentalno. Kod obreda ređenja kako biskupa, prezbitera tako i đakona izrazito je naglašena zadaća biti u službi naviještanja i naučavanja istina vjere (CD 12; PO 4). Rimski Pontifikal uvrstio je u sam obred ređenja pitanja da ređenici javno izraze obvezu naviještati evanđelje po odredbi Gospodnjoj.²¹ Biskupi su »glasnici vjere, koji dovode Kristu nove učenike, i autentični učitelji« apostolske vjere »obdareni Kristovom vlašću« ističe i *Lumen gentium*, konstitucija o Crkvi. (LG 25). Svećenici su sa svojim biskupom sakramentalno sv. Redom na istom zadatku kao biskupovi suradnici, dakle „glasnici vjere“ odnosno istina u koje darovani Duh Sveti uvodi: „Duh istine, uvest će vas u puninu istine“ (Iv 16,13). Svećeniku je po sakramentu sv. Reda povjereno naviještanje Evanđelja i dana milost da druge privodi objavljenim istinama vjere. To čini svim svojim bićem, riječju i djelima. Tako svećenik biva glasnik objave živoga Boga koji kroz naviještanje Riječi Božje ostvaruje svoj dijalog s ljudima i gradi zajedništvo ljubavi i mira među ljudima u svijetu. Svećenik koji se svakodnevno hrani riječju Božjom, raspiruje u sebi žar vjere koju kao propovjednik prenosi riječju i djelima svojim vjernicima. Po tim svetim činima Riječ Božja dariva se

vjernom puku u kojem se ostvaruje kraljevstvo Božje na zemlji. Martin Luther govorio je: „Gdjegod se na autentičan i iskren način propovijeda Evanđelje tamo je Kristovo kraljevstvo. Gdje se propovijeda Riječ tamo je Duh Sveti u onom koji propovijeda i u onom tko riječ sluša“²² Tko propovijeda autentično evanđelje istinitim žarom vjere propovijeda Krista i samo Krista. To znači da se služi svim načinima klasičnim i modernim (internet, radio, televizija; pametni mobiteli itd.) ali ne uzdajući se samo u pomoć tehnike, niti u svoje osobno znanje nego u dare Duha Svetoga koji je sigurna moć, i snaga, kadra spasiti duše. Propovjednik ne smije biti zanešen svojim retoričkim ili literarnim umijećem nego mora uvijek imati na umu lik Isusa učitelja. Njega slavimo, Njemu služimo. Svećenik *in persona Christi* navjestitelj i služitelj Riječi raspiruje u vjernicima darove Duha Svetoga koji se kroz riječ kao životvorni i djelotvorni doživljava. Stoga „uprimo pogled u Početnika i Dopravitelja vjere, Isusa ... „ (Heb 12,2), On je početak i svršetak svega. Svećenik propovijedajući, navješćujući Evanđelje Isusa Krista, unosi radosnu vijest spasenja, vjernike napunja radošću života vječnoga. Svećenik u biti tako unosi nadu koja je zalog onog čemu se nadamo (upr. Rim 8,24-27). Bez nade u preporoditeljsku moć Riječi Božje i naše navješćivanje Riječi bilo bi besplodno i uzaludno. Nada spašava, naglasio je papa Benedikt XVI u svojoj enciklici „*Spe salvi*“.²³ Nada otvara horizonte i potiče volju svih koji vjeruju i svjedoče svojim životom ono što vjeruju. Nada jača volju u pastorlanom djelovanju da će upornim naviještanjem istine evanđelja i među nama bljesnuti radost kraljevstva Božjega koje se kroz Crkvu obznanjuje svijetu.

I na kraju treba spomenuti da svaki svećenik treba imati na umu, da unatoč dobroj volji i naporima puku vjerno navijestiti i protumačiti Riječ Božju kako bi istina o Bogu i čovjeku, krajnjem cilju naviještanja Riječi Božje, našem spasenju, doprla do svih ljudi, ne osjeti puno ploda.

Kao Isusovi učenici moramo imati na umu Isusovu parabolu o sjemenu (Mt 13,24-30). Svećenik se često mnogo trudi ali i neprijatelj budno pazi da Riječ Božja ne stigne do svih i da ne donese obilan rod. Ne treba se zavaravati dok se mi trudimo i sotonu djeluje kako bi spriječio da istina dopre do srca onih kojima navješćujemo. „Zli otima ono što mi sijemo u srce“ (Mt 13,19). Ali ipak samo ustrajnost navi-

ještanja i riječju i djelima donijet će obilan rod koji jamči sam Bog svima koji vjerno slijede Isusov poziv i poslanje. A Pavlov poticaj Timoteju ostaje i za nas uvijek aktualan: „Raspiruj milosni dar Božji koji je u tebi po polaganju mojih ruku. Jer nije nam Bog dao duha bojažljivosti nego snage, ljubavi i razbora. Ne stidi se svjedočanstva za Gospodina našega... nego zlopati se zajedno sa mnom za Evanđelje po snazi Boga koji nas je spasio i pozvao pozivom svetim..“ (2 Tim 1,6-9).

Plod neće izostati ako naše naviještanje i svjedočenje istine Evanđelja trajno prati osobna molitva i razmatranje a napose dnevno slavljenje Euharistije u kojoj smo u trajnom susretu s Bogom, ako redovno molimo Časoslov i tako za svoj život i svećeničko poslanje crpimo snagu darovanih milosti Riječi Božje kojoj smo uzajamno povjereni.

- [1] Kongregacija za kler. *Svećenik – služitelj Božjeg milosrđa. Pomoć za ispovjednike i duhovne vođe*. KS. Zagreb 2014, s. 10
- [2] Papa Franjo. *Pismo svećenicima prigodom 160. obljetnice smrti župnika Arškog*. 4. kolovoza 2019. - <http://www.vatican.va/content/francesco/it/letters/2019.index.html>.
- [3] Kongregacija za nauk vjere. *Dominus Iesus. Deklaracija o jedincatosti i spasenjskoj univerzalnosti Isusa Krista i Crkve*. KS Zagreb 2000.
- [4] *Angelus del Papa Benedetto XVI*. u *L'Osservatore Romano*, 16-17 novembre 2009.
- [5] Papinska biblijska komisija. *Nadahnuće i istina Svetoga pisma*. KS. Zagreb 2016. s.5
- [6] Usp. Drugi vatikanski Sabor. *Sacrosanctum Concilium*, 48
- [7] Ivan Pavao II. *Ecclesia de Eucharistia* 6. KS. Zagreb, s.10
- [8] Papa Franjo "Aperuit illis" *Apostolsko pismo u obliku „Motu Proprio“* s kojim se utvrđuje Nedjelja Riječi Božje. (Rim 30. rujna 2019). http://www.vatican.va/content/francesco/it/motu_proprio/documents/papa-francesco-motu-proprio-20190930, KTA / IKADokumenti 14.10.2019.
- [9] Zvonko PAŽIN, Liturgijsko-teološko utemeljenje homilije (17.ožujka 2017), u *Diacovensia* 18 (2010) 3, 517-535, <https://www.vjeraidjela.com/liturgijsko-teolosko-utemeljenje-homilije/>
- [10] Papa Franjo, *Evangeliu Gaudium – Radost evanđelja*. KS Dokumenti 163. Zagreb, s. 118 sl.,
- [11] Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, *Homiletski direktorij*, KS Dokumenti 167 Zagreb 2015.s.41
- [12] Marinko VIDOVIĆ. Biblija u životu Crkve, u *Crkva u svijetu* 36 (2001),1,s. 33; usp. L. ALONSO SCHÖKEL, *La Parola ispirata*, Paideia, Brescia, 1987., s. 389.
- [13] Usp. Nadbiskup Nikola ETEROVIĆ o Sinodi biskupa u Rimu, KTA/rv 28. 9. 2008.
- [14] Usp. Enzo BIANCHI, La Parola di Dio nella vita del presbitero, u *Newsletter*, 4-5 (2020)1-10.
- [15] Papa Franjo. *Lumen fidei – Svjetlo vjere*. KS Dokumenti 162. Zagreb 2013., s.36
- [16] Papa Franjo. *Lumen fidei – Svjetlo vjere*. KS Dokumenti 162. Zagreb 2013., s.39.
- [17] Benedikt XVI, *Verbum Domini*, KS Dokumenti 159 Zagreb 2011, s.143-148. Vidi, Enzo BIANCO. *Lectio divina. Susret s Bogom u njegovoj riječi*. Katehetski salezijanski centar. Zagreb 2005, napose str. 44. Usp. Što je duhovno čitanje Biblije, u *Glas Koncila*, 9 (1998) s. 9 (1.ožujka 1998).
- [18] Sv. Ciprijan, u *Časoslov* III, 258; Usp. Tomislav IVANČIĆ. *Otkriće Božje Riječi*. Teovizija, Zagreb 2011, 43.
- [19] Tomislav IVANČIĆ. *Otkriće Božje Riječi*, 45.
- [20] Usp. Papa Ivan Pavao II. *Bit će te mi sojedoci. Govori za vrijeme pastoralnog pohoda Hrvatskoj od 2. do 4. listopada 1998*. KS Zagreb 1998, 9-13.
- [21] Zvonko PAŽIN. *Nav., dj. Rimski Pontifikal.. Kršćanska sadašnjost*, Zagreb, 2000. (= RP), br. 39. 37 Biskupu ređeniku se ističe »Bit će posvećen za pravoga svećenika Novoga zavjeta da propovijeda evanđelje« (RP 151). Prezbiter »navješćivat će evanđelje... Đakonu će »biti dužnost da potiče i one koji ne vjeruju i one koji vjeruju, da ih poučava u svetom nauku...« (RP 227). Ređeniku biskupu a i prezbiteru se postavlja pitanje: »Hoćeš li vjerno i ustrajno propovijedati Kristovoevanđelje?« (RP 152; RP 40). Isto i đakonu: »Hoćeš li otajstvo vjere, kako veli Apostol, čuvati u čistoj savjesti i tu vjeru propovijedati riječju i djelom prema evanđelju i crkvenoj predaji?« (RP 228). I novozaređenom đakonu svečano se predaje evanđelistar uz riječi: »Primi Kristovo evanđelje kojemu si postao navjestitelj. Nastoj vjerovati što pročitaš, učiti što uzvjeruješ, živjeti što učiš« (RP 238).
- [22] Citat prema Karl BARTH. *La proclamazione del vangelo*. Borla. Torino 1964.s. 59
- [23] Benedikt XVI. *Spe salvi – U nadi spašeni*. KS (D 149) Zagreb 2008. usp. br 19.

Propovijed mons. dr. sc. Tome Vukšića, nadbiskupa koadjutora na Misi proslave zaštitnika Vrhbosanske nadbiskupije i sarajevske katedrale

PRILOZI

Uzoriti gospodine kardinale i ostala braća biskupi i svećenici!

Draga braća i sestre!

Razlog i objekt klanjanja, koje vjernici iskazuju Presvetom Srcu Isusovu, kao i razlog postojanja ove svetkovine uopće, prvenstveno je ljubav, koju Krist ima prema nama, ali je to također i njegovo ljudsko tjelesno srce. To zato što je cijelo čovječstvo Isusovo, uključujući njegovo tijelo, dostojno klanjanja, jer je On kao pravi čovjek, po jednoj zajedničkoj božanskoj osobi Isusa Krista, neodvojivo sjedinjen sa svojim božanstvom.

I.

Nauk je Katoličke Crkve, da postoje dva razloga zbog kojih Crkva pridaje ovakvo poklonstvo Srcu božanskog Otkupitelja. „Jedan je onaj koji se odnosi i na druge presvete udove tijela Isusa Krista, a oslanja se na načelo, po kojem znamo da je njegovo Srce, kao najplemenitiji dio ljudske naravi, (...) sjedinjeno s božanskom osobom Riječi. Zbog toga mu treba iskazivati ono poklonstveno štovanje, kojim Crkva štuje osobu samoga Božjeg Sina.

Drugi, koji se na poseban način odnosi na božansko Spasiteljevo Srce, te isto tako na poseban način zahtijeva da mu se pridaje božansko štovanje, proizlazi iz toga što je njegovo Srce, više nego li svi drugi udovi njegova tijela, naravni znak, ili simbol njegove beskrajne ljubavi prema ljudskom rodu“ (Pio XII., Enciklika *Haurietis aquas* o pobožnosti prema Presvetom Srcu Isusovu, 1956.).

Prema nauku istoga crkvenog učiteljstva, Isusovo ljudsko Srce, koje je istovremeno Srce utjelovljene Božje Riječi, vrlo rječito objedinjuje njegovu trostruku ljubav, kojom božanski Otkupitelj, u jedinstvu s Duhom Svetim, neprestano ljubi vječnog Oca i sve ljude.

U njemu je naznačena beskrajna božanska ljubav, zajednička svim trima osobama Presvetoga Trojstva, koju je objavio upravo

Isus Krist, druga osoba toga Trojstva, sama Riječ Božja.

Na drugomu mjestu, u Isusovu Srcu častimo simbol one ljubavi koja, izlivena u njegovu dušu po Duhu Svetom i nastanjena u njegovu Presvetom Srcu, obogaćuje Kristovu ljudsku volju i vodi njegovo ljudsko djelovanje.

U Isusovu Srcu častimo također osjetilnu ljubav ljudskoga stvorenja, koja je prirodna svakom čovjeku, i koju je Isus također poznavao. Tako je Isusovo Srce jedinstven veliki znak sveukupnoga postojanja i djelovanja Isusa Krista, pravoga Boga i pravoga čovjeka, jer je tijelo Isusa Krista oblikovano djelovanjem Duha Svetoga u krilu Djevice Marije – tako ispovijeda katolička vjera – imalo najsavršeniju sposobnost osjećanja i razumijevanja, više negoli ijedan drugi ljudski organizam.

II.

Od svega ljudskog što je Isus uzeo onoga časa kad se, kako ispovijedamo u Vjerovanju, „utjelovio po Duhu Svetom od Marije Djevice i postao čovjekom“, njegovo Srce zaslužuje naše najveće štovanje.

Na razini simboličkoga pozitivnog govora, srce se smatra znakom najplemenitije i najduhovnije stvarnosti po kojoj je čovjek prepoznatljiv. Srce je središte osjećanja i težnja, žarište radosti i žalosti. U njemu se ukrštaju odjeci izvana i unutrašnje strepnje. Iz njega polazi snaga koja pokreće i traži susret s drugima. U njemu je početak svakoga herojstva i inicijative. Srce je riječ koja je drugo ime za ljubav.

Od najstarijih vremena i u mnogim kulturama srce je sinonim za sveukupan svijet emocija, nakana i poticaja. Tako, dok razmatramo o Isusovu Presvetom Srcu, kao idealnoj slici njegova cijelog čovječstva, klanjamo se svemu što najviše označava i objašnjava to njegovo čovječstvo, sjedinjeno s božanstvom.

Isus se nije zadovoljio da nam daruje sebe samo u nekrvnoj žrtvi sakramenta kruha i vina. Posljednje večere, već je tomu htio nadodati krvnu žrtvu Križa Golgote, primjer vrhunskoga svjedočanstva svoje duboke i beskrajne predanosti i želje da ostane vjeran volji Božjoj i djelu spasenja ljudi. Učinivši tako, Isus je ispunio vlastite riječi koje je kazao svojim učenicima: „Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje“ (Iv 15,13). Po tom činu Isusove ljubavi na Golgoti objavljena je ljubav samoga Boga, kao što nas poučava Sveto Pismo jer: „Po ovom smo upoznali Ljubav: on je za nas položio život svoj. I mi smo dužni živote položiti za braću“ (1 Iv 3,16). Ustvari, kad se na takav način promatra – to jest očima vjere i iskustva Ivana evanđelista – moglo bi se ustvrditi da je naš Gospodin Isus Krist bio pribijen na Križ više unutrašnjim žarom svoje ljubavi negoli brutalnim nasiljem svojih ubojica. Naime, Njegovo stradanje i smrt nisu bili prvenstveno posljedica nepravedne osude i zlosilja, nego su mnogo više dar i plod njegova Srca za mene i posljedica Njegove ustrajne vjernosti i predanja volji Božjoj iz ljubavi. Jer, kao što je pisao sveti Pavao, „u vjeri živim u Sina Božjega koji me ljubio i predao samoga sebe za mene“ (Gal 2,20).

III.

U Crkvi, koja je službenica tijela i krvi Kristove, traje novi narod Božji kao zajednica Novoga Saveza. Taj Savez je sklopljen i rođen iz krvi Isusa Krista, koji je Veliki svećenik novoga Naroda Božjega. Tako je i Crkva, novi izabrani Narod Božji, dar Isusova Srca. Upravo tu vjeru, svaki put kad slavimo svetu Misu, ispovijedamo Isusovim riječima: „Ovo je kalež moje Krvi novoga i vječnoga Saveza koja će se proliti za vas i za sve ljude na otpuštenje grijeha.“

U tom smislu, u poslanici Hebrejima, za razliku od opisa Staroga Saveza kojega je Isus došao dopuniti (usp. Mt 5,17), čita se: „Krist se pak

pojavi kao Veliki svećenik budućih dobara pa po većem i savršenijem Šatoru – nerukotvorenu, koji nije od ovoga stvorenja – i ne po krvi jaraca i junaca, nego po svojoj uđe jednom zauvijek u Svetinju i nađe vječno otkupljenje. Doista, ako već pošćropljena krv jaraca i bikova i pepeo junićin posvećuje onećišćene, daje tjelesnu ćistoću, koliko će više krv Krista – koji po Duhu vjećnom samoga sebe bez mane prinese Bogu – oćistiti savjest našu od mrtvih djela, na službu Bogu živomu! A radi ovoga je Posrednik novoga Saveza: da po smrti za otkupljenje prekršaja iz starog Saveza pozvani zadobiju obećanu vječnu baštinu“ (Heb 9,11-15).

Kažu da biblijski tekstovi Novoga zavjeta čak 152 puta spominju srce, naravno s različitim naglascima i porukama. No od njih je svakako najpoznatija Isusova izreka: „Blago ćistima srcem: oni će Boga gledati“ (Mt 5,8).

Ćisto srce je molitva i želja Isusovih ućenika, a gledati Boga njihova je nada za vjećnost i razlog radosti već na ovomu svijetu. Pri tomu su svjesni odgovornosti i poslanja da je Narod Božji Novoga Saveza zajednica kršćenika, koji vjeruju u tu Radosnu vijest i navješćuju je. A pri vršenju te ćasne zadaće, vjerovanja i navješćivanja, mogla bi nam biti od koristi misao koju je, kažu, Majka Terezija negdje rekla: „Radosno srce nastaje, naravno, samo od onoga srca koje izgara od ljubavi.“ A jednako tako i savjet kojega je, možda i s ove propovjedaonice, poručivao sluga Božji Josip Stadler: „Imaj prema Bogu srce djetinje, prema bližnjem srce majćinsko, a prema sebi srce sudaćko!“

I na kraju, završavamo molitvom starozavjetnoga pjesnika: „Ćisto srce stvori mi, Bože, i duh postojan obnovi u meni!“ (Ps 51,12). Te sa svetim Pavlom dodajemo: Braćo i sestre, „što je god istinito, što god ćasno, što god pravedno, što god ćisto, što god ljubazno, što god hvalevrijedno; je li što krepost, je li što pohvala – to neka vam je na srcu!“ (Fil 4,8). Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Mladi, mijenjajte svijet snagom vjere i pouzdanjem u Boga

Proslavljen 49. Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije

BILJEŽIMO

Dostojanstveno i skromno, u duhu mjera za borbu protiv "koronavirusa", 30. svibnja u župi Komušina i na brdu Kondžilo 49. put po redu proslavljen je Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije. Geslo ovogodišnjeg susreta bilo je "Mladeži, kažem ti, ustani".

Kao i prethodnih godina organizatori susreta bili su Nadbiskupijski centar za pastoral mladih *Ivan Pavao II.* i župa Uznesenja BDM u Komušini.

Obilježavanje Dana mladih Vrhbosanske nadbiskupije u ovom marijanskom svetištu započelo je dan ranije, u petak 29. svibnja, misom uočnicom te prigodnim klanjanjem Presvetom Oltarskom Sakramentu u večernjim satima.

Broj vjernika u skladu s odredbama

U subotu su, skromnije nego prethodnih godina, od ranih jutarnjih sati pristizali hodočasnici koji su se, prema višegodišnjoj tradiciji, najprije okupili pored vanjskog oltara gdje je bila prigoda za ispovijed.

Točno u 9.30 sati zajedno s vjernicima kod vanjske kapelice molio je pred slikom Gospe Kondžilske vrhbosanski nadbiskup koadjutor i apostolski administrator Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tomo Vukšić.

Potom je krenula procesija mladih te pristiglih vjernika i hodočasnika na brdo Kondžilo, udaljeno nekoliko kilometara. Cijelim putem Gospinu sliku naizmjenično su nosili djelatnici NCM-a te je moljena krunica i pjevane su marijanske pjesme. Zbog kiše koja je padala prethodnih dana ruta procesije bila je malo izmijenjena.

Molitva za mlade i prestanak pandemije

Dolaskom na uzvišenje, na kojem se nalazi nova kapelica i moderni vanjski oltar započelo je euharistijsko slavlje koje je predvodio vrhbosanski nadbiskup metropolita Vinko kard. Puljić.

Koncelebrirali su, između ostalih, mons. Vukšić, ravnatelj NCM-a *Ivan Pavao II.* dr. vlč. Šimo Maršić, generalni vikar dr. mons. Slađan Ćosić i župnik u Komušini, čuvar svetišta te

dekan Usorskog dekanata preč. Boris Salapić.

Okupljenima se na početku obratio i poželio dobrodošlicu čuvar svetišta koji je ponovio "kako ove godine slavimo 49. Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije" te poželio da će idući, jubilarni 50. Dan mladih biti proslavljen svečanije i s više mladih.

Kard. Puljić je u svome pozdravnom obraćanju istaknuo kako "smo danas s mnogim nakanama došli Gospi, međutim dva se posebice ističu, a to su molitva za mlade da ih Isus upravi na pravi put te molitva za prestanak pandemije *koronavirusa*".

Slijediti Isusa

U homiliji kardinal je istaknuo kako "ove godine slavimo 49. Dan mladih, ali posebno, skromno u skladu s mjerama protiv širenja virusa". Ponovio je kako se slavi Dan mladih u duhu misli pape Franje povodom 35. Svjetskog dana mladih u kojemu on, između ostaloga, potiče mlade da krenu slijediti Isusa.

Podsjećajući na Isusovo čudo iz misnih čitanja, u kojemu je Krist podigao mladića iz smrti i vratio ga njegovoj majci izrekao je nekoliko poticajnih misli.

"Zaustavimo se na riječi smrt. Vidimo da je taj strah od smrti koju donosi *koronavirus* veoma jak. Brojne se odluke i mjere donose. Ne ulazim u razmišljanja stručnjaka, ali moram reći da nisam teže odluke donio kao nadbiskup nego da se slave mise bez naroda", rekao je kardinal ističući da kad dođe smrt ništa ne može pomoći, ni koverta, ni banka, ni politika.

"Bog je dao život i ima ga pravo uzet, ali zadnju riječ ima Krist. On je pobijedio smrt. Postoje i druge smrti, sigurno je jedna od njih i duhovna smrt kada čovjek izgubi prijateljstvo s Bogom. Mi kažemo smrtni grijeh. Kao što tjelesna smrt dovodi da tijelo trune u zemlji tako i duhovna smrt dovodi do toga da čovjek duhovno trune", istaknuo je napominjući kako je danas "duševna smrt jako raširena, još gore od pandemije".

Naglasio je kako je mržnja među najgorim primjerima te duhovne smrti. Ističući da se mržnja uvukla u čovječanstvo još od biblijskog bratoubojstva rekao je da je danas obuhvatila sve pore društva, od medija i politike do obitelji i međunarodnih odnosa.

“Sada čovjek mora naći snage kako se boriti protiv te ‘smrti’ jer mržnja ubija čovjeka iznutra. Zato je ova Isusova poruka mladiću ‘ustani’ u prvom redu njegova želja da nas digne iz te ‘zaraze’, mržnje koja urušava čovjeka i čovječanstvo”, naglasio je i zapitao se koliko je ljudi na svijetu zatrovano, ogorčeno tom ‘pandemijom’ koja je uništila odnose, brakove, narode...

Potom je napomenuo da je “Krist navijestio ljubav, a toliko je volio ljude da je darovao svoj život”.

“Ovdje bi u svetištu poželio da doživimo kao i mladić, kojeg je Isus uskrsnuo i dao majci, neka to isto učini svima nama ovdje, kao i onima za koje molimo. Ustani na život vjere ljubavi i nade i neka nas daruje majci Gospi kojoj smo došli moliti. Neke nas ona majčinski uputi, da nam riječ Božja bude svjetlo, izvor života i izgradnje zajedništva”, potaknuo je te potom progovorio o mnogima koji su izgubili duhovnu snagu i klonuli.

Ustvrdio je da recepta za uspjeh nema te da ga svaki čovjek mora tražiti. Kao jedan od koraka napomenuo je da kršćanin svako jutro treba započeti znakom križa te se tako na Boga osloniti kako bi pregurao dan. Ponovio je da je “ispovijed lijek za otrov u duši koji treba izbaciti iz sebe te podsjetio kako svaki dan u *Očenašu* molimo oprost”.

“Moli za onoga koga si ranio, moli za one koji su te ranili. Moli da se oslobodiš zarazne klice mržnje koja truje ljude. Ako si ‘ohladio u vjeri’, nemaš ideala, ne znaš što ćeš u životu znati da te Bog nije slučajno stvorio”, naglasio je kardinal i potaknuo nazočne, a posebice mlade, da se mole Bogu kako bi im on pokazao ispravan put.

“Osposobi nas za školu križa, mladeži se obraćam da mijenjaju svijet snagom vjere i pouzdanjem u Boga”, rekao je na kraju potičući nazočne da “dozvole Bogu nastaniti se u njihovim srcima kako bi bio izvor snage i svjetla za mijenjanje svijeta na bolje”.

Na kraju mise u ime organizatora zahvalu je uputio Josip Milanović, djelatnik NCM-a.

Liturgijsko pjevanje animirao je zbor mladih *Spes* iz župe Sv. Ante Padovanskog Žepče.

Do iduće godine...

Nakon mise vjernici su se ponovno u procesiji vratili prema župnoj crkvi gdje je upriličena okrepa i druženje u skladu s mjerama borbe protiv pandemije.

Bilo je čudno i pomalo tužno u Komušini i na Kondžilu gledati proslavu Dana mladih Vrhbosanske nadbiskupije, skoro pa sablasno tiho, bez graje i mnoštva mladih. Nadamo se kako će iduće godine, na veliki jubilej, stanje biti normalizirano te da će biti omogućen organizirani dolazak tisuća mladih koji su na svoj dan imali brojne sadržaje, sportska natjecanja, ples, druženja te pregršt novih poznanstava.

KT/medjelja.ba

Oni koji susretnu Isusa, ne odvajaju se lako od njega

BILJEŽIMO

Od 5. do 7. lipnja održan je vikend susret za bogoslove Katoličkog bogoslovnog fakulteta, Franjevačke teologije i Neokatekumenskog puta iz Sarajeva u sklopu projekta Revitalizacija župnih zajednica – "ReVita", u prostorijama Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih Ivan Pavao II.

Susret je započeo večerom te pozdravnim i uvodnim govorom vrhbosanskog nadbiskupa metropolita Vinka kard. Puljića, ravnatelja Centra vlč. Šime Maršića, te koordinатора projekta don Damjana Solde.

Hrabro suočavanje

Kardinal Puljić buduće svećenike ohrabrio je i potaknuo na pastoralni rad te im poželio da iskustva koja će s njima podijeliti župnici fra Josip Tomas iz Kreševa i don Tomo Mlakić s Kupresa budu plodonosna za njihovu pastoralnu djelatnost te da se hrabro suočavaju s poteškoćama koje će ih zadesiti na njihovu putu. Naveo je kako je pandemični virus pokazatelj da je čovjek ponekad slab, ali da živi za vječnost, a da oni, kao budući svećenici i župnici, trebaju crpiti snagu od Krista i tu istu davati drugima i usmjeravati ih k vječnosti.

Prije večernje molitve sudionici su radili u dvjema skupinama. Župnici fra Josip i don Tomo razgovarali su s bogoslovima iznoseći vlastito iskustvo rada u župi, izazove i probleme s kojima se svakodnevno susreću te koji su načini rada s mladima, a koji sa starijim župljanima.

U subotu jutro, nakon misnog slavlja i jutarnje molitve, nastavljen je skupni rad s osvrtnom na *koronavirus*. Predavači su ispričali svoja iskustva za vrijeme pandemije, načine na koje je župa živjela, iskustvo slavlja sv. mise bez naroda te koliko je sve to općenito utjecalo na pastoralni rad pojedinih župa i na molitveni život vjernika.

Iskustva

U popodnevnim satima organiziran je sportski program. Bogoslovima je na raspolaganju bila sportska dvorana, stolni tenis, terešana te prostorije NCM-a gdje su uživali u društvenim igrama. Subotnji program završen je druženjem s djelatnicima Centra za mlade uz roštilj, pjesmu i zabavu te naposljetku večernjom molitvom.

U nedjelju su svoja iskustva s bogoslovima podijelili djelatnici NCM-a: Filipa Đuretić, Marija Puljić, Minja Todorović i Josip Milanović. Otkrili su koji je bio njihov put do dolaska u Centar i rad u pastoralnoj djelatnosti, koje su prednosti, a koji nedostaci rada sa župama, kakav je odziv i što je ono što mladima najviše treba, koji sadržaji i kako ih prepoznati.

U nedjelju, na svetkovinu Presvetog Trojstva, svečanu svetu misu u kapelici Sv. Ivana Pavla II. slavio je provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Jozo Marinčić, uz koncelebraciju vlč. Maršića, don Damjana, vicerektora Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa don Olivera Jurišića, rektora sjemeništa *Redemptoris Materu* Vogošći don Michelea Capassa, don Davida Trujilla, te meštra bogoslova na Franjevačkoj bogoslovlji fra Danijela Nikolića.

Fra Jozo se u propovijedi nadovezao na nedjeljna misna čitanja te evanđelje istaknuvši kako se na svetkovinu Presvetog Trojstva valja zapitati jesmo li, kao vjernici, na temelju onoga što nam je Bog objavio spoznali otajstvo vjere.

Obnova zajednica

Spomenimo na kraju kako je *Revitalizacija župnih zajednica* novi projekt koji realizira NCM s ciljem obnove zajednica, njihova jačanja i međusobne podrške. Važno je međusobno dijeliti probleme, iskustva i savjete koji su značajni za svakoga vjernika pojedinačno, bez obzira je li riječ o svećenicima, redovnicima, obiteljima ili mladeži.

Jedan od sudionika fra Hrvoje Žabić, koji je prvi put u Centru za mlade, podijelio je svoje iskustvo ovog susreta: „Rad Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih *Ivan Pavao II.* dijelom su mi približili njegovi djelatnici na susretu bogoslova. Svoja iskustva podijelili su bez ustezanja, otvoreno, odgovarajući na naša pitanja i nedoumice. Moguće su predrasude, stvorene u prolazu, otklonili dajući informacije iz prve ruke. Centru i svim njegovim djelatnicima želim da postojano i strpljivo daju primjer mladima kako bi isti bili spremni odgovoriti izazovima današnjice, pronoseći Bosnom i Hercegovinom, i svijetom, kršćanske vrijednote.“

nedjelja.ba

